

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤติยา แสงเจริญ. การรักษาด้วยหมอลำผีฟ้า : แนวทางการเลือกรักษาตนเองของผู้ป่วยโรคจิต.

วารสารจิตเวชขอนแก่น ปีที่ 4 ฉบับที่ 13 (มกราคม - มีนาคม 2533): 29-36

กองบรรณาธิการ. หมอลำ : วิทยุอันยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน. สารคดี. ปีที่ 5 ฉบับที่ 6

(กุมภาพันธ์ 2533): 61-71

กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ มูลนิธิภูมิปัญญา, 2539

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ดนตรีพื้นบ้านและศิลปการแสดงของไทย.

กรุงเทพฯ : ศุภสภา, 2528

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วัฒนธรรม : กรณีอีสาน. กรุงเทพฯ :

อัมรินทร์พรินดี กรุ๊ป จำกัด, 2532

โฆสิต ปันเปี่ยมรัฐ. การพัฒนาประเทศไทยแนวความคิดและทิศทาง. กรุงเทพฯ :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534

จารุบุตร เรืองสุวรรณ. ของดีอีสาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2520

จารุบุตร เรืองสุวรรณ. สื่อมวลชนกับชาวบ้านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทัศนะของ

ประชาชน. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2522

จารุวรรณ ธรรมวัตร. รายการวิจัยเรื่อง บทบาทหมอลำต่อสังคมอีสานในช่วงกึ่งศตวรรษ.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, ม.ป.ป.

จารุวรรณ ธรรมวัตร. หมอลำ. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ, 2525

จิตตนา หนูณะ. บทบาทและการเสื่อมสลายของรองเง็งต้นหยง สาขานิเทศศาสตร์

พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, 2533

จุมพล รอดคำดี และคณะ. การวิจัยบทบาทสื่อพื้นเมืองต่อการศึกษาของชาวบ้าน.

กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521

จุมพล รอดคำดี และคณะ. การสำรวจสื่อพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527

จุมพล รอดคำดี. สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- เจริญชัย ชนไฟโรจน์. หมอลำ-หมอแคน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2526
- ทัศนีย์ จันทร. การสื่อสารกับการพัฒนาวัฒนธรรมและศาสนา. ใน เอกสารประกอบ การสอนวิชา การสื่อสารเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 12 สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 771-844 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมา ธิราช, 2533
- ธีรเดช ชื่นประภาณุสรณ์. การวิเคราะห์บทบาทและค่านิยมในสื่อพื้นบ้าน "ละครเสภา ชุนช้างชุนแผน" สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, 2538
- ธีรพงษ์ ไสดาศรี. บทบาทของสำนักงานหมอลำใน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สาขาสังคมศาสตร์ (เน้นมนุษยศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ปริญญาโทมหาบัณฑิต, 2537
- ปกรณ บุดดาเพ็ง. หมอลำขอนแก่น : เพลงพื้นเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลง. วารสารสัมพันธ์ ไทยคดีศึกษา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มกราคม 2531): 118-125
- ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2538
- ปรีชา พิณทอง. สารานุกรม ภาษาอีสาน ไทย อังกฤษ. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ศิริธรรม, 2532
- ปาริชาติ ยุทธะพาทีกุล. การรับข่าวสารด้านสาธารณสุขจากสื่อพื้นบ้านประเภทหนังตะลุง ของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, 2538
- พรพีไล เทพคำ. เพลงคำเมืองกับวัฒนธรรมชาวล้านนา : วิเคราะห์เนื้อหา เพลงคำเมือง ช่วงมกราคม - ธันวาคม 2537 สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, 2539
- ไพบุลย์ แพงเงิน. กลอนลำ-ภูมิปัญญาของอีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534
- เลิศชาย ศิริชัย. บทบาทของศิลปินพื้นบ้านในฐานะนักสื่อสารเพื่อการพัฒนาและถ่ายทอด วัฒนธรรม. ใน เอกสารประกอบการบรรยายการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ มิติใหม่ ของสื่อพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2535

รายการอ้างอิง (ต่อ)

- ศรีปาน รัตติกาลชลากร. บทบาทสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญในอำเภอพระประแดง
 สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 มหำบัณฑิต, 2538
- ศิลปากร, กรม กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. การละเล่นพื้นเมืองภาคอีสาน
 (หมอลำ - หมอแคน). กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2521
- ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น. ศิลปินพื้นบ้าน (หมอลำ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 ขอนแก่น: โรงเรียนกัลยาณวัตร, 2536
- สมควร กวียะ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์. ใน เอกสารประกอบการ
 สัมมนาทางวิชาการ เรื่อง สื่อประเพณี : ยุทธวิธีในการพัฒนาชนบท.
 กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530
- สมพร เทพสิทธิ์า. บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์,
 2538
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. การพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530
- สาธารณสุข, กระทรง. โครงการสัมมนา สื่อมวลชนและศิลปินท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียง
 เียงเหนือ. กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2538
- สุกัญญา สุจฉายา. เพลงปฏิพากษ์ : บทเพลงแห่งปฏิภานของชาวบ้านไทย. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2525
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา สื่อสารเพื่อการพัฒนา หน่วยที่
 1-8 สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532
- สุจริต บัวพิมพ์. มรดกไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2538
- สุรพล วรพหิรัญ. สื่อพื้นบ้านเพื่อการพัฒนา. ใน เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ
 เรื่อง สื่อประเพณี : ยุทธวิธีในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์
 และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530
- เสงี่ยม บึงไธย. บทบาทของล่ำกลอนในด้านการเมือง สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต , 2531
- เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์ , 2528

รายการอ้างอิง (ต่อ)

เสถียร เทยประทับ. **สื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศ : เน้นเฉพาะประเทศไทย.**
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538

ภาษาอังกฤษ

Berlo, David K. **The Process of Communication.** New York : Holt, Rinehart and
Winston, Inc. 1960.

Bryson, Lyman, ed. **The Communication of Ideas.** New York : Harper and Row
Publisher, 1948.

Lerner, Danail. **The Passing of Tradition Society.** New York : The Free Press, 1958.

Lerner, Danail. and Wilbur Schramm, eds. **Communication and Change in the
Development Countries.** Honolulu : The University Press of Hawaii, 1972.

Najib M. Assifi and James H. French. **Guidelines for Planning Support for
Development Campaigns.** Bangkok : UNDP/DTCP, 1982.

Rogers, Everett M. With F. Floyd Shoemaker. **Communication of Innovations.** New York :
The Free Press, 1971.

Rogers, Everett M. **Communication Strategie for Family Planning.** New York :
The Free Press, 1973.

Rogers, Everet M. ed. **Diffusion of Innovation.** New York : The Free Press, 1983.

Rogers, Everett M. With Lynne Svenning. **Modernization Among Peasants : The
Impact of Communication.** New York : Holt, Rinehart and Winston, 1960.

Schramm, Wilbur. **Mass Media and National Development.** Stanford : Stanford
University Press, 1964.

Schramm, Wilbur and Donald F. Roberts, eds. **The Process and Effect of mass
communication.** Urbana, Illinois : University of Illinois Press, 1974.

Wright, Charles R. **Mass Communication : A Sociological Perspective.** New York :
Randkom House, 1957

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหมอลำ

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหมอลำ

1. ตำนานความเป็นมาของหมอลำ

หมอลำ ได้ถือกำเนิดขึ้นมาเป็นครั้งแรกในยุคสมัยใดนั้น ยังไม่มีหลักฐานอ้างอิงที่แน่นอน ทั้งนี้เพราะไม่มีหลักฐานบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ตามหลักฐานทางโบราณคดีที่พบสามารถยืนยันได้ถึงเวลาอันยาวนานที่ หมอลำ ปรากฏอยู่คู่แผ่นดินอีสาน นั่นคือ ลวดลายบนขวานสัมฤทธิ์ จากเมืองดองซอนในเวียดนามเหนือเป็นรูปคนเป่าแคน พร้อมทั้งมีช่างฟ้อนอย่างน้อย 2 คน กำลังทำท่าฟ้อนคล้ายกับหมอลำ หมอแคน ในยุคปัจจุบัน ท่าทางของหมอลำ หมอแคนยุคโลหะเมื่อประมาณ 3,000 ปี มาแล้ว พบว่าแทบไม่แตกต่างจากลำ(ฟ้อน)เข้าทรงผีฟ้าหรือลำรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับผีต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หมอลำ หมอแคนในยุคแรก ๆ ไม่ใช่การแสดงล้วน ๆ อย่างเช่นทุกวันนี้ หากแต่เป็นการละเล่นในพิธีกรรมเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การรักษาโรค การเสี่ยงทายขอความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีความหมายอย่างยิ่งต่อการอยู่รอดของชุมชน ก่อนที่จะกลายมาเป็นการแสดงตามสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ดังเช่นปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2532 : 206-207)

ดังนั้น การศึกษาถึงจุดกำเนิดของหมอลำจึงเป็นเรื่องที่ลำบากมากในปัจจุบัน แต่ก็ยังมีข้อมูลที่ศึกษาถึงจุดกำเนิดของหมอลำอยู่ จากการศึกษาของท่านผู้รู้ซึ่งปรากฏอยู่ในลักษณะที่เป็นตำนานและการสันนิษฐานนับว่า เป็นความพยายามอย่างยิ่งในการที่จะอธิบายถึงจุดกำเนิดของหมอลำ ได้ข้อสรุปว่า หมอลำ นั้นมีตำนานการเกิดมาจากความเชื่อเป็นสำคัญ ซึ่งความเชื่อเหล่านั้น ได้แก่ ความเชื่อเรื่องแคน ความเชื่อเรื่องผี บรรพบุรุษ ความเชื่อเรื่องพระอินทร์ และความเชื่อเรื่องพระโพธิสัตว์ โดยการกำเนิดหมอลำนอกเหนือจากตำนานแล้วมีสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เกิดจากพิธีกรรมบำบัดโรคภัยไข้เจ็บ และพิธีกรรมเพื่อขอความอุดมสมบูรณ์ เช่น หมอลำผีฟ้า หมอลำสอง หมอลำกลุ่มนี้ เกิดจากความเชื่อเรื่องผีฟ้าผีแถน
2. เกิดจากการอ่านหนังสือผูก การเล่าเรื่องต่าง ๆ ทั้งทางโลกทางธรรม หนังสือผูก คือ วรรณกรรมพื้นบ้านที่จารลงในใบลาน อาจเป็นชาดกหรือนิทานพื้นบ้านที่สนุกสนาน เช่น การกระโดด เสียวสวาสดี เป็นต้น ซึ่งได้แก่ หมอลำพื้น
3. เกิดจากการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาว หนุ่มสาวชาวอีสานมีอิสระพอสมควรในการเลือกคู่ครอง และศึกษานิสัยใจคอคู่หม้ายก่อนที่จะแต่งงาน หลังจากการทำงานหนักในตอนกลางวันแล้ว ในเวลากลางคืนเป็นการทำงานเบา ๆ หรือเป็นเวลาพักผ่อน จะมีการลงช่วงเช่นฝ่ายกัน โดยหนุ่มจะไปหาสาวที่บ้าน และเจรจาเกี่ยวพาราสีกันด้วยภาษาเปรียบเทียบความงาม

ส่วนฝ่ายสาวก็จะสรรหาถ้อยคำมาโต้ตอบ มีทั้งหยอกล้อ ยกยอ เหน็บแนม รุกยั่วเข้าให้อีก ฝ่ายจนต่อถ้อยคำที่จะตอบได้ เรียกว่า “พูดฉญา” หรือ “ฉญาเกี้ยว” ซึ่งต่อมาได้พัฒนามาเป็น หมอลำกลอน (จารุวรรณ ธรรมวัตร. ม.ป.ป. : 33-41)

2. ความเป็นมาของหมอลำในประเทศไทย

หมอลำ เป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านของคนอีสานนั้น นับว่ามีบทบาทต่อสังคมอีสานในหลาย ๆ ด้านและยังส่งผลกระทบต่อถึงสังคมระดับประเทศ การเล่นหมอลำได้แพร่กระจายสู่ความนิยมของประชาชนในภาคกลางของประเทศไทย ในสมัยรัชการที่ 4 โดยรู้จักหมอลำในคำว่า แอ่วลาวหรือลาวแคน ความนิยมการเล่นหมอลำในระยะนั้น อาจกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับความนิยมสูงสุดในบรรดาการแสดงศิลปะดนตรีชนิดอื่น ๆ โดยได้มีบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมอลำ จากประกาศซึ่งออกในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ปรากฏในหนังสือ “เจ้าจุฑามณี” ซึ่งเขียนโดย โสมทัต เทเวศน์ ได้กล่าวถึงความนิยมหมอลำที่มีอยู่ในช่วงนั้นว่า พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดแคนและการแอ่วลาวเป็นอันมาก ถึงขนาดที่ทรงสามารถทรงเป่าแคนได้ด้วยพระองค์เองอย่างไร้พริบ นอกจากเป่าแคนแล้วเมื่อมีแขกเมืองมาเข้าเฝ้า เช่น หมอบรัดเลย์ และภรรยา พระองค์ก็ทรงเป่าแคน และเรียกคนใช้เข้ามาล่าประจบเสียงแคนนั้นด้วย และยังไปกว่านั้นก็ยังมีเจ้านายอื่น ๆ พวกกันโปรดการเล่นแอ่วลาวด้วย จากความนิยมเล่นแอ่วลาวมากดังกล่าว เป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไม่พอพระราชหฤทัยเป็นอย่างยิ่ง และทรงเก็บอัดอันเอาไว้นาน จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัวใกล้จะสวรรคต (พ.ศ.2409) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงออกประกาศห้ามมิให้เล่นแอ่วลาว ซึ่งในพระราชกิจจานุเบกษา ได้ทรงอ้างเหตุผลนานัปการมาสนับสนุน เช่น การเล่นแอ่วลาวนั้นเป็นการเล่นของ “ข้า” หากเล่นแล้วจะทำให้ไร่นาเสียหายถึงปีใดจะมีต้นข้าวกลางอกงาม ก็มักจะต้องถูกน้ำป่ากระโชกมาให้ได้รับความเสียหายหมดเป็นต้น (ไพฑูริย์ แพงเงิน. 2534: 2-3) ดังมีรายละเอียดของประกาศซึ่งลงในพระราชกิจจานุเบกษาดังต่อไปนี้

ประกาศห้ามมิให้เล่นแอ่วลาว

ณ วันศุกร์ เดือน 12 แรม 4 ค่ำ ปี จลฺล สัปตศก

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสแก่ข้าราชการ ผู้ใหญ่ผู้น้อย และทวยราษฎร์ชาวสยาม ทุกหมู่เหล่าในกรุงแลหัวเมือง ให้ทราบกระแสพระราชดำรัสว่า เมืองไทยเป็นที่ประชุมชาวต่างประเทศ ตางภาษาใกล้ไกลมานานแล้ว การเล่นฟ้อนขับรำของภาษาอย่างต่าง ๆ เคยมีมาปะปน เป็นที่ดูเล่น ฟังเล่นต่าง ๆ สำราญเป็นเกียรติยศ บ้านเมืองก็ดีอยู่ แต่ถ้าของเหล่านั้นคงอยู่ตามเพศตามภาษา ของคนนั้น ๆ ก็สมควรหรือไทยจะเลียนเอามาเล่นได้บ้างก็เป็นดีอยู่ว่า ไทยเลียนใครได้เหมือนหนึ่ง พระเทศน์มหาชาติ ว่าอย่างลาวก็ได้ ว่าอย่างมอญก็ได้ ว่าอย่างพม่าก็ได้ ว่าอย่างเขมรก็ได้ ก็ เป็นดี แต่จะเอามาเป็นอย่างไม่ควร ต้องเอาของไทยเป็นพื้น อย่างอื่น ๆ ว่าเล่นได้แต่แหล่งหนึ่ง สองแหล่ง ก็การบัดนี้ เห็นแปลกไปนัก ชาวไทยทั้งปวงละทิ้งการละเล่นสำหรับเมืองตัว คือ ปี่พาทย์ มโหรี เสภาเครื่องท่อน พรบไก่อ สักวา เพลงไก่อปา เกี่ยวข้าวและละครร้องเสียมหมด พากันเล่นแต่ลาวแคนไปทุกหนทุกแห่งทุกตำบล ทั้งผู้หญิงผู้ชาย จนท่านที่มีปี่พาทย์มโหรีไม่มีใคร ไปหาต้องบอกขายเครื่องปี่พาทย์ เครื่องมโหรี ทุกแห่ง ทุกตำบลทั้งหญิงทั้งชาย ในที่มึงงานโกนจุก บวชนาค ก็หาลาวแคนเสียมหมดทุกแห่ง ราคาหางานหนึ่งงานถึงสิบตำลึง สิบสองตำลึง

การที่เป็นอย่างนี้ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ไม่สู้งาม ไม่สู้ควรที่การเล่นอย่างลาว จะเป็นพื้นเมืองไทย ลาวแคนเป็นข้าของไทย ไทยไม่เคยเป็นข้าลาว จะเอาอย่างลาวมาเป็น พื้นเมืองไทยไม่สมควร

ตั้งแต่พากันเล่นลาวแคนอย่างเดียวก็นับว่าปีมาแล้ว จนการตกเป็นพื้นเมืองและ สังกัดตุการเล่นลาวแคนซุกซุมที่ไหน ฝนก็ตกน้อยร่วงโรยไป ถึงปีนี้ข้าวในนาอดตัวก็เพราะน้ำป่า มาช่วย เมืองที่เล่นลาวแคนมาก เมื่อถึงฤดูฝน ฝนก็ตกน้อย ทำนาก็เสียไม่ออกงาม ทำขึ้นได้บ้าง เมื่อปลายฝนน้ำป่ากระโชกมาก็เสียมหมด เพราะฉะนั้น ทรงพระราชวิตกอยู่ โปรดให้ขออ้อนวอนแก่ ท่านทั้งหลายทั้งปวงที่คิดถึง พระเดชพระคุณจริง ๆ ให้งดการเล่นลาวแคนเสียอย่าหามาดูแลฟ้า แลอย่าให้เล่นเองเลย ลองดูสักปีหนึ่งสองปี การเล่นตามอย่างเก่าของไทย คือ ละครฟ้อนรำ ปี่พาทย์ มโหรี เสภาเครื่องท่อน พรบไก่อ สักวา เพลงไก่อปา เพลงเกี่ยวข้าวและอะไร ๆ ที่เคย เล่นแต่ก่อนเอามาเล่นเอามากู้ขึ้นอย่าให้สูญ เล่นลาวแคนขอให้งดเสียเลิกเสียสักปีหนึ่งสองปี ลอง ฟังดูฟ้าฝนจะงามไม่งาม อย่างไรต่อไปภายหลัง

ประกาศอันนี้ ถ้ามีฟังยังขึ้นเล่นลาวแคนอยู่ จะให้เรียกภาษีให้แรง ใครเล่นที่ไหนจะ ให้เรียกแต่เจ้าของที่และผู้เล่น ถ้าลักเล่นจะต้องจับปรับให้เสียภาษีสองต่อสามต่อ

ประกาศมา ณ วันศุกร์ เดือน 12 แรม 14 ค่ำ ปี จลฺล สัปตศก (ประชุมประกาศ รัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2405-2410 (อ้างใน กรมศิลปากร, 2521 : 29-31)

3. ประเภทของหมอลำ

จากการศึกษาถึง ประเภทของหมอลำที่ปรากฏในภาคอีสานจากอดีตถึงปัจจุบัน ได้จัดแบ่งประเภทของหมอลำไว้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ หมอลำกลอนและหมอลำหมู่ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2528 :187-189)

1. หมอลำกลอน หมอลำประเภทนี้จะมีหมอลำ 1-3 คน ตามแต่ละประเภทของหมอลำ มี 5 ชนิด คือ หมอลำพื้น หมอลำก๊ับก๊ပ် หมอลำกลอน หมอลำซิ่งซู้และหมอลำซิ่ง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 หมอลำพื้น หรือหมอลำเรื่อง เป็นการเล่านิทานด้วยทำนองเสนาะ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ที่มีอยู่ในคัมภีร์ หรือเรื่องในวรรณคดีภาคอีสาน ซึ่งจะมีหมอลำเพียงคนเดียวส่วนมากเป็นผู้ชาย โดยจะรับบทบาททุกอย่างในการแสดงและมีแคนเป็นดนตรีที่ใช้ประกอบ บริเวณที่แสดงนั้นจะอยู่บริเวณพื้นดิน อาจมีเสื่อและได้จุดเพื่อส่องสว่าง ปัจจุบันนี้ได้เสื่อมความนิยมและอาจหมดไปแล้ว

1.2 หมอลำก๊ับก๊ပ် หรือหมอลำรับ คือ หมอลำกลอน ที่ใช้ก๊ับก๊ပ်เป็นจังหวะและประสานเสียงลำโดยไม่มีแคนประกอบทำนอง มีลีลาเหมือนกับหมอลำกลอน ทำท่าจะเป็นแบบท่ากายกรรมพลิกแพลงโลดโผนต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานและตลกคะนอง ส่วนใหญ่หมอลำประเภทนี้มักจะเป็นการลำแทรกในรายการต่าง ๆ ปัจจุบันใช้เครื่องดนตรีอื่น ๆ ประกอบด้วย

1.3 หมอลำกลอน หรือหมอลำคู่ หรือหมอลำที่ใช้ผู้แสดงเพียง 2 คน มีกลอนโต้ตอบกันเป็นทำนองต่าง ๆ เพื่อซักถามความรู้และแทรกคติเตือนใจหรือเกี่ยวพาราสิ โดยไม่มีเสียงแคนคลอไปเรื่อย ๆ บางทีก็คั่นสลับด้วยเสียงแคน เวลาเปลี่ยนหมอลำ หรือเวลาหมอลำพ้องเกี่ยวกัน และการแสดงออกอย่างหนึ่งเป็นสัญลักษณ์ของหมอลำกลอน - ซึ่งจะขาดเสียมิได้นั้นก็คือ การสอยและการปิบ การสอย ก็คือ การที่ หมอลำสอย หรืออาจจะเป็นผู้ชม พุดเป็นกลอนขึ้นแทรกในช่วงที่หมอลำลำถึงอกถึงใจ หรือ ในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนตัวหมอลำ ส่วนการปิบ ก็คือการเป่าปากแสดงความพอใจหรือชื่นชมยกย่องที่คนอีสาน เรียกว่า ไฮแซว

1.4 หมอลำซิ่งซู้ หมอลำซิ่งผัว และหมอลำสามเกลอ หมอลำทั้ง 3 ประเภทนี้ มีลักษณะการแสดงที่คล้ายกับหมอลำกลอนที่นำมาเปลี่ยนรูปแบบใหม่ เพื่อให้ได้หลายรสยิ่งขึ้นเป็นการลำโต้ตอบกันด้วยไหวพริบปฏิภาณ แบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1) หมอลำซิ่งซู้ คือ หมอลำซิ่งรักหักสวาท ประกอบด้วย ชายสองหญิงหนึ่ง

2) หมอลำซิ่งผัว คือ หมอลำซิ่งรักหักสวาท เช่นเดียวกัน แต่ผู้ลำจะประกอบด้วย ชายหนึ่งหญิงสอง

3) หมอลำสามเกลอ เป็นหมอลำที่ใช้ทำนอง และลีลาการเล่นแบบหมอลำกลอน หมอลำซิ่งซู้ และหมอลำซิ่งผัว จะแตกต่างกันที่จำนวนผู้แสดง เพราะหมอลำสามเกลอนั้น เป็นการสมมุติให้มีหมอลำฝ่ายชายสามคน ประกอบอาชีพต่างกัน คือ อาจจะเป็นชาวนา พ่อค้า และราชการ ซึ่งต่างก็หลงรักในหญิงสาวคนเดียวกัน แต่ละคนก็จะลำไ้อวดเกียรติยศ ชื่อเสียง และความร่ำรวยของตนให้หญิงคนรักฟัง ฝ่ายหญิงก็ต้องซักถามเป็นคำถามต่าง ๆ โดยปกติชาวนามักจะเป็นฝ่ายชนะ ปัจจุบันไม่เป็นที่นิยม

1.5 หมอลำซิ่ง ซึ่งประยุกต์มาจากหมอลำกลอน โดยมีผู้ลำ 2 คน เป็นชายและหญิง นอกจากนั้นก็มีการร้องหรือผู้เต้นประกอบทำนอง จังหวะ เป็นหญิงล้วนประมาณ 2 - 6 คน ส่วนเครื่องดนตรีนอกจากแคนแล้ว ยังประกอบด้วย กลองชุด เบส กีตาร์ ออร์แกน เป็นต้น ส่วนทำนอง จังหวะการลำนั้น จะครึกครื้น รวดเร็ว สนุกสนาน และบางครั้งจะนำเพลงลูกทุ่งมาร้องประกอบการลำด้วย เพราะความครึกครื้น สนุกสนาน จังหวะเร้าใจ และมีการลำสอดแทรกเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งเรียกว่า หมอลำซิ่ง ปัจจุบันหมอลำซิ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในคนวัยหนุ่มสาว

เป็นที่น่าสังเกตว่า หมอลำซิ่งนี้ มีพัฒนาการอันเกี่ยวเนื่องมาแต่หมอลำหลายลักษณะ คือ เป็นการรวบรวมรูปแบบระหว่าง หมอลำกลอน หมอลำหมู่ หมอลำเพลิน และเพลงลูกทุ่งเข้าไปด้วย จึงทำให้มีรูปแบบที่หลากหลาย จนเป็นที่ความนิยมอย่างสูงในปัจจุบัน

2. หมอลำหมู่ เป็นหมอลำที่ใช้ผู้แสดงหลายคน มีเวทีและฉากประกอบเรื่องแสดงเป็นเรื่องราวแบบลิเก ทำนองที่ใช้ลำมีหลายทำนองทั้ง ลำทางสั้น ลำทางยาว ตลอดจนลำเดี่ยว หมอลำหมู่มีหลายประเภท ได้แก่ หมอลำผีฟ้า หมอลำแมงต๊อบเต่า หมอลำหมู่และหมอลำเพลิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 หมอลำผีฟ้า และหมอลำสอง เป็นหมอลำคนละชนิดกัน แต่มีจุดประสงค์ในด้านพิธีกรรมที่คล้ายคลึงกัน หมอลำผีฟ้าจะใช้ในการรักษาโรคคนไข้ คนป่วย โดยใช้หมอลำผู้หญิงประมาณ 4 - 5 คน ซึ่งส่วนมากจะเป็นคนแก่ แต่งตัว ผัดหน้า ทาแป้งให้สวยงามตามแบบโบราณ แล้วลำเป็นทำนองผีฟ้า ซึ่งเป็นทำนองที่ใกล้เคียงหรืออันเดียวกับหมอลำพื้น ปัจจุบันความเจริญทางวิทยาศาสตร์มีความก้าวหน้ามากขึ้นทำให้หมอลำชนิดนี้ลดน้อยลงไปมาก แต่ก็พอมิเหลืออยู่บ้างในบางท้องที่

ส่วนหมอลำสอง คือ หมอลำคู่ พร้อมทั้งแนะนำแนวทางการรักษาโรคแก่ผู้ป่วย หมอลำชนิดนี้ น่าจะเอาแบบอย่างมาจาก หมอลำผีฟ้า ในปัจจุบันก็ยังพอมิอยู่

2.2 หมอลำแมงตับเต่า ถือว่าเป็นหมอลำที่เก่าแก่ที่สุด ใช้ผู้แสดงประมาณ 6 - 10 คน ใช้ทำนองที่เป็นสัญลักษณ์ คือ ทำนองแมงตับเต่า กับทำนองโหม่งสือ ซึ่งมีลักษณะคล้ายหมอลำกลอน หมอลำแมงตับเต่านิยมแสดง เรื่อง ทำวชูลู-นางอ้ว เครื่องดนตรีที่ใช้ คือ แคน พิณ และซอปี่ เป็นสำคัญ

2.3 หมอลำหมู หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หมอลำเรื่อง หรือหมอลำเรื่อง ต่อกลอน คือ หมอลำที่ใช้ผู้แสดงครบตามตัวละครในท้องเรื่อง ยึดถือการแสดงในท้องเรื่องเป็นสำคัญ การแสดงจึงต้องให้สมจริง หมอลำหมูนั้นเป็นหมอลำที่เรียกชื่อตามลักษณะเพราะใช้หมอลำหลายคน จึงเรียกว่าหมอลำหมู ท่วงทำนองและลีลาในแต่ละท้องถื่นจะมีความแตกต่างกันไปด้วย

2.4 หมอลำเพลิน เป็นศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นถัดจากหมอลำหมู และวิวัฒนาการมาจากหมอลำหมู ดังนั้น องค์ประกอบทุกอย่างจึงเหมือนหมอลำหมู จะมีความแตกต่างกันก็อยู่ที่การแต่งกายและจังหวะในการลำ เพราะการแต่งกายของหมอลำเพลินนั้นผู้แสดงหรือหางเครื่องจะใส่กระโปรงสั้นมองเห็นกางเกงขาสั้นที่นุ่งข้างใน จังหวะที่ใช้ในการลำคล้ายหมอลำหมู ข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้แสดงนั้นส่วนมากมักจะเป็นคนหนุ่มคนสาว ทั้งนี้เพราะไม่ได้เน้นความสมจริง

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ปรากฏว่าหมอลำเพลินมีมากแต่ขาดจุดยืนที่แน่นอน จึงทำให้ลำเพลินเปลี่ยนแปลงไป และหมอลำเพลินนี้ถือว่าเป็นต้นแบบที่ก่อให้เกิด วงดนตรีลูกทุ่งแบบอีสาน หรือเพลงลูกทุ่งแบบอีสาน หมอลำลูกทุ่งที่เกิดขึ้นในยุคหลังนั้น เกิดจากการเอาทำนองลูกทุ่งยอดนิยมมาใส่ทำนองเข้าไป ลักษณะจึงออกมาเป็น การลำผสมกับการร้องเพลง

จากการศึกษาประเภทหมอลำดังกล่าวข้างต้น ยังสามารถจัดแบ่งประเภทหมอลำออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้ ดังนี้ คือ หมอลำประเภทพิธีกรรม ได้แก่ หมอลำพื้น หมอลำผีฟ้าและหมอลำสอ และอีกประเภทหนึ่ง คือ หมอลำประเภทบันเทิง ได้แก่ หมอลำก๊ับก๊ับ หมอลำกลอน หมอลำชิงชู้ หมอลำหมู และหมอลำเพลิน หมอลำชิง ซึ่งหมอลำในยุคเริ่มต้นนั้น จะเป็นหมอลำประเภทพิธีกรรม ชนิดที่ใช้ผู้ลำหรือหมอลำจำนวนน้อย และถือว่าหมอลำพื้น เป็นหมอลำประเภทแรกในยุคเริ่มต้น ซึ่งอาจจะอยู่ในระยะเวลาที่ไล่เลี่ยกับหมอลำผีฟ้าและหมอลำสอ หลังจากนั้นได้วิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ สู่หมอลำกลอน หมอลำหมู หมอลำเพลิน หมอลำลูกทุ่ง หรือ วงดนตรีลูกทุ่งแบบอีสาน ที่มุ่งในความบันเทิง จนล่าสุดในปัจจุบันของหมอลำที่เกิดขึ้นรูปแบบใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ หมอลำได้พัฒนาการมาสู่จุดที่เรียกว่า หมอลำชิง (ธีระพงษ์ ไสศาศรี, 2537: 48)

4. ประเภทกลอนลำ

กลอนลำ หมายถึง บทที่หมอลำใช้ลำ มีลักษณะเป็นร้อยกรองคล้ายโคลงสี่สุภาพของภาคกลาง หมอลำทุกประเภทล้วนใช้กลอนลำทั้งสิ้น ถ้าแบ่งตามเนื้อหาหมอลำของหมอลำแบ่งได้หลายประเภท คือ กลอนเกี่ยว กลอนนิทาน กลอนศีลธรรม กลอนพรรณนาธรรมชาติ และกลอนวิชาการอื่น ๆ (เจริญชัย ชนไฟโรจน์ 2526 : 20)

แต่กลอนลำ สามารถแบ่งตามทำนองเป็น 3 ประเภท คือ ลำทางสั้น ลำทางยาวหรือลำล่อง และลำเตี้ย ซึ่งลำเตี้ย นี้ยังแบ่งออกเป็น ลำเตี้ยธรรมดา ลำเตี้ยโขง และลำเตี้ยหัวโนนตาลหรือเตี้ยโนนตาล โดยมีความแตกต่างกันทั้งในรูปแบบของกลอนลำและทำนองลำ ซึ่งมีรายละเอียดของกลอนลำแต่ละประเภท ดังนี้ (ไพบุลย์ แพงเงิน 2534 : 44-109)

1. ลำทางสั้น เป็นกลอนลำที่มีท่วงทำนองการเดินกลอนที่รวดเร็วกระชับ ไม่มีเอื้อนเสียง ยกเว้นตอนขึ้นต้นลำ ใช้สำหรับบรรยายเนื้อความที่ต้องการความรวดเร็ว โดยมุ่งเนื้อหาสาระของกลอนลำมากกว่าความไพเราะเพราะพริ้ง บางครั้งจะใช้ลำละกันไปกับคำพูดที่เป็นประโยคพุดธรรมดาซึ่งไม่มีทำนอง ทำนองลำทางสั้น จะใช้ในคำกลอนถามตอบปัญหา เล่าประวัติหรือนิทานวรรณคดี บรรยายเนื้อความทางคติโลกคตินิยม ลายแคนที่ใช้ประกอบกลอนลำทางสั้น ได้แก่ ลายสุดสะแนน ลายไปซ้าย หรือลายติดสุด แล้วแต่ลายใดจะเหมาะสมกับระดับเสียงของหมอลำ

2. ลำทางยาวหรือลำล่อง เป็นกลอนลำที่มีทำนองช้า อ่อนโยน มีการเอื้อนเสียง เพื่อให้เกิดความไพเราะจับใจผู้ฟัง ใช้สำหรับการบรรยาย หรือพรรณาสภาพธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ทะเล ความรัก ความพลัดพราก ความแห้งแล้งกันดาร และความน่าเวทนา เป็นต้น ในบางครั้ง ลำทางยาว เรียกว่า ลำล่อง เพราะวากกลอนลำในทำนองนี้มักจะใช้บรรยายความงามของแม่น้ำลำคลอง ซึ่งเป็นการพรรณาสภาพตั้งแต่ต้นแม่น้ำเรื่อยลงมาจนถึงปลายน้ำ อันมีความหมายว่าเป็นการไหล “ล่องน้ำ” หรือ “ตามน้ำ” นั่นเอง ลายแคนที่ใช้จะเป็นลายเอ๋ยใหญ่ หรือลายเอ๋ยน้อย ที่มีระดับเสียงต่ำ

3. ลำเตี้ย เป็นกลอนลำที่มีทำนองจังหวะรวดเร็ว คึกคัก มีชีวิตชีวา ใช้ในการลำโต้ตอบกันระหว่างชายหญิง เนื้อหาของลำเตี้ยมีทั้ง เชิงเกี่ยวพาราสิทียอกเย้า เชิงตลกขบขัน ซึ่งแบ่งออกเป็นทำนองต่าง ๆ ได้ถึง 4 ทำนอง คือ

3.1 เตี้ยธรรมดา เป็นกลอนลำเตี้ยที่เชื่อกันว่า เกิดขึ้นก่อนลำเตี้ยทำนองอื่นใดทั้งสิ้น สำเนียงที่ใช้ลำนั้นจะออกเป็น “สำเนียงลาว” โดยตลอด มักจะขึ้นกลอนด้วยคำว่า “โอ้ย เจ้าพี่ชายเอ๋ย” หรือ “จั่งว่าแม่นค่านาง” เป็นต้น ส่วนกลอนลงท้ายมักจะมีคำว่า “เอ๋ย” หรือ “เอ๋ย” เสมอ

3.2 เต๋ยโขง เป็นทำนองลำเต๋ยที่มีสำเนียงลำเป็น “ภาษาไทยกลาง” ซึ่งเดิมเชื่อว่ามาจากลำกลอน แต่ต่อมาได้มีการนำทำนองมาร้องกันในเนื้อร้องเพลงสากล จนเป็นที่นิยมแพร่หลายและคันทูของคนไทยภาคกลาง เช่น จากเสียงร้องของ “ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์” และ “วงจันทร์ ไพโรจน์” ในชื่อเพลง “ขุนลำโขง” เป็นต้น

3.3 เต๋ยพม่า เต๋ยพม่าก็มีสำเนียงของกลอนเป็นสำเนียง “ไทยภาคกลาง” เช่นเดียวกับเต๋ยโขง ต่างกันที่ทำนองลำ สาเหตุที่ได้ชื่อว่า “เต๋ยพม่า” เนื่องมาจากได้ยืมเอาทำนองเพลง “พม่าราชวาน” มาใช้นั่นเอง จึงถือได้ว่าเป็นกลอนลำที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง

3.4 เต๋ยหัวโนนตาล หรือเต๋ยหัวดอนตาล หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “เต๋ยดอนตาล” เป็นทำนองเฉพาะของหมอลำในเขตท้องที่อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร กล่าวได้ว่า เต๋ยประเภทนี้ เดิมนิยมเล่นในวงหมอลำหมู่ ภายหลังจึงได้นำมาเล่นในวงหมอลำกลอน เป็นลำเต๋ยที่มีทำนองอ่อนหวาน สำเนียงลำเป็นสำเนียง “อีสานแท้” สำหรับลายแคนที่ใช้ลงท้ายมักจะใช้ ลายสุดสะแนน ลายไปซ้าย หรือลายสร้อย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย

ที่ ทม. 0310 / 836

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท ปทุมวัน กทม. 10330

14 ตุลาคม 2539

เรื่อง ขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด

เนื่องด้วย นายขวัญชัย หมั่นคำ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อเขียนเป็นวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง “ การวิเคราะห์การใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษา หมอลำ “ โดยศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาหมอลำ ที่หน่วยงานภาครัฐนำมาผลิตเป็นเทปเสียง เพื่อใช้เป็นสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และศึกษากระบวนการการวางแผนและการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการนำหมอลำมาใช้เป็นสื่อเพื่อการพัฒนา อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

ในการนี้ ทางคณะนิเทศศาสตร์ ขอความร่วมมือจากหน่วยงานของท่าน กรุณากรอกข้อมูลในแบบสอบถาม ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อที่ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป และขอความกรุณา ส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน วันที่ 30 พฤศจิกายน 2539 ตามที่อยู่ในแบบสอบถามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณบดี

บัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์

โทร. 218-2153

แบบสอบถาม

โครงการวิจัย เรื่อง " ผลวิเคราะห์การใช้สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา ของหน่วยงานภาครัฐในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ "

ชื่อหน่วยงาน.....จังหวัด.....กรม/กอง.....กระทรวง.....

1. ในปีงบประมาณ 2538-2539 หน่วยงานของท่าน ได้มีการนำหมอลำ มาผลิตเป็นเทปเสียง เพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการต่าง ๆ หรือไม่

.....ก.) ไม่มี

.....ข.) มี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ชื่อโครงการ	หน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ	ศิลปินหมอลำที่ร่วมโครงการ	กลุ่มเป้าหมาย	ช่องทางการเผยแพร่	ระยะเวลาที่เผยแพร่
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

2. ในปีงบประมาณ 2538-2539 ท่านทราบหรือไม่ว่า มีหน่วยงานใดบ้างภายในจังหวัด ที่ได้มีการนำหมอลำ มาผลิตเป็นเทปเสียงเพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โครงการต่าง ๆ

.....ก.) ไม่มี

.....ข.) มี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อหน่วยงาน.....	4. ชื่อหน่วยงาน.....
2. ชื่อหน่วยงาน.....	5. ชื่อหน่วยงาน.....
3. ชื่อหน่วยงาน.....	6. ชื่อหน่วยงาน.....

(มีต่อด้านหลัง)

3. ในปีงบประมาณ 2535-2537 หน่วยงานของท่าน ได้มีการนำหมอลำ มาผลิตเป็นเทปเสียง เพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ หรือไม่

..... ก.) ไม่มี

..... ข.) มี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปีงบประมาณ 2535 ชื่อโครงการ.....
2. ปีงบประมาณ 2536 ชื่อโครงการ.....
3. ปีงบประมาณ 2537 ชื่อโครงการ.....

4. นับตั้งแต่หน่วยงานของท่านเริ่มเปิดดำเนินการ จนถึงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 6 (กันยายน 2534) ได้มีการนำหมอลำ มาผลิตเป็นเทปเสียง เพื่อใช้เป็นสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ หรือไม่

..... ก.) ไม่มี

..... ข.) มี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ.....
2. ชื่อโครงการ.....
3. ชื่อโครงการ.....
4. ชื่อโครงการ.....
5. ชื่อโครงการ.....
6. ชื่อโครงการ.....

- คำชี้แจง**
1. แบบสอบถามชุดนี้คำถามทั้งหมดนี้จำนวน 4 ข้อ และเป็นแบบสอบถามที่ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานของการวิจัย ทั้งนี้เมื่อ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์รายละเอียดเรียบร้อยแล้ว จะได้ติดต่อประสานงานและขอความร่วมมือกับ หน่วยงานที่มีหมอลำมาผลิตเป็นเทปเสียงในปีงบประมาณ 2538-2539 ต่อไป
  2. ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ขอได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2539
ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

.....
ปฏิบัติตามเส้นประ

กรุณาส่งแบบสอบถามกลับคืนที่

นายขวัญชัย หมั่นคำ

ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

89 ถนนอนามัย ตำบลในเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

40000

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. นโยบายของหน่วยงานต่อการใช้สื่อพื้นบ้านหมอลำในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
2. เหตุผลที่เลือกใช้หมอลำเป็นสื่อในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
3. มีการวางแผนและกระบวนการดำเนินการอย่างไร
4. มีวัตถุประสงค์ของการสื่อสารของโครงการอย่างไร
5. กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร (กลุ่มเป้าหมายหลัก/รอง) ของโครงการอย่างไร
6. ใครเป็นผู้กำหนดเนื้อหา และเขียนกลอนลำ
7. หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกศิลปินหมอลำเพื่อเข้าร่วมโครงการ
8. ศิลปินหมอลำมีบทบาทและมีส่วนร่วมของในโครงการอย่างไร
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อใด ระยะเวลาการเผยแพร่
10. หน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานและการเผยแพร่
11. เป้าหมายในการผลิต จำนวนที่ผลิต ความถี่ในการผลิต
12. งบประมาณสนับสนุนเพียงพอหรือไม่
13. มีการประเมินผลหรือไม่และผลที่ได้รับเป็นอย่างไรในแง่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล
14. ข้อเด่นและข้อด้อยของการใช้หมอลำเป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนา
15. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หมอลำเป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
16. ในอนาคตแนวโน้มของการใช้หมอลำเป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จะเป็นอย่างไร
17. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

แบบสัมภาษณ์เจาะลึก
ศิลปินหมอลำที่เข้าร่วมโครงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

---

1. ศิลปินหมอลำมีบทบาทและมีส่วนร่วมอย่างไรบ้างในโครงการ
  2. ใครเป็นผู้กำหนดเนื้อหา ใครเป็นผู้เขียนกลอนลำ และใครเป็นผู้ลำ
  3. วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในการสอดแทรกเนื้อหาลงในกลอนลำ
  4. กลยุทธ์การจูงใจที่ใช้ในการเขียนกลอนลำและวิธีการนำเสนอแก่ผู้ฟัง
  5. ประเภทของกลอนลำที่ใช้ และมีลักษณะเฉพาะอย่างไร
  6. คิดว่าผลที่ได้รับคุ้มค่าหรือไม่ ความนิยมของผู้ฟังเป็นอย่างไร
  7. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างไรบ้าง
  8. คิดว่าการสอดแทรกเนื้อหาต่าง ๆ ในกลอนลำ จะมีผลต่อลักษณะเฉพาะของหมอลำหรือไม่และมีผลต่อความนิยมของผู้ฟังหรือไม่
  9. การใช้ศิลปินหมอลำที่กำลังมีชื่อเสียงกับศิลปินหมอลำที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีผลเป็นอย่างไร
  10. การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานเป็นอย่างไร
  11. ข้อเด่นและข้อด้อยของการใช้หมอลำเป็นสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการพัฒนา
  12. ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หมอลำเป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
  13. ในอนาคต แนวโน้มของการใช้หมอลำเป็นสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จะเป็นอย่างไร
  14. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ
-

ภาคผนวก ง

รายชื่อหน่วยงาน

ที่สัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
และรายชื่อศิลปินหมอลำที่สัมภาษณ์เจาะลึก

รายชื่อหน่วยงาน

ที่สัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. สำนักงานจังหวัดหนองบัวลำภู
2. โครงการวิจัยการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน สถาบันเทคโนโลยีอาเซีย (AIT)
ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืด จังหวัดอุดรธานี
3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร
4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมุกดาหาร
5. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6 ขอนแก่น
6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด
7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู
8. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์
9. สำนักงานประกันสังคมจังหวัดร้อยเอ็ด
10. ศูนย์ประชาสัมพันธ์ เขต 1 ขอนแก่น

รายชื่อศิลปินหมอลำที่สัมภาษณ์เจาะลึก

1. หมอลำทองมาก จันทะลือ ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2529 นายกสมาพันธ์หมอลำแห่งประเทศไทย จังหวัดอุบลราชธานี
2. หมอลำเคน ดาเหลา ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2534 จังหวัดขอนแก่น
3. หมอลำฉวีวรรณ พันธุ(ดำเนิน) ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2536 อาจารย์พิเศษวิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดร้อยเอ็ด
4. หมอลำจุมทอง เสียงเสน่ห์ จังหวัดขอนแก่น
5. หมอลำมหมอม สกุลไทย หมอลำมญาจังหวัดมุกดาหาร
6. นายสมศรี บุญมี เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน 5 โรงพยาบาลท่าตุม อำเภอท่าตุม จังหวัดสุรินทร์ ผู้มีความสามารถด้านหมอลำ

ภาคผนวก จ

กลอนลำ

โครงการประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

โครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต 1

กรมประชาสัมพันธ์

ถ.นิกรสำราญ อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40000

โทร. (043) 221026, 221624 โทรสาร. (043) 224474

ชุดที่ 1. “โครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

ชุดที่ 1. “โครงการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

1) ลำเต้ย ลักษณะผู้แทนที่ดี

ราตรี ศรีวิไล

เลือกผู้แทนไทยจะว่ายากก็ยาก
จะว่าง่ายก็ไม่ง่ายหรือกหนา

ข้อหนึ่งนั้นต้องดูผลงานเป็นหลัก
หรือมัวแข็งลิ้ ขายตัว มัวเหลวไหล

ถ้าเป็นเช่นนี้อะไปเสียเวลาเลือก
ต้องเขมือบเป็นเหลือบดุงจนฟงโย

ที่จริงผู้แทนควรทำหน้าที่นิติบัญญัติ
หน้าที่หลักไม่ค่อยใส่ใจถวิล

แล้วเราดูอย่างไรจึงจะรู้
ก่อนเป็นผู้แทนกับเมื่อได้เป็นแล้วเป็นไฉน

บางทีซ่อนเงินทองไว้กับเครือญาติ
สลอนเอาหน้าอวดสายตาให้คนรู้

ธรรมดาแล้วคนมีใจสัดยซื้อ
ผู้ไปทางโลกเลี้ยว ปากว่า ตาขยิบ
พวกที่แ้วเงินแ้ว ตัวเอาบ่ได้ผ่าน
อย่าเลือกเอามาถ่อน

หนีจ้อยบัดท่าเปลอ เขาสาเด้อ
อวดนำตามป้าย ชังบ่อายเอาเงินราษฎรสร้าง
เพิ่นบริจาคให้ แนวนีกะหักมี
เต็มแผ่นดิน ไทยแลนด์ หากมันตายแต่แนวนี

ถ้าหากเรารู้จักในหลักการพิจารณา
ผู้แทนหน้าเก่าเราน่ายิ่งเลือกง่ายจะตายไป
ว่าเขารู้จักการทำประโยชน์เพียงใด
อุดมการณ์ไม่ใสใจ มัวแต่เล่นไฟ ไฮโล
เปลืองข้าวเปลือกเสียข้าวสารงานไหล ๆ
กินแต่คำโต ๆ คนร้องโหกันทั้งแผ่นดิน
แต่กับตาลบัตรนอกหน้าที่จนเคยชิน
มีแต่มัวโกงกินพวกเราอย่าเลือกเอาเขาไป
เราต้องเปรียบเทียบดูเรื่องฐานะเขาเป็นอย่างไร
ฐานะเขาห่างไกลก่อนหลังข้างตวงดู
มีกันอยู่ ดิ้นดามมาดโตไอ้อวดหู
เพียงแต่เปรยตาดูก็พอรู้ในเงื่อนงำ
เขาต้องถ้อยดีไว้อย่าปะถิมปล่อยวาง
พาให้ฉิบหายเขา จะชะวางใจแท้
บ่ว่าการใหญ่บ่ย ตัวจ้อยอยู่บ่อเขา
ชุมผู้แทนใจถ้อย ตัวมือเล็กมือน้อย
ผู้แทนหมู่คยโว เอาชื่อเจ้าของไปโชว์
เอาชื่อตนเองเข้าไปใส่ ปานว่าเงินสวนตัว
อันหลักฐานเหล่านี้ มีตั้งอยู่ให้เขาเห็น

2) ลำเต้ย รักประชาธิปไตย ต้องไปเลือกตั้ง

วาดรี ศรีวิไล

รักชาติ รักประชาธิปไตย
 เชิญพี่น้องทั่วแดน ไปเลือกผู้แทนที่เป็นคนดี
 แล้วเลือกคนดีเข้าในสภา ชาติไทยจะพัฒนา
 ฟังลำแล้วจำให้ดี
 บ้านเมืองจะถูกทำลาย
 คนดีเฮาเลือกได้
 สิทธิเสรี เต็มตัวทุกท่าน
 อย่าปล่อยให้เขาจูงได้
 สิทธิเสรี เฮามีต้องใช้
 ฟังแล้วให้จื่อเอา
 ถ้าชาวประชาร่วมใจเลือกตั้ง
 เลือกเอาคนดีผู้แทนท่าน
 ระบอบประชาธิปไตย
 อำนาจคืนประชาชน
 สิทธิเราควรหวงแหน
 เลือกเอาคนดีเข้าสภา
 ชาวไทย รักประชาธิปไตย
 รักองค์พระมหากษัตริย์
 ผู้แทนดีดีจำไว้
 บ่โกงบ่กิน มีแต่ซอซอพี่น้อง
 มีปัญหาการเมือง การบ้าน
 โปรดเลือกผู้แทนดีดีไว้ใช้
 รักชาติบ้านเมือง อย่าขายเสียงขายสิทธิ
 ยักประชาธิปไตย เฮาเด้อท่าน

ทุกคนต้องไปเลือกตั้งผู้แทน
 หยุดเลือกคนซื่อสิทธิ์เสียที
 ถ้าไม่ให้เงินตราเข้ามาครอบงำ
 สิทธิ เสี่ยงเสรีของเราอย่าขาย
 ถ้าหากเราขายสิทธิ เสี่ยง เสรี
 ประชาธิปไตยถือไว้เต็มที
 อย่าไปย้านผู้อื่นเด้อ
 คืองัวคือควาย จูงไปทุกที
 ยักประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้ง
 ประเทศชาติ บ้านเรา ต้องเจริญก้าวหน้า
 ให้รวมพลังใช้สิทธิเต็มที
 คนเราต้องไปใช้สิทธิทุกคน
 แล้วให้ทุกคนไปเลือกตั้งผู้แทน
 อย่าให้ผู้แทนซื่อด้วยเงินตรา
 เป็นหน้าเป็นตาของเราชาวไทย
 แล้วเรามีใจรักชาติศาสนา
 ต้องพร้อมกันเถิดหนาไปเลือกตั้งผู้แทน
 คือ ผู้ในใจปัญหาท้องถิ่น
 ประคองไว้แต่สิ่งดี
 คอยเสนอรัฐบาล แนวนั้นจ้งแม่น
 บ้านเมืองซิดได้ แม่นสูงเฮือง
 อย่าเห็นแก่อำมิजनิตเดียวเขาให้

3) ลำสัน ข้อควรปฏิบัติในระบอบประชาธิปไตย

จุมทอง เสียงเสนต์

ไอ้ละหนอ.....เอ้า ไอ้ว่ารัก รักประชาธิปไตย ต้องเข้าใจการปกครอง
 เกิดทุนของสถาบัน ใจมุ่งมั่นพัฒนา บัญญกัล้าทำความผิด ไปใช้สิทธิ์ที่ตนมี
 ทำหน้าที่พลเมือง ยอมรับเสียงคนส่วนใหญ่ บ่ก้าวกายสิทธิ์บุคคล แล้วตื่นตนทุกกาลยาม
 ฝ่าติดตามข่าวสาร โดยย่อ ๆ 10 ประการ เอ็น ประชาธิปไตย ความหมายมีจั่งได้
 โปรดฟังไว้จักหน้อย ก่อนเด้อ...เจ้า

โอย ละหนอ.....นวล นวล เอย เอาละนี่พ้อ
 นับตั้งแต่ไทยเฮาเปลี่ยนระบอบการปกครอง ผู้ กันดิทั้งผองซุนตาซุนหน้า
 ปี 2475 เริ่มปรับรูปขบวน ถือว่าโดนพอควรหกสิบปีกว่า
 ห่าล้างเทือกะฮัง ลังเทือกะซิม ห่าบางคราวนี้กะลิมบางที่นี้กะเร่ง
 ห่าบางเทือนี้กะเร่ง บางเทือนี้กะยังไปตกอยู่ในอ้งมือมารหลายหนเดิบอยู่
 ห่าบ่ม่ม หันสู่เลือกตั้งหยั่งเสียง จุดกระบอกตะเกียงจุดไฟอีกใหม่
 ประชาชนเป็นใหญ่กล้าแข็งแกพอ เลือกตั้งคัด ส.ส. ผู้แทนต่างหน้า
 เอาเด้อพ้อ ให้เข้าไปเว้วว่าด้านบริหาร เรียกว่ารัฐบาลแห่งไทยทั้งชาติ
 ของสมเด็จพะบาททรงทานทรงธรรม นายกเป็นผู้นำนาวาขึ้นบัน
 ด้านซุมหนึ่งผัดมันตราออกกฎหมาย สิบฝ่ายด้านกะดาयरัฐบาลนี้กะข้าง
 แปลว่าใครงหรือฮ่างไปจากซุมเฮา จึงตรงกับสำเนาที่ไซจา
 ข้อหนึ่งต้องเข้าใจสุดซึ่งในการปกครอง จากพิพิงข้อสองจุมทองกะลิกกล่าว
 ต้องเข้าใจว่าเด้อละแหมนลิปาวข้อนี้สำคัญ ยกย่องสถาบันอย่างหน่าย อย่าเปิด
 คือเด้อพ้อกะให้ทุนให้เทิดชาติศาสนา อิกทั้งองค์ราชายังกว่าชีวิต
 มีนั่นแหล่ว มีผู้ได้มุงคิดหมายทำลาย ย่อมพลี ซีพร่างกายอันบ่แพงพอง
 ข้อที่สาม ตามไถ่มุงมั่นพัฒนา คือชอยงานโยธาภิจักรมต่าง ๆ
 งานอิกหยังกะข้างเห็นแก่สังคม เมื่อผู้นำประโคมชาวขานวนบอ
 พัฒนาชอยตรอกพองถนนหนทาง บได้ละได้วางแรงแข็งข้อ
 เอาละหานี้... พ้อเอ้ย พ้อ ข้อที่สี่บ่หาญกล้าทำผิด
 จำขึ้นใจสนิท จังคือเฮาผู้ครบ ได้แก่การเคารพต่อกฎหมายไทย
 หากสิเอ้ยชขาย เน้นจ้านแน เฮามีกฎหมายแม่ให้โทษทั้งคุณ

คือรัฐธรรมนูญฉบับโครงสร้าง พวกกฎหมายอย่าง ล้วนลูกเต๋าเหล่านาน
 ค้นทำผิดแล้วพาล ให้เขามีงไทย ไผ่อยากได้ประโยชน์กำผ่ายทางคุณ
 จะต้องเท็ดต้องทูนบทำผิดคิดชั่ว เชิญฟังไปจนทั่ว ข้อห้าพุนผล
 ไปใช้สิทธิของตน เมื่อเลือกตั้งทุกหา อย่าลืคองอ้างวาเสียเวียกเสียงาน
 ว่าขายตนขายชาติ พยายามหาโอกาส ไปเลือกอย่างเสรีใช้สิทธิเขามี
 คงอนหลันอนฝัน ทับสิทธิ์ผิดแผก เขาเอาเงินมาแจก จังผ่าจังเพี้ยแนเขาตีทะเลเบียน
 ให้ฝูงชนย่องยิ้น เกิดขึ้นอย่างดาดดิน เลือกผู้ใหญ่กำนัน อบต.กะคือกันไปหมดตลอด
 เลือกไปจนว่าฮอด กรรมการสุขา เป็นตัวแทนนำพาพัฒนาท้องถิ่น
 อย่าดูถูกหยามหมิ่น สิทธิเสียงของเขา เห็นไผดีเลือกเอา อย่าเห็นแก่ของแจก
 สิเป็นเหมือนปลาแดกที่หนอนหลังโฮมอง เลือก ส.ท. - ส.จ. - ส.ส. ก็ตามแต่
 พากันเด้อ พากันจำไว้แนไผไผกะตาย อย่าลืได้คิด ขายสิทธิขายเสียงเด็ดขาด
 เขาลงทุนหนึ่งบาท โภยคีนล้านคีนแสน ตอนนั้นแล้วตอนลึงคะแนอย่าลืูกเอาเผ่าจี
 เอา...นี่พ่อช้อหกทำหน้าที่ของพลเมือง คอยแจกแจงข่าวเชิงของมวลญาติมิตร
 ใช้ชีวิตแบบประชาธิปไตย รับผิดชอบทั่วไปจนหมดครบถ้วน
 รู้จักภาคจักส่วนการสมาคม อย่านั่นแล้วอย่าลือยุงม ๆ ฟาง ๆ บอด ๆ
 ลือสัมพันธ์นี้บ่อนแะจอด กับคนอื่นคนอือ
 เออ...นี่เด้อ เช่นว่าการร่วมมือ สามัคคีดีเด้น
 ไผชื้อฮ้ายบ่เป็นมีแต่แนะนำอ เว้นประจบสอพลอ ศีลธรรมมันเที่ยง
 ข้อที่เจ็ดบ่เจียงกะบ่หวั่นบ่ไหว ส่วนมากกว่าจิงได้ยินยอมมอบรับ
 แหม่นบางเพื่อลชินดับหมู่กะบ่เห็นนำเขา เอาเด้อพ่อกะให้อดทนเอาเคารพเสียงส่วนใหญ่
 ข้อแปดบ่ก้าวกายสิทธิบุคคล ลิดด้วยหนาด้วยผลอันได้นี้กะขาง
 บ่ยอมสร้างรอยต่างหาเรื่องหาราว บ่นั่นแล้วบ่เฮ็ดให้คนเขาหมางหมิ่นชื้อเดียด
 ต่อให้โกรธให้เคียดกะอำไว้ในใจ พ่อเด้อพ่อ..บ่ลวงเสรีให้เกียรติยึงคนอื่น
 ข้อเก้าเป็นผู้ตื่นทุกเมื่อกาลยาม เขามีหน้ากิจกรรมสถานประเทศ
 แหม่นซุมเขาซุเทศ ชูชั้น ชูวัย บ่อาจพากันไปเข้าสภาเหมือนเหล่า
 ถ้าเด้อพ่อถ้าบ่บ่ิงตายเปล่า หัวใจน้อยใจแข็งคัดเลือกเอาผู้แทนที่ปวงชนถือนับ
 เป็นนั่นแล้ว เป็นที่ยอมรับบอกว่าคน ความรู้เข้าที่สมภูมิสมเผ่า
 ข้อสิบคอยฟังช่ายเหตุการณ์บ้านเมือง ชื้อของการคิดเขียนมีอยู่หลายหลาก
 โผดเด้อพ่อกะบ่ฮึดบ่อยากวิหุย ทวี หนังสือพิมพ์นี้กะมีจนนับบ่ถ้วน

นั่นแหละแนวสีชวน ให้เขาผู้แจ้งชาว	นักการเมืองนี้ละหม่นอ้ออวหม่นมีไผบ้างว่า
ไผเห็ดบ่เข้าท่าทหน้าต๋อไป	สิเด้อพ่อสิบได้สนใจเลือกมันอีกเทื่อ
ผู้ใดฟังแล้วเชื่อทั้งสิบประการ	จื่อเด้อพ่อเป็นบรรทัดฐานสมบูรณพูนภาค
พ่อเด้อพ่อประกาศให้ทราบยกไปก้อยแกม	ว่านั่นแหละเป็นคนนาแนมนาแลนาล่า
บ่มันแหลวบ่มีทางด้อยต่ำสุดยอดเลือดไทย	นักประชาธิปไตยยาวพราวฟ้า
ถ้าผู้ใดยังด้อย โปรดสนใจฝักใฝ่	รักประชาธิปไตยกว่าชีวิตเลือดเนื้อ
เมืองบ้านสิอยู่เย็น หนา หน้า นวล	ม่วนแคนทางล่อง เบิงดูเจ้า

---

4) ลำเดิน “เลือกผู้แทนที่ดี”

ราตรี ศรีวิไล

ผู้แทนดีที่เอาเงินมาแจก
แต่ยามหย่อนบัตรอย่าพะวงเรื่องนี้
จะเป็นคนรวยหรือคนจนก็ไม่ว่า
ประชาชนก็จะไม่ซีซ่า

ส.ส.ไปเกที่ไม่มีความคิดความอ่าน
ไม่เคยเห็นหน้าเข้าสภาหลบ ๆ ลี้ ๆ
ต้องวิเคราะห์ดู เนื้อหาที่เขาพูด
หรือพูดพร่าตามเขาไปเท่านั้น

วอนวอนไหว้ คนไทยทุกซำ
สมควรแล้วยังเอา
สายสกุลแนวเขาผู้ว่าดีหรืออ้าย
เพลินชั่วคราวท่อนั้น ท่อนั้น
ชีวิตเฮากะสิยุ่งสังคมเฮาสีปี่ปน
นักการเมืองหรือว่าพรรคการเมือง
พื้นฟูถือคุณธรรมหมู่เสื้อสีทึบกระหิ๊งเรด
แล่นแต่ทางหลบเลี้ยว หลบเลี้ยว
กะให้หยุดพักยัง ตั้งต่อแต่ทางดี

อย่าถือเป็นเรื่องแปลกรับไว้เกิดถ้ามี
เลือกเอาคนดีดี มีความรู้และคุณธรรม
ขอเพียงรู้คุณค่า ยึดสิ่งดีเป็นเครื่องชี้หน้า
ประเทศชาติก้าวหน้าและพัฒนาไปด้วยดี
อยู่ไปเป็นวันวันด้วยปัญญาตัวไม่มี
พวกบะชอนันก็มีเรียกว่านานาสาละพัน
ว่ามีสูตร เข้าเกณฑ์ที่เลือกสรร
เพื่อได้ออกรายการกับเขาน่าเศร้าใจ
ให้พี่น้องคิดฮ่ำ ฟังเหตุผลให้ถี่ถ้วน
เบิ่งฮอดเหง่าพ่อแม่และตายาย
อย่าไปหมายแะเลี้ยวนำเงินใจสิเพลิน
แต่เมืองบ้านสิหมุ่นมี
คนสิขาดแนวยึดมั่น ผันปิ่นท้าวทะเล้ง
ให้สู้จักยับยั้งวิเคราะห์เบิ่งพฤติกรรม
พวกที่เคยแกแแตกเดี่ยวหากินทางบ่หม่น
จนเมืองบ้านพ่ายพัง
มีสติผู้จักพอ ประเทศไทยสิไปจ้าว.....

5) ลำตัด “คนยุคใหม่ไม่ขายสิทธิ์ ขายเสียง”

ราตรี ศรีวิไล

คนจนก็เหมือนคนทั่วไป
ขายสิทธิ์ ขายเสียง เพราะจน
ยากจนปานใด ชีวิตก็ไม่แลกกับเงินตรา
บ้านเมืองเราจะล่มจม
บาปกรรมจะตกอยู่เด็กไทย
ถ้าให้เงินตราเข้ามาครอบงำ

ฟังลำแล้วจำเอาไว้
อย่าให้ผู้แทนเขามาจับจ่ายซื้อ
คนจนนี่ก็คนเด้อค่า
คนจนบ่ชั่วคือสมัยแต่ก็
ถ้ามีใครมาซื้อเสียงซื้อสิทธิ์
โลละทิมมันเลย ผู้แทนฮ้าง....

เมืองไทยกำลังพัฒนา
ไม่ใช่เข้าไปดูนวาย
ผู้แทนบางคน เข้าไปหวังผลกอบโกยกำไร
ขายเอากำไรกองโกยโกงกิน

ตัวอย่างพฤษภาทมิฬ
อย่าเอาคนทำตัวบัดสี
บทเรียนมีมาเจ็บแล้วต้องจำ

จดจำกะจดจำเอาไว้
ผู้แทนดีกะยอมมอบไว้
ผู้แทนรวยเงินนี้ก็หลายเหลือล้น
โลละทิมโลดพ้อผู้ได้เป็นจ้งชั้น
ที่ป้าน้ำอา เลือคนดีให้ได้
ผู้แทนพุงโต มาแหกตาบได้

ประชาธิปไตยนั้นอยู่กับทุกคน
อนาคตมีเดมม ประเทศชาติบรรลัย
ถึงจนก็ไม่ใช่ฝากปลาอย่าใช้เงินตราซื้อขายคนจน

ลูกหลานทุกคน อนาคตวอดวาย
ประชาธิปไตย ก็จะได้คุณค่า

ประชาธิปไตยถือไว้มันแก่น
คือเฮานี้บ่แหม่นคน
มีสติปัญญาเรียนรู้เท่าทั่ว
เดี๋ยวนี้ ยุคพัฒนา
ขอให้เฮาคิดว่าเขามาเยาะเย้ย

จะเลือกใครมาควรมีเป้าหมาย
เพราะหลงมงายอำนาจมาดใหญ่
ซื้อสิทธิ์ซื้อเสียงเราไป

คนตายดับดินก็เพราะผู้แทนไม่ดี
แย่งเป็นรัฐมนตรีกันในสภา

พฤษภามหาภัยจำไว้้องพี
ขอให้จงเจริญ
ซื้อสิทธิ์คนจนแล้วเอาไปขายต่อ
อย่าเอาไว้อังสภา
คนจนยุคใหม่เขาไม่ใช่คนโง่
คนจนกะมีใจ คือกันนั้น..

.....

6) ลำเต้ย “การพิจารณาผู้แทนที่ควรเลือก”

ราตรี ศรีวิไล

แล้วพอถึงยามเลือกตั้ง
หาแนวมาเที่ยวหยายย่องยานดอกซุมเชื้อ
การใหญ่ ๆ น้อย ๆ ลีคอยเยียมั่นลำแล้ง
ไหวพอลุง ยายตา อวยมาเฮือนได้
แล้วหมู่เียนบอกยังสะดุ้ง ด้วยหลงสนว่าเหม่นคน
ชาวไทยใครครวญให้ดี
พ่อแม่พี่น้อง หญิงชาย
สิ่งเหล่านี้ไซ้ จะช่วยชี้ทาง
สมบัติพิสดานานา
หรือด้วยความบริสุทธิ์ทาง
ถ้าคอยชมชื่นสถาปแข่งทั่วไป
ว่าจิงใด เด้ท่าน
หรือว่าเป็นนาย อวดใหญ่กะด้อ
ลีแซแลเปลี่ยนแปรไปได้
อยาหลงกลเขาเด้อพอลุงแม่ป้า
คนตรงคนซื่อ พิจารณาให้ถ้วนถี่
เขา เขา เด้อ พี่น้องเด้อ
เขมือบดินหินกรวดทราย
ไอ้ คนหนอคน เหลือหลายลีนดี
มังมีหรือว่ายากจน
มีคุณธรรมเป็นที่น่าชื่นชม
ข้อนี้แน่นอนเป็นเครื่องตัดสินใจ
อาศัยเป็นแนวทางชี้
ความรู้ต่าง ๆ สติปัญญา รอบรู้
ผู้ห่อมหนทนไป ไซ้ปัญญาทั้งหลาย
ผู้แทนได้ค้นปัญญาฟูนี้

ผู้แทนกะหลังมาแซวแซว...
อ้างเป็นเครือคณามัน สารพันอาสาชอย
ไหวพ้อแม่พี่น้องยามเฟิ่นสองเฮือนสูง
ไหวไปหมดฮอดเสาไม้ ย้อนตาไลบเห็นสูง
ไอ้ย เด้ นอ ไอ้ย นอ เอย ละนา
โดยพิจารณาที่ปุ่ยาตายาย
มีอาชีพสืบส่ายกันมาอย่างไร
ว่าเขาได้มาด้วยพฤติกรรมอำพราง
หรือจากการถากถางเบียดเบียนคนอื่น
เขาเคยเอื้อบริการ สังสรรหาบ่
ตาน้อย บ่ลำแล
ปิติเอาใจทำที่ท่าท่า
ทรงนี้ส่วนบ่คือ
และฮักสิทธิ์เสรี ของตนไว้
ผู้แทนกะเซอชวดรวดเหลือหลาย
บ่มียางอาย นำด้านเหลือทน
ให้ดูการครองตนอยู่ในสังคม
หรือสร้างควมระทมแก่ปวงประชา
นอกจากคนความดียังมีอีกหลายอย่าง
ลีน่าหฺยู่ใส่งาน ไอ้ยบริการพี่น้อง
สิ่งที่ทำหนอสำเร็จได้
เอาข้างอุไปบ่ฮ่อน

คือกะปอมมันสิถูกปวงคล้อง
 ออย่าไปหลงเลือกเด้อพี่น้อง
 หรือทำทางเป็นที่นานิยม
 ปากกะหวานแก่งแว้ว
 สืบสาวยี่ดหลังเบื่องหน้า
 สำคัญคือพี่น้องชาวไทย
 ออย่าให้เขามาล้ำเรียง
 รักประชาธิปไตยต้องใช้สิทธิ์ทุกคน
 ทุกคน โปรดจำเอาไว้
 สิทธิเสรี ต้องรักษาให้ได้
 อยววางใจคน นะมันจะจนใจเรา
 ออย่าหลงมงายกับอามิสสินจ้าง
 ฮักระบอบประชาธิปไตย อีหลีนั้น.....

เพียงหัวปลากะเหลาง
 ออย่าหลงเชื่อเพียงคารม
 หุ่นดี คือ สิมิเงินล้าน
 เขา เขา มันบเป็นทา
 ดีชั่ว แหม่นฆ่าได้
 ถึงวันต้องไปใช้สิทธิ์ใช้เสียง
 ชื่อสิทธิ์ชื่อเสียง ของเราไป
 ฮักระบอบประชาธิปไตยต้องใช้สิทธิ์เต็มที่
 นำไปใช้ ถ้ามันพอ
 สิทธิ เสียงของเราเราไม่ซื้อไม่ขาย
 สิเป็นแนวทางให้ประเทศก้าวหน้าใหม่

7) ลำยาว “วิถีประชาธิปไตย”

จุมทอง เสียงเสนห์

โอย... ละหนอ... พี่เอ๋ย... นอฟ้าฮ้องหาง... มิงงานหนักงานเบา... ขอให้จ้อนผ้าใส่
อันประชาธิปไตย... บ่เหม็นมีแต่เลือกตั้ง... เออ... เอย... จงฟังไว้... แล้วไตรตรอง... ใสของเฮา... เออ... เอย
โอย... นอ... นาย

เอาละพ่อแม่เอ๋ย... เพินบอกว่าชีวิตสิราบริน... บขมขื่นลูกสดใส
มีประชาธิปไตยเป็นสิ่งหนูนหรือเกื้อ... อุปมาเราชีเรื่อ... ต้องอาศัยผู้... ถือทำย
พายแข็งแรงแยยังฮอดฝั่ง... คังสีแดงสีย้อมสีย้อมใหม่ฝ้ายนั้นซ่มซิม
ระบอบการปกครองที่ฝูงชนปลาบปลื้ม... ดังกระหิมทั่วโลกา... คือประชาธิปไตยบ่ว่าไผ่ล้วนยอยย่อง
คันเหม็นทองกะทองแท้บ่แบ่งปลอมคันมาหล่อ... คันเหม็นหอกะอาจกว้างวิมานแก้วดอกแซวคำ
หลานขอลำตอกย้ำให้ฮ้อนฮำตรองคิดเอาเด้อ... เรื่องวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย... เฮ็ดจักได้ผู้จักบ

ครอบครัวน้อคนผู้ไชร้หลักประชาธิปไตย... พยุงไว้ตอนเรื่อร้ว
การคบเพื่อน... การคบฝูง... การทำงานทุก ๆ ด้าน... ไผ่ถือได้เอี่ยมสมมัย
โดยยึดมั่นคุณค่าไว้... บ่เหม็นเฮ็ดเที่ยวผิวผืน... หลักดำเนินชีวิตเคารพสิทธิบุคคล
ใช้เหตุผลบ่สม... รับผิดชอบต่อสังคม... และเป็นตัวของตัวแท้บ่ยินยอมให้ไผ่ย่ำ
จิ้นลานจำอ้อยอ้าง... สวนหม่องบ่อนหนอจังกัก... คนผู้จักกันเพียงพอบ่เหม็นการตีตัวดม
ในสังคมคนเฮานั้นบ่หอนอยู่คายเดียว... นักปราชญ์ชี้คำแนะของ
ตายบ่มีมวลงพิน้อง... ไผ่สิให้กล่อมกะโลง... มะนอยาย... โอยหนอ... นา

อีกอันหนึ่งสิขอบอกจงจ้อการคบหมู่สหายเกลอ... บ่ว่าเธอคุณฉันให้เกียรติกันทุกคราวเมื่อ
เมื่อเว้ารวมควบແหลวต้องเว้นแนวพามองหม่อน... เคารพสิทธิส่วนบุคคล
เสรีภาพผู้อื่นไว้เสมอเทียบบ่อน่วยตา... แลอันหนึ่งนั้นนาต้องเคารพกฎหมาย
กลายเป็นพลเมืองดีจึงสิพาให้สุขสัน... รับผิดชอบต่อตนของตออีกทั้งผู้อื่นด้วย
พร้อมสังคมนอครอบครัว... หวังว่าท่านคงอ่านผู้ตามเรื่องดอกบอนไซ
หัวใจประชาธิปไตย... มีรัฐธรรมนูญตราออกใช้กฎหมายใหญ่ที่สูงสุดกะจริงเหล่า
พวกหมู่เฮาชาวมมนุษย์ต้องมีอุดมการณ์... ยึดวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเก็งกันจั่งดีได้
บ่จั้งอันประชาธิปไตย... หากความหมายบ่มีจ้อย... ย้อนผิดชอยเพินด้านสัง... บ่หอนยากอียัง
คือว่าจุดเริ่มต้นเฮาต้องเริ่มดอกที่เฮา... โดยประพฤติตัวช่วยเจ้าอยู่ขอบข่ายของกฎหมาย
ทั้งให้มีศีลธรรมเป็นเครื่องปูหนุนหญ... เป็นผู้มีจิตใจกว้างยอมรับฟังเหตุผลหรือความเว้าของผู้อื่น

มีปัญหาเกิดขึ้นเอาใจตั้งไว้กึ่งกลาง ยามเฉลยกล่าวอ้างแก้ต่อนมวลปัญหา
 อย่าสลิ้มความเป็นธรรมถือต้องดีเป็นบทเบื้อง ชาวการเมืองในบ้านวิจารณ์ดูให้ถูกช่อง
 ผู้จักเลือกและตัดสินใจด้วยเจ้าของ บ่ขายสิทธิ์หนอดี มีไม่ว่า แหม่นอย่าสน
 เด้อคนฟังเอย ไอ้ เอย..หนอ..นา
 นี่เป็นบทชอกคันเค้าเหงียนของความ คือวิถีชีวิตประชาธิปไตยหมู่เฮาในบ้าน
 อยาคอยแต่รัฐบาลเพินหาทางแก้ พวกชาวเฮาต้องเสริมชอย
 หลักประชาธิปไตยจั่งสิบเอียงคล้อย ย่อนเฮาสู่นั้นเงื่อนงำ
 แม้นหมอลำมาอย่าลั่วรู้ทั่วหนอกันหมด เพียงกำหนดเป็นแนวทางช่องขนานเดิมแต่้ม
 เป็นของแถมของต้อนผู้ฟังกลอนได้ยันม่วน พอสสมควรแล้วซำนี้ สิใจโค้ง
 แหม่นอวยกลอน ของแถมพรสบายดิซูคน ไอ้ย หนอ..นา
 รักชาติบ้านเมืองนั้นหนอ ขอเกิดขอชอยยามีหลับไหล
 ชาติประชาธิปไตย อย่าทำให้ใครเขามาอย่ายี้
 สิทธิเสรีจะไม่มีเลย จำไว้เกิดเอยพี่น้องชาวไทย
 มีการเลือกตั้งยังหยั่ง จงไปเลือกตั้งกันให้หลากหลาย
 ส่งเสริมประชาธิปไตย ให้ยังยืนไปควบคุมประชา
 จำไว้เกิดหนาพี่น้องไทยเอย อยานิงอย่าเฉยใช้สิทธิของเขา
 ไผเอาเงินค้ำมาล่อ พร้อมอ้อนวอนขอโปรดคิดให้ถี่
 อำนาจสิทธิเสรี ราคาตั้งแสนโกฏีล้าน
 ของท่านจงสงวน ใครเขาเชิญชวนอย่าหลงคารม
 เห็นใครเหมาะสม เลือกด้วยตนเอง
 อย่าแข่งอย่ากลัวย่าน หากอันธพาลหาทางข่มขู่
 เข้าคูหาแล้วไผบู้ เฮาผู้แต่ผู้เดียว
 จำไว้แนหนาชาวไทยน้องพี่ สุขสวัสดิ์ ชูคนเด้อ....

ล้ากลอนส่งเสริมการเลี้ยงปลา โดยศิลปินแห่งชาติ

เคน ดาเหလာ
และ
บุญเพ็ง ใฝ่วิชาชัย

กรมประมงและโครงการวิจัยการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน
ศูนย์พัฒนาประมงน้ำจืดจังหวัดอุดรธานี อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรธานี 41000 โทร. 042-246880

ล้ากลอนส่งเสริมการเลี้ยงปลา

หน้า 1: 1. ล้ากลอนเลี้ยงปลาภาคอีสาน   หน้า 2: 1. ล้ากลอนอาหารปลาและการเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน

เคน ดาเหလာ

บุญเพ็ง ใฝ่วิชาชัย

2. ล้ากลอนการขยายพันธุ์ปลาในบ่อเลี้ยง

2. ล้ากลอนปลา

เคน ดาเหလာ

บุญเพ็ง ใฝ่วิชาชัย

3. ล้ากลอนวิธีการทำน้ำยัด

3. ล้ากลอนการเลี้ยงปลาในภาคอีสาน

บุญเพ็ง ใฝ่วิชาชัย

เคน ดาเหလာ

ชุดที่ 2. “ล้ากลอนส่งเสริมการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน”

ชุดที่ 2. “ล้ากลอนส่งเสริมการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน”

1) ลำสัน การเลี้ยงปลาในภาคอีสาน

คณะ ดา:หลา

<p>เออฟังทางนี้สักก่อนพ่อแม่ตายาย เลี้ยงกันแล้วหรือไปพันธุ์พาปลาดี ปลาจีน ปลาตะเพียนกะสำคัญ สวัสดิ์พี่น้องท้องถิ่นดินอีสาน ฟังให้ดีไปหน้าถึงเวลาคิดอ่าน บ่คือตั้งแต่ครั้งพ่อแม่ตายาย คิดเบิ่งเอาดูท่านแต่โบราณพ่อแม่ ฝนกะบ่ขาดฟ้าปลากะบ่หนีหนอง ตาออนซอนฝนฟ้าตกมาตามฤดูกาล คนกะหมั่นกะเย็นบ่คือสู่มือนี่ดีล้นล้นหลาย บ่ช่างมีคนตัดป่าทำลายม้าง เป็นภูผากะบ่ม้างลำน้ำท่าธาร ประเพณีอีสานเขาแต่เดิมคาเค้า ถือฮึดพ่อครองแม่ ตาและยาย บ่มีความทุกขหรือนกดขี่บีบโยย ไปตามทางครองเค้าฮึดลิบสอง ครองสิบสี่ เป็นมาตั้งแต่เค้า คนเฒ่าปละครอง เป็นลำธารหนองบึงหมู่ปลามันเดิน ยังบ่อึดยากไ้หาได้ใสแฉง ฝนกะดีเต็มนาหมู่ปลา มันบ่อน คิดเบิ่งดูพ่อแม่บาดหาสู่มือนี่เป็นฮ้ายกว่าแต่หลัง กันคุณลองหนองบึงแม่น้ำลำน้ำ คนทำลายป่าไม้แปนเกลี้ยงบ่เหลือ หาเอาไฟไปเผาป่าดงแปนเกลี้ยง</p>	<p>เกษตรกรทั้งหลาย ชาวนาชาวไร่ มีปลานิล ปลาไน ปลายี่สก นวลจันทร์ พากันเลี้ยงไว้แนเด้อชาวบ้าน ไผชำนาญฟังล้าให้ฮ้ายฮอนตอนนี่ ไปตามยุคตามกาลวันเดือนปีสู่มือบ่คือก็เก่าหลัง เว้าไปหลายมันไกลชั่วคนหลายเท่า แต่สมัยก่อนนี่โบราณเว้าเล่ามา ตามล้าคลองในนาหมู่ปลาคือหัวหมอน ชาวบ้านกะหัวขึ้น มวดดงดอนป่าไม้เขียวชอุ่มเย็นดี บ่มีไผ่ถางคั่นดงดอนเป็นป่า ฝูงหมู่บ้านกายบ้านอยู่ชุมสุชิ เอาประเพณีตั้งสามัคคีเพื่อแม่ ผู้เฒ่าเขานั่นสั่งสอน เป็นขโมยฝูงใจบ่มีสบายบ้าง อีกฮึดยี้ครองเจียง ฮึดไก้ครองเขย ฮึดพ่อครองแม่ ฟ้าและฝนกะต้องตกบ่ขาดฤดูกาล เป็นกะเส้น กะจ้อน ฟังพอน เมย มั่ง ดินกะบ่เหือดแห้งแล้งกะบ่เคยมี ตาออนซอนเหลือฮ้ายสมัยเขาเก่าแก พากันถางป่าไม้ซุดกันดินภู เป็นนาหนองหวงห้ามพากันซุดกัน พวกนาดงนาเฮื้อแปนเปล่าภูเขา บ่มีเหลือพอเลี้ยงดงดอนบอนป่า</p>
---	--

ข้าวกะจิ้งขาดนาปลากะจิ้งขาดน้ำฝนฟ้าบ่แรงริน
 ฝนบ่ตามฤดูกาลภาคอีสานกะเลยแล้ง
 คิดเบิ่งด้งหมูเจ้าเฮาสีเว้าจ้งได
 เดียวนี้จักไปไสถาวรามีกะเหลือหนอย
 เฮ็ดจ้งไดแล้วพี่น้องลองแก้ช้อยกัน
 หวังเลี้ยงปลาเป็นอาหารช้อยครอบครัวในบ้าน
 นำไปขายตลาดได้ทำไว้จ้งดี
 ปลาที่เลี้ยงหลายๆส่วนเหลือกะเหลือหนอย
 เฮ็ดจ้งไดเกษตรกรจ้งสิได้ปลาเท่าที่ควร
 สถาบันประมง ร่วมกับ AIT ชำนำมาแก้ช้อย
 ปลาที่เฮาจะเลี้ยงนั้นวิธีง่ายทำสบาย
 ทรัพยากรที่มีไว้ในครัวเรือนท้องถิ่น
 เกษตรกรต้องเลี้ยงพันธุ์ปลาใหญ่ตัวโต
 ให้อาหารปลานั้นเป็นอาหารธรรมชาติ
 และอาหารเสริมให้แก่ปลาที่เลี้ยงไว้
 เกษตรกรเฮาสีได้กินง่ายจับปลากิน
 ถ้าเหลือกินเหลือใช้นำไปขายตลาด
 ขอบอกญาติพี่น้องดีแท้แน่นอน
 เราจักเราต้องทำดังคำหมอลำว่า
 คอยแก้ไขก้าวหน้าปลาเลี้ยงสิแผ่หลาย

ดินกะเลยเล่าแห่งแล้งไ้งจ้งมาถม
 เสียแสงรอไว้ถ่า เสียเวลากิมเปลา
 ปลาที่เคหาได้แต่ก่อนมีหลาย
 มีแต่ปลาโตน้อยบ่มีปลาโตใหญ่
 พวกเกษตรกรนั้นจ้งชุดบ่ชุดสระ
 เหลือจากเป็นอาหารแล้วช้นำไปขายจ่าย
 เพราะเหตุนี้มันเลยเกิดปัญหา
 เหลือแต่ปลาโตน้อยบ่มีปลาโตใหญ่
 ทุกสิ่งล้วนบ่สมส่วนความประสงค์
 คอยแก้ไขพี่น้องเฮาพี่ฝ่ายอีสาน
 เฮาลงทุนกะบ่หลายช้อยประหยัดการใช้
 สิมีปลาไว้กินเหลือกะขายได้ชำจำไว้ฮ้อฮอน
 อนุบาลลูกปลาให้ใหญ่โตสมควรจ้งปล่อยลงจำไว้
 โดยทำน้ำให้เป็นสิเขียว
 ปลานั้นสิใหญ่ไว้
 เป็นอาหารที่มีโปรตีนสูงทุกคนให้จำไว้
 เคน ดาเหลา ศิลปินแห่งชาติ
 อันเกษตรกรทุกท่านคิดอ่านให้มันคัก
 เอาวิธีดีแท้กรมประมงคิดช้อย
 สมพอควร ชวนล่ายไว้ก่อน ท่อนั้น เอย

2) ล้ายาว การอนุบาลลูกปลากระชัง

คน ดาเหลา

ฟ้าเอ๋ยฟ้าฮ้องบ้าง ทางอีสานกำบ้านพอ มวลปลาดุก ปลาช่อ ปลานิล ปลาใน
ปลาตะเพียน หมูนี่จักไปลื้ออยู่ใส เสียใจได้ เอ๋ย

ฟังเอาเดื่อลุงป้าผู้ที่เป็นชาวนาตายายพ่อแม่

พากันฟังเอาแนเกษตรกรทุกท่านหันหน้าอวยมา	เกษตรกรทุกหน้าหรือว่าชาวนา
พากันฟังชาวอีสานอ่านตรงตอสนี้	ฟังให้ดีจำไว้ทำไปซิเข้าท่า
การชุดบ่อเลี้ยงปลามีปัญหา	ที่ปล่อยเลี้ยงปลานั้นบ่เหลือ
อยากให้ปลานี้ได้โตใหญ่เหลือหลาย	จับไปขายจับกินครอบครัวพอกุ้ม
ชุมชาวนาเกษตรกรเหล่านี้มีปัญหาหลายอย่าง	ทางกรมประมงซึ่งส่งเสริมชวยแก้ ทำแม่จั่งแม่นดี
เขาเลี้ยงปลาจั่งซีปล่อยลงบ่อหรือสระ	เลี้ยงให้ปลามันนี่โตสมควรจั่งปล่อยลงสระไว้
พวกเขาพาหาซื้อปลาโตพวมใหญ่	ปล่อยลงสระเลี้ยงไว้ปลานั้นซิใหญ่ไว้
ปลากะเพิ่มขึ้นไวในบ่อมีหลาย	บ่อนเขาขายปลาขนาดตัวโตไปซื้อเอามาเลี้ยง
ถ้ามันแพงหาซื้อปลาตัวน้อย	ราคากะตีกกว่า ซื้อเอามาลูกปลา
อนุบาลเลี้ยงไว้ปลานี้กะใหญ่ไว้	ถ้าปลาเขาอนุบาลเลี้ยงไว้โตใหญ่พอสมควร
จั่งปล่อยลงในสระบ่อเขาที่ชุดไว้	ปลาของเขากะซีได้มีแต่โตใหญ่ ๆ
และมีหลายเพิ่มขึ้นเรื่อยจับกินได้และส่งขาย	การอนุบาลลูกปลามีอยู่หลายวิธี
เช่นอนุบาลในบ่อดิน	และอนุบาลในกระชัง เกษตรกรต้องทำให้
แต่เกษตรกรต้องมีบ่อปลาไว้	รวมกันไว้หลาย ๆ บ่อ
ที่จะใช้อนุบาลลูกปลา	ต้องสูบน้ำออกให้แห้งแปนเกลี้ยงบ่เหลือ
แล้วกะรอๆ ไว้ในเวลาระยะหนึ่ง	ต้องกำจัดศัตรูปลา
ใส่ปูนขาวบิวคอก ต้องสูบน้ำเข้าไปใส่บ่อ	แล้วจั่งนำลูกปลามาปล่อยลงบ่อไว้ทำได้ดั่งประสงค์
ให้อาหารที่จัดไว้ปลาโตใหญ่พอสมควร	แล้วกะจั่งนำไปปล่อยลงในสระบ่อเขาประสงค์เลี้ยง
เอาละถ้าเกษตรกรไม่สามารถอนุบาลในบ่อดินได้	จงมาใช้วิธีที่สองนี้กะง่าย
ทั้งสบายอีกซ้ำทำได้ง่ายกว่าเดิม	ทั้งประหยัดอีกด้วยเชิญอวยหุมาฟัง
จงอนุบาลลูกปลาในกระชังจั่งแม่นดีถ้าทำได้	พากันทำกันใช้ไผ่มันผู้ข้องเกี่ยว
คือเย็บผ้าเขียวติดกันมีลักษณะเป็นคอก	มีสี่มุม สี่เหลี่ยม หรือสี่ด้าน
มีพื้นคือกันกับมุ้งเขานอนนี่อีพอลุง	แล้วเอาหนายท้องขึ้นทำให้เต่งตึงดี

กระชังมีลองขนาด สองวิธี จื่อจำเอาไว้
 พวกบ้านนา บ้านนอก
 คือ ขนาดกว้าง 1-8 เมตร
 อนุบาลลูกปลาได้ 1,000 โต เด้ออีพอ
 การกระทำขำนี้ดีแท้ฮีหลี
 คือ ขนาดกว้าง 4 เมตร ครึ่ง ยาว 5 เมตร
 สำหรับผู้ที่มีขนาด 3-4 งานจนอ่านดูแล้วทำได้
 คอยทำตามเพิ่นสั่งไว้เงินใช้ชิบจน
 เลี้ยงปลาในกระชัง จังแมนดีเหลือล้น
 พวกปลาช่อน ปลาดุก และงู
 เพราะเหตุนี้ปลาจึงใหญ่โตไว
 ชุมพันธ์ปลาที่มาเลี้ยงเอานำไผหนอพอใหญ่
 หรือฟาร์มกะได้ มาเลี้ยงใส่กระชัง
 ปลากินพืชกินผัก เช่น ปลานิลปลาใน
 เพียงเขาเอามาไว้ในสระในบ่อ
 บ่ควรเลี้ยงปลาช่อน หรือว่า ปลาดุก
 สำหรับปลามวลนี้ มันกินปลาอื่น
 ไผเคยเลี้ยงอยู่แล้ว ดิคักเป็นผล
 หัวอาหารเอาไว้อาหารเปิดกำลังไซ้
 อาหารผสมเข้ากับฮ้ำอ่อน ๆ
 พวกเกษตรกรพากันจัดหาไว้ปลาโตใหญ่ขายดี
 ทั้งราคาจะดีขึ้น เงินค่ากะไหลหลัง
 เลี้ยงปลาพันธุ์มวลนี้ เลี้ยงกะง่าย ขายกะดี
 ไผสนใจเชิญไปซื้อบ่อนโดมีให้บอกแน
 บ่อนโดแท้ให้คอยฟัง เวินวังเอย

บาดเทื่อเขาทำไว้ฟังเอาผมชิบออก
 เกษตรกร ทุกท่านจำหมั่นอย่าหลง
 ยาว 3 เมตร สูง 90 เซนติเมตร
 สำหรับผู้ที่มีขนาดบ่อปลา 1-3 งาน
 นอกจากหนีมืออยู่แบบที่สอง
 สูง 90 เซนติเมตร อนุบาลลูกปลาได้ 3,000 โต
 ทำลงไปเด้อ ทางกรมประมงเพิ่นชอย
 ผู้กำลังเริ่มต้นหรือทำมานาน
 พ้นจากอันตรายด้วย เฉพาะปลายังอ่อน
 เป็นศัตรูมวลลูกปลาน้อย ๆ รักษาไว้จังแมนดี
 ทั้งแข็งแรงและปลอดภัย มันรักษาโตมันได้
 ฟังให้มันเข้าใจให้ไปซื้อลูกปลาจากสถานีประมง
 ปลานำมาเลี้ยงนี้ ต้องหาอย่างพันธุ์ดี
 ปลาตะเพียน ง่ายดีการเลี้ยง
 ชิพอใจเลี้ยงจริงแท้แน่นอน
 อย่าปล่อยลงรวมกันหมู่ปลากินเนื้อ
 เสียทั้งทุนชิก้าวหน้า เวลาพร้อมชูแนว
 ให้อาหารปลากินสู่วันแลงเช้า
 หัวอาหารลูกหมู่น้อย หมูเล็กบตันใหญ่
 บ่อนให้ปลากินสู่มือปลานั้นชิใหญ่ไว้
 เป็นอาหารโตรตีนสูงส่งขายเป็นสินค้า
 ฟังความผมเด้อแม่ป้าชาวนาเลี้ยงกะแวงดี
 มีคนออนซอนหลายว่าชิขายกะขายได้
 ฟังเอาเด้ออีแม่ ล่าลงนี้ชิบอกให้

(พูด) เกษตรกรถ้าอ่านเอกสารแล้วบ่เข้าใจ ต้องการคำปรึกษาเพิ่มเติม ขอเอกสาร
 การอนุบาลลูกปลาในกระชัง การทำน้ำเขียว การเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน ติดต่อได้ที่
 เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัด เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่ ธกส. ครูประจำสำนักงานกลุ่ม

โรงเรียน เกษตรกรผู้เชี่ยวชาญการเกษตรในหมู่บ้านของท่าน เจ้าหน้าที่ทุกคนยินดีให้ความ
กระจำงเพิ่มเติมแก่เกษตรกรทุกท่าน ด้้อครับ

3) ลำสัน วิธีการทำน้ำเขียว

บุญเพ็ง ฝัฒวชัย

ฟ้งทางนี้สาก่อนชาวป้าชาวดอน พวกเกษตรกรชาวนาชาวไร่
พากันเอาใจใส่เรื่องเพาะพันธุ์ปลา มีวิชานิดเดียว เราทำน้ำให้มันเป็นสีเขียว ให้อาหารแนวใด
ทานผู้ฟ้งที่สนใจ จันซีว่าดื้อพอใหญ่ให้จำไว้

<p>ฟ้งทางนี้สาก่อนพวกเกษตรกร พากันเอาใจใส่เรื่องเพาะพันธุ์ปลา ให้ทำการเกษตรหลายอย่างหลายอัน เลี้ยงปลาไว้ในบ่อตัวเล็กตัวโต เขาต้องเอาใจใส่ในเรื่องอาหาร อย่าสุเลี้ยงสุปล่อยไว้ตามประสา เขาต้องเอาใจใส่สม่ำเสมอ เอาใจใส่ดื้อพอพวกเกษตรกร เสียเวลาถมเปลาควรรคิดโครงการ เฮากะควรรฉลาดคิดฮ้ำในใจ อาหารดีอีกฮ้ำสำหรับปลากิน ดิฉันจึงขอฝากพวกเกษตรกร เป็นมาแต่พอแม่ซีไคลงน้ำกับปลา อาหารแซบตักปากสำหรับฝูงปลา ปลากะจ้งซีไคโตใหญ่คราวเดียว ทำน้ำเขียวนี้กะหากมีอยู่หลายวิธี เอาซีหนุม ซีเป็ด ซีไก่ให้ใส่ลงในบ่อน้ำจ้งซีเขียว อย่าซีอยู่ซีอ ๆ เขาต้องขยัน</p>	<p>อยู่นำป่านำดอนนำนา นำไร่ พวกชาวไร่ชาวนาฟ้งผลฟ้งเหตุ การเลี้ยงปลากะสำคัญฟ้งเอาดื้อพอ มันต้องดีอีกซีฟ้งเอาพอใหญ่ บ่ว่าปลาอนุบาลโตใหญ่โตน้อย ปล่อยให้เทวดาเลี้ยงดูกะบใหญ่ หาอาหารให้ดื้อปลาเขาในบ่อ บ้านเลาะป่าเลาะดอนเลาะดงเลาะเหล่า เช่นตัวอย่าง อาหารของธรรมชาติ ปลาชอบกินซีไคลงน้ำ พวกปลาไน ปลานิล มันชอบมาก ท่านควรรคิดสังวร จัดทำไว้แน อยู่ในท่งไซท่งนากะบ่ออดบ่อยาก พวกเขาควรรรักษา ให้ปลากินแน ทำน้ำเป็นสีเขียวเลี้ยงปลาดีมาก พากันฟ้งให้ดีจันซีล้าต่อ อย่าซีทำมือเดียวให้ทำไปทุกมือ ส่วนนุ้ยคอกนี้กะดีคือกันซีควายเฮานี้</p>
--	---

มันหลดดีเอาหนึ่กับยูเรีย
 ชั่งมาดีเท้หน่อบ่ต้องสงสัย
 จังค่อนเทค้อยปอนลงใส่ในสระ
 เขาเป็นคนฉลาดเกษตร
 บั๊ยูเรียยอหวานลงเป็นเม็ดปลากินต้องตาย
 ตามภาษาเขาเรียกทำน้ำให้เขียว
 ถ้าผู้ฉลาดเรียกว่าเพลงตอน
 ส่วนซีควายกับบั๊ยูเรียต้องผสมกันใส่น้ำจังซีเขียว
 หรือว่าซันก็หากน้ำบ่เขียวเลย
 จังซีละพอใหญ่ คนจังออนซอน
 ทำเอาแม่ลุงป้าชาวนาชาวไฮ
 พวกหมูเจ้าซีพันความทุกซอกใจ
 ในครอบครัวเขานี้กินดีบ่มีขาด
 ให้เขาซาโป้งๆ พอคำใหญ่ชายปลา
 คือ เราทำให้น้ำเขียวดีสีสง่า
 ทำน้ำเขียวเราต้องทำบอนน้ำนิ่ง
 ไหลตลอดเวลาอย่าซีทำขอห้าม
 มันบ่เขียวดีหมูน้ำมันไหลพัดถึมิเขียวได้จังได้
 เมื่อเลี้ยงปลาเอาใส่บั๊ยูเรียซีเล้าเสียผลข้าว
 คือรวงข้าวบ่ดอก ผลบ่ได้รับข้าวอย่าทำนาว่าบ่เดือน
 อย่าสุขัตนโยบาย ฝ่ายกรมประมงเว้า
 เขาต้องทำแบบนี้ดีแท้ฮหลี
 ถ้ามีพีชหลาย ๆ อยู่บนผิวน้ำ
 ขอฝากพวกพี่น้องตอนนี้อ่าทำ
 เล็งการณ์ไกลฮีสานเขา ขอยเอามาแก้
 คอยวันได้แล้วกะจอย บ่คอยสร้างช้อยกัน
 เงินบ่มีจำเป็นทุกจันฮสนฮไซ้
 บอกกันเด้อฮี่แม่ เกษตรกรทุกท่านมาหันหน้าช้อยกัน สีนานวลม่วนมวนไว้ก่อน
 บ่มีเลยทางเสียให้เทลงใส่บ่อ
 บั๊ยูเรียก่อนซีเทลงไปต้องละลายสาก่อน
 ปลาที่เขาเลี้ยงมาใหญ่โตขนาด
 จังมีทุนมิฮอนเห็นผลสำเร็จ
 เขากะต้องละลายใส่น้ำละเอียด
 หยั่งกะดีทีเดียวอาหารธรรมชาติ
 อาจารย์เคนจังได้แต่งเป็นกลอนมาลำจ่างาย
 อย่าสุใส่อย่างเดียวน้ำจะเขียวช้ำมาก
 อย่าสุนิงสุเจดต้องเอาใจใส่
 ชาวเกษตรกรรมันต้องมิซันตอนเลี้ยงปลาพันธุ์แท้
 ผู้ใดทำผู้ันได้เงินใช้ชิบจน
 ทำลงไปกรมประมงส่งเสริมส่วนเงินกะมิใช้
 ส่งไปขายตลาด ยามมือแลงมือเข้า เอาเงินเข้าใส่ถุง
 คนเที่ยวมาเป็นสายจังหม่นหลายทุกวันมือ
 ทำน้ำเขียวเลี้ยงปลามีวิธีจังดีแท้แนจรง
 อย่าไหลผานไปมา
 น้ำมันไหลไปนี้ พัดน้ำเขียวเอาหนีเบ็ดเกลี้ยง บ่เหลืออยู่
 อีกอย่างหนึ่งบ่อบ่ควรทำไว้ คือ บ่อในนา
 เพราะว่ตัวต้นข้าวงามหลายบ่อออกดอก
 ให้ค้อยอดค้อยเยื่อนทำฝ่ายปฏิบัติ
 จำให้ดีเด้อเจ้าชาวนาชาวไฮทำน้ำเขียวจังได้
 บ่อทำน้ำเขียวนี้อย่ามิพีชบนผิวน้ำ
 ชิบงามเขียวช้ำหรือมันเขียวช้ำมาก
 ลำต้องลำจังซีคักหนึ่บุญเพ็ง
 ทำเอาแม่อย่ามัวด้านรัฐบาลเพินช้อย
 เป็นจังซันมันถ่วงความเจริญ
 ทำลงไปอย่ารอช้าเลี้ยงปลาพันธุ์ไว้แน

4) ล้ำยาว อาหารปลาและการเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน

บุญเพ็ง ไม้ผิวชัย

ฟ้าเอ๋ยฟ้าฮ้องโหยน ผนตกฮวยยามหญ้าป่ง ลงไปท่งยามเดือนหกตททวนกล้ำ
 พวกชาวนาหาพันธุ์ปลามาเลี้ยงไว้ เงินใช้ชิปจน คนเอ๋ย คนอีสานเฮ่า เอ๋ย
 ฟังเอาเด้อลุงป้า การเลี้ยงปลารวมกันสำคัญจังได้แน
 ทังอาหารเสริมอีกเด้อแมตดิฉันขอบอกให้จำไว้คู่สู้คน เริ่มแรกตันเรา ทำปอน้ำสีเขียว
 แล้วค่อยสร้างอาหารให้ปลากินชิใหญ่เด้อลุงป้า หาอาหารเสริมอาหารสร้างและอาหารธรรมชาติ
 อย่างสุให้อาหารขาดให้ปลากินอยู่เรื่อยปลานั้นชิใหญ่ไว อาหารเกษตรกรควรมีไว้ ปลาชิใหญ่ทันที
 มีอาหารอยู่หน้าไฮนาสวนสวนปลาชิกินได้ เช่น ไบโม่ หิวมันสำปะหลัง ผักบั้ง
 มวลแมลง และฝูงปลวก หัวอาหารและหังเหย หรือฮ่าหมู่นี้ดีแท้ แน่นอน
 ก่อนเฮาหาได้แล้วเอาลงไปในบ่อ ให้ปลากินแล้วกะอ้วนปลานั้นกะใหญ่ไว
 อาหารบางอย่างนี้อยู่ในบ่อ บ่ คือกัน บางอย่างลอยอยู่ทางผิวอยู่บนผิวน้ำ
 บางอย่างจมลงใต้ในกันบ่อ จมลงไปทับถมกันบ่อไว้ ทังซ้าหน้าเหม็น
 เป็นจิงชิ กะมีอยู่ผลเสีย อันตรายกับปลาหมู่มวลที่เฮาเลี้ยง
 ควรคำนึงดูก่อนเกษตรกรควรคิดฮ่า คือที่บ่อเฮาทำอนุบาลลูกปลาที่เอามาเลี้ยงนั้น
 หลายเชื้อ ต่างพันธุ์ ปลาที่เอามาเลี้ยงนั้นควรเอาอย่างหลายชนิด
 บ่ควรเอาแนวเดียว ส่วนปลามาเลี้ยง เพราะมันกินอาหารนั้น บ่ คือกันหลายอย่าง
 ต่างปลาจีน ปลาดะเพียน ชอบหากินอาหารอยู่ระดับผิวน้ำนั้นมันซ้าต่างกัน
 ปลายีสก ปลานิลนั้น มันกะต่างปลาดะเพียน ชอบหากินอาหารระหว่างตอนกลางน้ำ
 ปลานวลจันทร์ ปลาไนนี้จะหากินตามกันบ่อ ระดับใต้พื้นน้ำ มันนั้นมักหลาย
 อาหารภายในพื้น ทังเหม็นทังหน้า เอามันมาเลี้ยงไว้พอใช้ประโยชน์ดี
 เพราะปลาไนชนิดนี้เลียกันบ่อเอาจนหมด ของหน้าเหม็นหมักหมมกะบ่ยังเหลือค้าง
 ทางผลดีมีด้วยกับปลาชนิดอื่น แต่บ่ควรเลี้ยงไว้หลายแทกว่าเกิน
 เพราะมันชอบขุดคุ้ยกันบ่อหาอาหาร คั้นบ่อพังหลาย ถ้าเลี้ยงหลาย บ่ดีเด้อ
 ทำน้ำเขยวนนี้ให้กลายเป็นน้ำขุ่น จำเด้อคุณเกษตรกร ทุกท่านจำหมั่นใส่ใจ
 ภาคอีสานเฮา ชิได้เจริญสูงเฮืองศรี มีพันธุ์ปลาดี ๆ ซ่อยพากันเลี้ยง
 คนทังเมืองเปิดบ้าน เป็นอาหารโปรตีนสูง จุงใจพอค้าใหญ่ เกษตรกรเมืองไทย
 ไ้กะลือซ้าเฮียงเมืองบ้านถิ่นอีสาน ให้บอกกันทุกบ้าน แดนด่านอีสานเหนือ

หาจุนเจือครอบครัว กะเลามีรายได้	ปลานิล ปลาไน ปลาจีน ปลาดูเพียน
ปลาอีสก ปลานวลจันทร์นี้ ปลาพันธุ์ดีตัวพอ	เกษตรกรผู้ได้นอแล้วชิบอยากได้ไปเลี้ยงเฮ็ดพันธุ์
วันตั้งแต่คนนั้น ชิบหวังอนาคต	บดดูแลซทุกซ์ ลูกเมียเฮือนบ้าน
บเอาการพอดี บมีหัวการเกษตร	เฮ็ดประเทศให้หลม คนนบติ
ขอโทษเด้อดิฉันซี อาซีพทีโดยตรง	ความประสงค์ เกษตรทั้งหลายเข้าใจแล้วจั้งซี
ตลอดพีแล่นองบุญเพ็งน้อย ชิขอร้องล่องลา	กำลังฝนและฟ้า ปีใหม่เดือนหก
ฝนกะตกลงมาไฮ่นาตากล้า	พากันทำนาไว้ ไถนาปลูกหวาน
ประเพณีอีสาน พ่อแม่เฮาแต่ก็	มีบอปลามีพันธุ์เลี้ยงไว้ เงินใช้ชิบจน
คนเฮ้ย คนอีสานเฮา เฮ้ย	

(พูด) เกษตรกรถ้าอ่านเอกสารแล้วบเข้าใจ หรือต้องการคำปรึกษาเพิ่มเติมขอเอกสาร การอนุบาลลูกปลากในกระชัง การทำน้ำเขียว การเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน ติดต่อได้ที่ เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัด เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่ รกส. ครูประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน เกษตรกรผู้เชี่ยวชาญการเกษตรในหมู่บ้านของท่าน เจ้าหน้าที่ทุกคนยินดีซีให้ความกระจำงเพิ่มเติมแก่เกษตรกรทุกด้าน เด้อค่า.

---

5) ลำลองลา แนะนำการเลี้ยงปลา

บุญเพ็ง ไม้ผัวชัย

พรบรรทมควรวแล้วเบ็ดชูแนวซีเอ็นสั่ง
 ลำมาตั้งแต่ต้น จนฮอดอวสาน
 เพราะการล่าการร้อง เป็นของประโลมโลก
 คำเสนอมานั้น คำแนะนำที่เข้าท่า
 เลี้ยงสบาย เลี้ยงกะบะขุ่นยาก การลงทุนกะบะมาก ได้ผลดีอีกซ้ำทำแม่ชื้ออยู่ยัง
 ใครเบ็ดหวังท่ามาแล้ว
 ดีเอาสาเหลือโหด
 ปลาที่เขาเลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน
 ให้ลูกหลานญาติพี่น้องของเขาจะดีตัว
 เชิญเลี้ยง จังแหมมนดี
 ขอทั้งเอกสารอนุบาลเลี้ยงปลา หลดบมีทางเบี้ยว
 เลี้ยงปลารวมกันไว้ มีหลายพันธุ์หลายโต
 ไปเอาหนีเด้ออีพอ สำนักงานประมงจังหวัด
 สำนักงาน ธกส. สำนักงานกลุ่มโรงเรียน
 ถ้าพอแม่พี่น้อง ชุมเกษตรกร
 หรือต้องการคำปรึกษา
 ไปหนี่ตี้มวลเจ้า พาเขาไปติดต่อ
 เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล เจ้าหน้าที่ ธกส.
 เกษตรกรผู้เชี่ยวชาญและการเกษตร
 หลาย ๆ คนที่ไว้ เจ้าหน้าที่ทุกคน
 บริการวิชาให้พอใจเสริมส่ง
 ซีเพิ่มเติมให้ เกษตรกรทุกท่านเฮานั้นสู้คน
 แม่น้ำของบ่เคยมีสะพานกะช่างมีดีแท้
 ยักกันมาตั้งแต่ปฐมบรม แต่เค้าคนเดมาย้ายาย
 คือกับชาวเกษตรกรไฮ่นามาท้าง
 แต่สุทโรนาคเจ้า เขาว่าเล่ามา

สุขลมหวังมีถ้วนหน้าเด้อ ลุงป่าคู่สู้คน
 ขอประทานอภัย บ่อนใต้ทีกพร่อง
 โชคให้มีแก่ท่าน หลานนี้ผู้แ้วล่า
 การแนะนำเลี้ยงปลา เลี้ยงง่าย ๆ
 มาฟังแนวมันดีคงซีมีประโยชน์
 เพาะพันธุ์ปลาเลี้ยงแบบนี้ ซีมีบ้ออยู่ได้
 ถ้าหากินบ่เบ็ดเฮากะยังได้ขาย และยายไทยบ้าน
 ขอขอบคุณทุนหัวผลประโยชน์ได้แก่ท่าน
 ท่านสนใจเรื่องนี้ ติดต่อขอรายการ
 วิธีทำน้ำเขียว เลี้ยงปลาในกระชัง
 ติดต่อได้ไสเหอหนอ
 สำนักงานอนามัยตำบล เจ้าหน้าที่เกษตรตำบล
 สามสีบ่อนหนี่ ดีแท้รับรอง
 อ่านหลักฐาน เอกสาร ยังบ่ทันเข้าใจ
 หาวิชาเพิ่มเติม ซีเล่าไปหาไสได้
 คือ เจ้าหน้าที่ประมงจังหวัด
 ครูประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน
 ในหมู่บ้านของท่าน อย่ากาย
 ยินดีรับปรึกษา ให้เข้าใจ เด้อท่าน
 ถ้าพวกท่านตกลง
 ฝนบ่เคยขาดฟ้า ปลาบ่ขาดบึงหนอง
 คนไทยลาวเฮานี้ ประเพณีพอแม่
 เป็นบ้านน้องเมืองอ้าย สองฝั่งไทยลาว
 ทางทำนาเฮาไว้ เป็นกระดูกสันหลังของชาติ
 ชยันเด้อแม่ป้า ทำไฮ่ทำสวน

<p> สวงนาพันธุ์ปลา เล้ามาหาเลี้ยง ปีนหาทางป่องท้าง ทางเข้าสู่โขง คิดฮอดซุมปลานิล ปลาโน แม่นไผสีหาเลี้ยง เกษตรเอ้ย เลี้ยงปลานิล ปลาโน ขายกะดีอีกซ้ำ ราคาได้ค่าหลาย เขามีสายสัมพันธ์ เกี่ยวกันเอาไว้ ให้ไปหา มาแวะไปกินต้มข้าวใจสาแล้วจึงมา มองซิไลลาแห กระจ่ายแต่ซิลาจ้อน เจ้ากะเอิ้นสั่งข่อย ได้ยินฟ้าฮ้องโป่ง เสียงส่งแจหนู ดิฉันลาเมื่อกำหนดองแวงคำกำขอนแก่น คิดฮอดคราวแต่ก็ เขาอนรวมหม่นฮวมกัน </p>	<p> ฟังเสียงฝน เสียงฟ้า ยามฝนตกลงมาปลากะหวากะขึ้น อุกใจได้คิดฮอดซู่ จักซื่ออยู่ทางใต้ เปลื้องอาหารเล็กน้อยกะคอยเอาใจใสแนเด้อ อ้ายขอสัง ยามไกลกัน เลี้ยงกันเดอน้องอ้าย ขอสังยามไกลกัน คั้นพอใจให้ไปจ้างหมอลำบุญเพ็งแน ฝนสีได้สังฟ้า ปลาซีสั่งบึงหนอง ฟังพอนซิลาเจ้าศัตรุงเหา ข่อยกระเอิ้นสั่งเจ้า พอม้อยเมื่อยลง ลาก่อนเด้อคุณครู ผู้เทียวสอนไกลบ้าน ฟ้าเอ้ยฟ้าฮ้องแล่น ดังตึงพุ้นตึงพี แสนรำพันเอ้ย </p>
---	---

ชุดที่ 3. “การประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษาทางไกล กศน.”

ชุดที่ 3. “การประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษาทางไกล กศน.”

1) ลำยาว รับสมัครนักศึกษาทางไกล

ประยูรศรี สมหมาย

โอ.....ละหนอ แล้วฟ้าเอ๋ย ฟ้าอึ้งตั้ง เสียงดังตาก้าเมืองล่าง เห็นคนย่างตามทาง
 ราชดำเนินคั่นอั้งแม่น เสียงครวญแค้น แหม่นทั่วเมือง โอ ได้ ยายเอ๋ย
 นี่หละพ่อแม่เอ๋ย เมษายนรับสมัครเรียนแล้ว ตุลาคมยังมีต่อ
 ขอบอกพวกพ่อแม่พี่น้อง ลุงป้า หนู่มคะนอง
 ภาคเรียนที่สองปีนี้ การศึกษาทางไกล รับสมัครอีกต่อ
 รับเข้าเรียนประถม ม.ต้น ม.ปลาย เปิดโอกาสแม่พี่น้อง ลุงป้าและหนุ่มสาว
 ใฝ่สายตายาวมองการณ์ไกลตัดสินใจ การศึกษาทางไกล สมัครไว้เรียนแแน
 รับสมัครตั้งแต่ ป.6 ม.3 และ ม.6 แแนแล้วสมัครได้อย่างชุยาม
 แล้วครูทางไกลเขามาจามาว่า ประกาศอยู่บ่อย ๆ ให้ชาวบ้านเรียนต่อ
 เรียนเอาแบบมอ ๆ เรียนแบบลัดกะได้ ตามใจเจ้าผู้ประสงค์
 แล้วแหม่นเจ้าลงไปค้าเมืองไกล เมืองไทยหรือเมืองล่าง
 ลีไปทางใดกะขวาง มีบัตรประกาศอยู่แล้ว ลีไปรอแหม่นจ้งได้
 สมัครงานหยั่ง ๆ กะได้ บ่มีบ่อนลิติตขัด
 เรียนไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้คิดดูครูสอนไว้
 เรียนสบายเรียนอยู่บ้านหรืออยู่ที่ทำงาน กะจับได้ง่าย ๆ
 เรียนบึกว่า ๆ ประหยัดค่าใช้จ่าย ทั้งเวลาการงาน กะบถิมทำได้ดั้งเดิม
 เรียนเพื่อเสริมความรู้เรียนเพื่อความก้าวหน้า เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 ขอเชิญญาติขอเชิญมิตรสมัครเรียนเข้าไว้ ระเบียบการกะแจกให้ศึกษาไว้ จ้งค้อยมก
 มีปัญหาสอบถามได้ หรือสิโทรถามไป 612601
 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนศรีสะเกษ เด้อพี่น้อง โทรถามได้ชู่ ๆ ยาม
 แลแล้วผู้ฟังเอ๋ย หลักฐานกะตามที่กำหนดไว้
 วุฒิเดิมกะเตรียมไป ทะเบียนบ้านนำแน
 ถ่ายเอกสารเด้อ พ่อแม่พี่น้อง ของจริงเจ้าเพิ่นส่งคืน
 รูปถ่ายกะขอนำเจ้า เอาเพียงสองใบ กับเงินอีกนิดหน่อย

แล้วผู้ฟังเอ๋ย

หลงเงินทองของหาได้

ทั้งวุฒิภาวะได้ ทั้งความรู้ทะเลาะมี

มันกะเทาะเทียมกันกับในระบบทุกอย่าง

แนะแนวทางให้เจ้าอย่างเมาเซออยู่ฟอลง

ปริญญาตรีโทจากมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ

แต่ละคน แต่ละรุ่น

สมัครงานใด ๆ กะได้

แนะแนวทางให้แล้ว

โอย ไทเฮา โอยหนอ.....

ศึกษานอกโรงเรียน

อยากให้ เรามีวิชา

ว่าเรานี้หนา เกิดมาเป็นคน

เป็นคนไม่รู้หนังสือ

ไม่มีความรู้วิชา ไม่มีการพัฒนา

จะไปทางไหน ก็ไม่ค่อยมี

ผู้หญิง หรือว่าผู้ชาย

ผู้เฒ่า ผู้แก่ชรา

นอกจากคนตาย เขาจึงไม่เรียน

นะหละพอมแม่เอ๋ย

การศึกษาทางไกลเขายังเปิดรับอยู่

สมัครได้ซู่ ๆ ยาม

เจ้าบ่ต้องกังวล เรียนได้ง่าย ๆ

โอยจบแล้วจึงค่อยเรียน

เงินทองของท่อนั้น สีไปย่านจ้งได้

สมัครเรียนทางไกล ประหยัดค่าใช้จ่าย

พูดถึงศักดิ์ศรี หนอทาน

แล้วบมีแตกมีต่าง

แล้วครูผู้สอนวุฒิสูงทั้งสิ้น

ล้วนแต่ผู้ใด ๆ สอนคนมามากล้น

สมบูรณ์ได้ดังประสงค์

บมีว่าเสียใจ สอบเข้าได้ทุกอย่าง

ตามใจเจ้า ผู้สเรียน

หัดอ่านหัดเขียน เล่าเรียนไผหา

อยากให้เรามีราคา

ต้องฝึกต้องฝน เล่าเรียนวิชา

โลกเขาเล่าลือ ว่าไฉนักหนา

จะไปทำมาหากินอะไร

โอกาสมากมาย ในการศึกษา

คุณน้ำ คุณอา คุณตา คุณยาย

ไม่ขีดไม่เขียน ไม่เรียนอะไร

มาสมัครกันไว้

มีครูหนอรับสมัครซู่มือ

สเรียนประถม หรือว่า ม.ต้น

สเรียนต่อ ม.ปลาย กะได้

โอย...เด้.....โอ หนอนาย...

ชุดที่ 4. “โปงลางประกันสังคม”

1) ล้ายาว การประกันสังคม

ฉวีวรรณ พันธุ

ไอ..ไอ..ไอ้ย..ฟ้าเอ๋ย..เอ๋ย   เห็นว่าฟ้าฮ้องหา   เสียงย่ำยาวย่ำเต็มแล้วหวน
สำนักงานประกันสังคม   เห็นเชิญชวน   ให้หมอลำไอ้ร้อง   ลองฟังเรื่อง   เรื่องประกัน   เออ..เอ๋ย
ลองฟังเรื่อง   เรื่องประกัน   หันมาอายุไอ้หนอ...ไอ้หนอ

เอออันนี้เห็นจึงว่า   การประกันสังคมนั้น   มั่นติจิงไหนแน

ฟังเอาเด้อพ่อแม่   หลานชิบอกแจ้แจ้   แดงให้อย่าได้ง
การประกันสังคม   คือ   การประกันตนไว้   ในสังคมมาโฮมหมู่
คือเขาอยู่เป็นลูกจ้างนายห้างก็ช่วยกัน   เงินกองทุนส่วนนี้เห็นหักจากเงินเดือนเขา
เห็นเอาไปช่วยกันทำชอยเขาเอาไว้   บไปใสเงินม่วนนี้เอารวมกันเป็นก้อนกลุ่ม
ทุก ๆ เดือนหักใส่ไว้ในหั้นบ่อนประกัน   เงินนายจ้างกะอยู่หั้นเงินลูกจ้างกะอยู่หั้น
รวมกันอยู่เป็นกองทุนหกลึงเห็นหักเอา   จ่ายหมู่เขาให้จำไว้รวมกันไว้บไปใส
ทางการเห็นกะชอย   รัฐบาลเห็นออกให้ประกันไว้ท้อ ๆ เขา
เป็นสามส่วนตั้งแล้วเจ้าเข้าไปอยู่โฮมกัน   คือนายจ้างกับลูกจ้างอีกส่วนหนึ่งเป็นของรัฐ
จัดเป็นสามแ่งแบ่งกันหนอเอาไว้   ยามเขามีเจ็บไข้คั้นโฮมกันเอาไว้จ่าย
หนึ่งเขาตาย สองเจ็บป่วย สามทุพพลภาพ   สี่ยามคลอดบุตรกะได้   ให้จำไว้สี่ประการ
แหม่นว่าเขาอยู่บ้านหรือโรงพยาบาล   การประกันสังคมชิชอยเหลือเขาได้
ไผบทันใสแจ้ฟังแดงอีกต่อ   เพราะกองทุนทดแทนกฎหมายออกใหม่ไว้
ว่าดีแท้แหม่นซ้ำใด   ปี พ.ศ.2537   เห็นบอกไว้   แก้ไขใหม่ถ้าเหมาะสม
เพื่อถ้าเป็นกองทุนทดแทนเงินนั้น   คั้นเวลาเขาเจ็บไข้หรือตายไปเห็นกะจ่าย
ทำให้ถูกกฎหมายทุก ๆ   ข้อแหม่นชูทาง   ฝ่ายนายจ้างกับลูกจ้างเสมอภาคเพียงกัน
เงินทดแทนกองทุนที่เขาประกันไว้   ในกฎหมายระบุนั้นบ่เกินสองเปอร์เซ็นต์ที่เห็นจ่าย
ในกฎหมายบอกจั่งซีเห็นบอกไว้ว่าบ่เกิน   การจ่ายเงินธนาณัติหรือเช็คกะได้   บ่อนจ่ายคือ   กรุงเทพฯ
ได้ระบุรายรับพวกลูกหลายขอเอาไว้   ธนาคารกรุงเทพฯระบุให้   เชิญเขาไปติดต่อ
ได้โลดพ่อพวกลูกหลานหมู่เจ้า   กะเอาได้แหม่นดังหมาย
เขาบ่ตายเกิดอุบัติเหตุกะได้   ระเบียบใหม่ทันสมัย   ได้สอดการสูญหาย   ระหว่างทำงานนั้น

ค้นเดินทางไปทางบก หรือทางน้ำ ทางอากาศ ร้อยยี่สิบวันผ่านแล้วบ่เห็นหน้าดอกโผล่มา
 เงินทดแทนเงินให้กฎหมายใหม่ออกมาคุ้ม ค้นเจ็บเป็นป่วยไซ โดฮ้อน
 เขาไปนอนรักษา นันกะคือกัน กองทุนจ่าย แล้วกะคิดเบิ่งแน
 หกสิบเปอร์เซ็นต์ของค่าจ้างเพินวางให้แกหมูเขา แต่บ่อกินสิบปีทีเพินให้
 ถ้าอ้วยวะเฮาสูญเสียถ้าเมื่อเขาเจ็บแขน หรือว่าเขาเจ็บขา ค้นบอดโต ขานาน
 ไปทำงานบ่มีได้บ่ไปใสอยู่กับที่ นอนรักษาโตอยู่บ้านเขากะให้ดอกหมูเขา
 สิบห้าปีตัวแล้วเจ้า แต่เขาจ่ายเป็นรายเดือน คิดหกสิบเปอร์เซ็นต์ท่อกันให้จำไว้
 ถ้าเขาตาย ค่าทศพเพินคิดให้เป็นวัน นันกะมาก ได้ร้อยเทาของค่าจ้างชั้นตา
 นี้คือเงินเพินให้เอาไว้ท่จ่ายแทน จ่ายให้ลูกผู้อยู่บ้านจ่ายให้หลายผู้อยู่บ้าน
 นานอยู่แปดปีเต็ม คือ หกสิบเปอร์เซ็นต์ของเงินเขาบั้นให้ ค้นตายไปผู้ได้ได้กองทุนที่เขาฝาก
 มันบ่ยาก สิบอกให้จำไว้ใส่ใจ ผู้ตายไปถ้าเป็นผัว เมียกะเป็นผู้ได้
 ถ้าเป็นเมีย ผัวกะเป็นผู้ได้เด้อผู้ใหญ่ให้ฟังเอา ถ้าเป็นบุตรของเขา เพินสิเวนคืนให้
 อายุได้สิบแปดปี สติสมประกอบ ปัญญาชอบ นี้รับได้เงินให้เพินจ่ายมา
 ค้นทพสภาพนันประกันให้จ่ายหลาย ๆ ค้นต่อเดือนหนึ่งนันบ่ต่ำกว่าสองพัน
 ค้นอย่างสูงกะบ่เกินเก้าพันกำหนดไว้ ประกันสังคมมีเงินให้ จังดีหลายเด้อแล้วแม่
 ฟังอีกแน อยู่บ่อนได้สิบอกให้แจ่งแจ่ง แกลงไว้ดอกเรื่องราว
 สิบห้าวันต้องเร่งฟ้าไปแจ่งต่อที่ทำการ บ่อนทำงานประกันสังคมอยู่ใสให้ฟังไว้
 สำนักงานใหญ่อยู่กระทรวงแรงงาน รับผิดชอบเอาไวโวอย่าช้าอยู่
 ให้บอกพวกบ่อกหมูเชิญไปติดต่อได้ไปท่อนเพินบ่หนี มวลน้องพื่ออยู่ที่ทางต่างจังหวัด
 ให้ฟังกันซัดซัดอยู่จังหวัดไผมันจือจำเอาไว้ นำไปเสรีจรับคืนให้ถ้าเสียไปออกเงินก่อน
 เก้าสิบวันเพินเบิกได้คืนให้ผู้จ่ายไป ใช้หลักฐานประกอบนันมียังแนให้ฟังเอา
 บัตรประชาชนของเขาใส่กระเป่าเตรียมไว้ บัตรอันใดที่ทางการเพินออกให้บ่สำคัญต่าง ๆ
 มีรูปติดให้เรียบร้อยให้จำไว้มันอย่าได้ลืม ขาดหลักฐานหมุ่นเพินบ่จ่ายเงินเขา
 มวลกองทุนทดแทนบ่จ่ายเขาพอนี้ย กลับเมื่อเฮือนเมื่อบ้านเสียการงานไปเปล่า ๆ
 จำไว้เด้อหมูเจ้าที่ฉันว่าหม่นเล่ามา หลักฐานของแม่ป้า มีหยังแนนำเอาไป
 อย่าได้เผลอเลอหลอผู้ซุคนให้จำไว้ ค้นไผไปทำงาน กับนายทุนอาศัยอยู่
 บริษัทหรือห้างร้านสถานที่บ่อนเฮ็ดงาน เพราะกฎหมายเพินบอกไว้ให้จำชื่อแรงงาน
 เขาประกันสังคมอย่าได้ ลืมให้จำไว้ คำขวัญสอนถ้าทางการเพินได้เลา
 ฟังเอาเด้อหมูเจ้าจำไว้หม่นซุคน “ประกันสังคม สร้างสรรค์ หลักประกันชีวิต”

สามคำนี้จำได้ดี เดอแล้วท่าน
ประกันสังคมค้นกันไว้ แล้วบ... หนอท่าน

พี่น้องเอ๋ยพากันไปทำงาน
ท่านผู้ฟัง..... โอ๊ย..... หนอ

2) ลำเต้ย การประกันสังคม กรณีการคลอดบุตร

ฉวีวรรณ พันธุ

มาฟังเรื่องประกันสังคม
หมู่เขาพี่บ้าน้ำอา
ชีได้นำไปแล้วปฏิบัติตาม
กรณีคลอดบุตรธิดา
ประกันสังคมเรามี
ลูกจ้างโปรดให้จำเอา
หมู่เขาสะดวกสบาย
แถมเงินสงเคราะห์ยังมี
ครึ่งหนึ่งของค่าจ้างไม่เบา
บอกอย่างแฟน ๆ ถ้าเราทำประกัน
เหมาะสมกฎหมายมีไว้
ผัวหรือเมียพร้อมทั้งลูกเต้า
ยามมีดยามค้าเขาทำประกันไว้
บ่ต้องหนักใจกันอีกหรือหนอ

สิ่งที่เหมาะสมฟังกันเถิดหนา
ฟังกันเถิดหนาว่าประกันเขาโก้
พี่บ้าน้ำอาฟังกันให้ดี
นี่แหละสิ่งดีเข้าให้พวกเรา
ประกันช่วยเราคาคคลอดเหมาจ่าย
ได้ค่าเหมาจ่ายสี่พันไปเลย
หยุดงานทั้งที่มีเงินให้เรา
ขอให้คิดเอาเขาให้ทดแทน
บอกอย่างแฟน ๆ ถ้าประกันสังคม
ให้เฮรีบไปทำประกันดีกว่า
ฉันทว่าแล้วให้จ้อจำ
ยามมีดหรือค้าเขาทำประกันไว้
ให้รีบเร็วมาประกันเอาไว้.....

3) ลำเต้ย ผลประโยชน์กรณีคลอดบุตร

ฉวีวรรณ พันธุ

ผู้ทำประกันตนชาย	คาดคลอดหมาจ่ายสี่พันห้าพันตา
บอกทั้งของภรรยา	นำหลักฐานมาแจ้งสำนักงาน
จะสุขสำราญผิวเมียประกัน	รีบเร่งเร็วพลันทำประกันสังคม
สามีหรือภรรยา	อยู่กินกันมาละแบบเปิดเผย
อย่างนี้ไม่ต้องห่วงเลย	อยู่แบบเปิดเผยละก็ได้เหมือนกัน
ข้อนี้สำคัญคือประกันสังคม	
เหมาะสมคือทำประกันไว้	ยามเป็นหยังไปมีเงินไว้จ่าย
ตายหรือยังหรือทุพพลภาพ	ไปรับทราบไว้เด้อพี่น้อง
ยามขัดข้องเงินชียชอยเฮา	จะหนักหรือเบาถ้ามีประกัน
รีบเร่งเร็วพลันประกันเกิดหนา	รีบมารีบมาประกันเอาไว้.....

4) ลำเต้ย ผลประโยชน์ กรณีการตาย

ฉวีวรรณ พันธุ

กรณีถ้ามีการตาย	ค่าศพเขาจ่ายสองหมื่นทันที
เพราะเงินสงเคราะห์เรามี	เขาให้ทันทีตามระยะเราส่ง
เพื่อจะมั่นคงมีเงินทำบุญ	
ข้อสำคัญต้องส่งเงินตรา	สบทบเข้ามาสามปีขึ้นไป
ผู้ฟังขอให้เข้าใจ	ถ้าตายลงไปก็จะได้เงินตรา
เท่ากับราคาเดือนครึ่งค่าแรง	
บ่เสียแรงแทำงานมานาน	คันยามตายไปมีเงินใช้จ่าย
บตายฟรีแมนอีหลีพี่น้อง	พี่น้อง คันพี่น้อง พี่น้อง
ลองทำได้เรื่องประกัน	รีบเร่งเร็วพลันเรื่องประกันสังคม
มีเงินสะสมหมูเฮาดอกหนา	มีเงินสะสมหมูเฮาเอาไว้
เขามีกฎหมายรองไว้	เขามีกฎหมายรองไว้
อายุทอใดกฎหมายบอกว่า	สิบห้าปีบริบูรณ์ตัวดำ
หกสิบปีบริบูรณ์ท่อนั้น	ประกันไว้แล้วได้สบาย
ไม่วุ่นไม่วายเพราะประกันเขามี	ล้วนแต่ดีดีรับประกันเกิดหนา
รีบมารีบมา ประกันตนไว้.....	

5) ลำเต้ย ประโยชน์ทดแทน กรณีอุบัติเหตุ

ฉวีวรรณ พันธุ

บอกเรื่องประโยชน์ทดแทน
อุบัติเหตุเกิดด้วยบังเอิญ
ขอให้เรามีบัตรรับรองสิทธิ์เอเย

เขาจ่ายค่าโรงพยาบาล
ฟังลำขอให้เข้าใจ
จะขึ้นหรือลงวันหยุดไม่รวม

รวมปรับปรุงในกรณีนี้
กรณีฉุกเฉินก็ได้
ประกันไว้เพื่อเจ้าของ
ริบมา ริบมา ประกันเกิดหนา

แต่ละประการก็ไม่เหมือนกัน
ผู้ฟังจำไว้ให้ดี
กำหนดควาให้ลงในใบรับรอง
จึงรับรองสองครั้งไม่เกิน

คำรักษาจ่ายตามจำเป็น
ประกันนั้นต้องดูแล
จะหนักหรือเบาจ่ายตามจำเป็น

ประกันชอยเฮาเต็มที
เฮาเย็บแผลตรวจเลือดก็ได้
พิจารณาประกันเกิดหนา

บอกกับแฟน ๆ กรณีฉุกเฉิน
กรณีฉุกเฉินรักษาได้ทุกที่

ไม่ต้องรอนานเขาจัดการให้ไว้
เขาจ่ายภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง

ประโยชน์ทดแทนอุบัติเหตุทุกที่
ก็ได้ ละก็ได้ ก็ได้

ไม่ใช่ทดลองกรณีที่ว่า

ริบมา ริบมา ประกันตนไว้

ต่างก็สำคัญทุกกรณี

คนใช้นั้นมีภายนอกภายใน

ประกันเขาต้องสนอง

ประกันมองเห็นเช่นอย่างทำแผล

ตรวจเลือด เจ็บแผล จ่ายเพิ่มให้เรา

ฟังกันดีดีเขาให้ยังแแน

สุขปลื้มหัวใจคนเรามีคุณค่า

โปรดพิจารณาประกันตนไว้

6) ลำเต้ย ประโยชน์กรณีผู้ป่วยใน

ฉวีวรรณ พันธุ

กรณีผู้ป่วยภายใน
วันละพันสองไม่เกิน
บอกอย่างแฟน ๆ ประกันสังคม
อีกทั้งกรณีภายใน
ตกลงจ่ายตามเป็นจริง
ถ้าคิดเป็นเงินละก็ไม่เกินหกพัน
สำคัญละให้จำเอาไว้
เกินสองชั่วโมงประกันบอกไว้
ผู้ฟังเอ๋ย ให้จ้อจำ
ให้ช่วยแนะนำประกันให้ทั่ว
ยามรักษาตัวจะมีเงินทุกครั้ง
ค่าน้ำหรือค่าอาหาร
ถ้าเรานั้นคิดเป็นเงิน
ถ้าเขาจำเป็นเช่นเข้าห้องไอ.ซี.ยู
แต่ไม่เกินสองพันต่อวัน
การตรวจรักษาชั้นดี
จ่ายจริงให้บ้าน่าลุง
อยู่ในวงเงินละไม่เกินสี่พัน
กรณีเขาเอาคนไข้
ในระยะเวลาบอกไว้
ให้จำไว้ นั่นอย่าได้ง
เจ็ดสิบสองชั่วโมงประกันเขาให้
ภายในเวลาอัตราที่มีได้.....
ถ้าภายในจังหวัดเดียกั น
ขอให้ให้นำหลักฐานมาอิจ

ปีหนึ่งบอกไว้ไม่เกินสองหน
นี้แหละคือเงินประโยชน์ทดแทน
บอกกับแฟน ๆ ประกันสังคม
เราผ่าตัดใหญ่แต่ไม่เกินสองชั่วโมง
ละไม่อ่างอิงแต่ไม่ให้เป็น
คนไข้ภายในเช่นผ่าตัดใหญ่
บให้เกินหมื่นบาทต่อครั้ง
ช่วยแนะนำประกันให้ทั่ว
ยามรักษาตัวมีเงินดอกหนา
ที่เราต้องการแต่ก็มี ถึ น
แต่ไม่เกินเจ็ดร้อยให้เรา
ประกันเขาให้เราอยู่
ด้วยเทคโนโลยีตรวจแบบขั้นสูง
ตรวจแบบขั้นสูงครั้งละไม่เกิน
ไปรักษาหรือตรวจที่อื่น
จึงสามารถเบิกค่ารถได้
เจ็ดสิบสองชั่วโมงประกันเขาให้
ภายในเวลาอัตราดอกหนา
ค่ารักษาพยาบาลประกันจ่ายตามจริง
สำนักงานให้จริงตามความจำเป็น

ประกันมองเห็นถึงความสำคัญ

ถ้าข้ามเขตระยะทาง

ประกันไม่ได้หลอกลวง

จ่ายเพิ่มทันทีคือเงินทดแทน

ตามแผนเฟินวางเอาไว้

ให้รีบแจ้งไปสถานที่บ่อนเก่า

เป็นแนวให้เฟินเบิ่งต่อไป

ประโยชน์ทดแทนเรื่องเจ็บเรื่องป่วย

รีบไปแจ้งอย่าได้นาน

บอกสำนักงานประกันท้องที่

แล้วทำทันทีอย่ามัวชักช้า.....

เก้าสิบสตางค์ต่อกิโลทางหลวง

พี่น้องทั้งปวงจำกันให้ดี

ตามแผนเฟินวางเอาไว้

บ่อนเฮาเคยรักษาอยู่แล้ว

กรณีที่มีสิทธิได้

แต่บัตรรับรองสิทธิยังบได้

บอกสำนักงานประกันท้องที่

แล้วทำทันทีอย่ามัวหลบหน่า

---

7) ลำสัน การทำประกันสังคม

จวีวรรณ พันธุ

ข้อสำคัญคือ รัฐบาลเพนรับรอง ให้พี่น้องนั้นรับผิดชอบ ให้พี่น้องนั้นรับผิดชอบทำประกันชาติ
อย่าได้ซีตระหนี่ ให้ทำได้

ไอ้ย...ละหนอ.....นวนลวลเอย แม้ว่า หนอนาย สังคมเดี๋ยวนี เกิดดิหลายนอแม่
ดิขึ้นหลายกว่าตั้งแต่คราวหลัง ขอทุกท่านจงฟังบทฉันซีไว้
บคือ ตั้งแต่เกาเอาเปรียบกันหลาย ยังกับแหล่งกะนายบริษัทนายห้าง
บริษัทต่าง ๆ ถ้าลูกจ้างมีหลาย เช่นเขาเจ็บ เขาตาย หรือทุพพลภาพ
ทางนายจ้างกะบทราบรับรู้ดูเขา เขารักษาบหายก็ตายฟรีแม่นบ
ฮอดตึงบทคุณพ่อลูกจ้างของเขา พอลอดแล้วเขาจะจ้างคนใหม่
บได้เอาใจใส่ปละปลอยลอยหนี แต่เดี๋ยวนีเขามีกฎหมายออกใหม่
เรียกวา กฎหมายใหม่ประกันสังคม พวกเขาทำงานในกรม กองใดก็ได้
บริษัทต้องให้ครันค่าตอบแทน เช่นว่าเขาเจ็บแขน ขาหัก ขาห่าง
เขารักษาอยู่บ้านหรือโรงพยาบาล ช่วงเขาหยุดพักงานมีเงินไว้จ่าย

แม้ว่าหนอนาย แต่ว่ามันกะบ่งายต้องทำถูกตามแผน เราต้องทำตามแบ่นกฎหมายมีอยู่
กฎหมายออกมาสู่ที่ สอง กันยา กฎหมายนี้ออกมาบังคับให้ใช้
กฎหมายกำหนดไว้ปี 2533 ว่าให้เขาทำตามกฎหมายบอกไว้
กฎหมายออกมาใส่ประกันสังคม ออกใส่หมดทุกกรม บริษัท ห้างร้าน
ออกบังคับให้ยานมีโทษจักบาท ใช้กฎหมายอาญาออกมาใหม่ ๆ
ป. 37 ออกใส่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้สุขกะเสริมทั้งลูกจ้าง นายจ้าง
แม่นผู้ใดกะซาง กะบเว้นเห็นดี สม่มุติว่าเขามีสิบคนลูกจ้าง
ผู้ที่เป็นนายจ้างรีบแจ้งทันใด ต้องศึกษาให้เข้าใจจดทะเบียนถูกต้อง
หากบ่แจ้งถูกฟ้องไปตามกฎหมาย ชิบอกให้ผู้ได้ทำแทนก็ได้
นี้แหละกฎหมายใหม่ประกันสังคม ให้เกิดความเหมาะสม กรม กอง เพนบอก
นอกจากอยู่บางกอก หรือจังหวัดไผมัน เอาเด้อพอกายใน 30 วันเกินนั้นบได้
ผิดกฎหมายอย่างใหญ่รีบไปยื่นไปใบขอ เรียกวา สปส 1-01
พวกนายจ้างก็จึงทำถูกตามทำนอง ทำให้ถูกตามคองนายจ้างลูกจ้าง
แม่นอยู่ใสกะซางใช้กฎหมายนำกัน อีกส่วนหนึ่งสำคัญของกฎหมายกลั่นกรอง

เดียวนี้ คันเขาเด้อพ้อข้อที่หนึ่ง หนังสือรับรอง ข้อที่สองสำเนาพร้อมทั้งทะเบียนบ้าน
 คือหลักฐานสิผ่านใบเสียภาษี ข้อที่สามต้องมีใบอนุญาต
 จะต้องมีเด็ดขาดประกอบกิจการ ข้อที่สี่บอกระบบสำนักงานโรงงานบอณอยู่
 ข้อที่ห้าหนังสือมอบอำนาจติละมอบให้หมู่ผู้ไปแทนเขา สามสิบวันให้เอาสำเร็จเด็ดขาด
 ยื่นเข้าไปอย่าพลาดประกันสังคม ซึ่งมีความเหมาะสมเพียงใดคุณโทษ
 แนวเอาได้ประโยชน์ลูกจ้างเข้าใจ ชีแปลให้เข้าใจแนวได้ประโยชน์
 ทำแล้วบมีโทษมีแต่ทางดี ยกตัวอย่างสตรีเวลาเขาคลอด
 นี้ก็ได้ตลอดเป็นคำรักษา เช่นว่า เขาเจ็บขาทุพลภาพ
 นี้ก็ให้รับทราบเจ็บไข้ปวดหัว เช่นว่าเขารักษาพยาบาลเบิกได้
 ยามตายไปพ้อใหญ่นำศพไปเผ่า เขาก็ได้นำเขาเพราะเงินเขาฝาก
 ทางนายจ้างคณะนี้ก็ให้รับทราบหลักประกันสังคม นี้จึงแม่นยำเหมาะสม ฟังแล้วเข้าทำ
 เห็นว่า นอนนาย ตามระเบียบเพิ่นว่าฟังไว้ให้ดี เดียวนี้คิดเบิ่งตีไปทำงานเข้าบอ
 บคือแต่ก่อนดอก เจ็บแข่ง เจ็บขา อยู่ระหว่างเฮลลา เงินเขาก็ให้
 เพื่อเฮาซีมิใช่ค่าหวานค่ายา ค่าคุณหมอรักษาเวลาเขาป่วย
 เขาป่วยฮอดเวลาเพิ่นชวยเฮาสีได้แนวได้ ฟังแล้วให้เข้าใจเวลาซีได้
 ก่อนเฮาซีได้ใช้ฟังระเบียบของเขา ยกตัวอย่าง คือ เฮาส่งเงินแล้วหละ
 ส่งไปเป็นระยะเวลาสามเดือน เอาเด้อพ้อนี้กะได้คือกัน การรักษาบอไว้
 การคลอดบุตรพ้อใหญ่บอไว้เจ็ดเดือน ก็บได้เลอะเลือนส่งเงินฝากไว้
 เกินหลายพ้อใหญ่ประกันสังคม อันนี้เงินสะสมของเฮาออกดอก
 คันฮู้แล้วให้บอต่อ ๆ กันสา ยอมเฮามรณาตายไปแห่งง่าย
 หนึ่งเดือนเขาจ่ายค่าศพทันที เอ็นว่าเงินเผ่ามี แจกข้าว ตักบาตร
 ฟังแล้วอย่าประมาทลูกจ้างพ้อดี เพราะหลักเกณฑ์เพิ่นมีดีหลายคุณพ้อ
 กฎหมายยังมีต่อระเบียบแบบแผน มีคนงานเป็นแสนเป็นพัน เป็นหมื่น
 เช่นอย่างประเทศอื่นที่เขาเจริญ เพราะเขาจั่งอยู่เกินไทยเฮาแม่นบ
 ถึงว่าเริ่มก่อแต่ก็บล้ำหลัง พวกพี่น้องรับฟังมีแต่เกิดประโยชน์
 คิดเบิ่งแนบมีสิให้โทษละประกันสังคม นี่คือการสะสมเงินไว้จ่าย
 จังสุขขำบายมวलयน้องเร่งด่วนประกันเด้อ

8) ลำเต้ย ประโยชน์ของประกันสังคม

ฉวีวรรณ พันธุ

ใ้...ได้...หันมาฟังทางนี้ มีแนวคิดชิบออกขาว บ่าวฟังล่าอายุช้อยเออย ชาวประกันสังคม
 เขามาบอกให้ท่านรู้ว่าดีแท้แน่นอนทั่วกัน เต๋อ เต๋อ ว่าแต่เรื่องกัน คือ งานประกันสังคม เออย
 เดียวนั้นนั่น รัฐประกาศเป็นทางการ สำนักงานประกันสังคม เพินรับรองเรื่องทางนี้
 เกิดมีภัยมาต้อง ยามตายนายจ่าย เกิดดีหลายเด้อพี่น้องยามไผเคราะห์เพินรับรอง
 ให้พี่น้องได้รับประโยชน์ประกันตน ตามกฎหมายเพินบังคับขอทุนทดแทนไว้
 ใ้...ได้...ผู้ฟังเออย ผู้ฟังเออย ยามเขามีภัยต้อง ทำประกันเพินต้องจ่าย
 ยามเขาตายก็ได้ ทำไว้เพื่อเจ้าของจิงวาแก้มอ่องต้อง ลองมาทำดูเด้อ ดูเด้อ เขาลองมาทำดูเด้อ
 ใ้...ได้...ท่านผู้ฟัง การประกันสังคมนี้ มีดินน่อยหลายอย่าง
 คือผลประโยชน์กำกับลูกจ้าง ลูกจ้าง ใ้...ได้...ลูกจ้าง ลูกจ้าง
 กฎหมายอ้างอิงอย่างชัดเจน ยกเว้นแต่ว่าบมาทำประกัน
 คือหลักสำคัญ ประกันดอกหนา คือหลักสำคัญประกันตนไว้
 บังคับกันด้วยกฎหมาย นายจ้างทั่วไปนั้นก็ยอมรู้
 กฎหมายบ่แหมนกฎหมาย นายจ้างยอมรู้กันดี
 นายจ้างนั้นมิลูกจ้างสิบคนขึ้นไป นายจ้างให้รีบเร็วไว
 รีบตัดสินใจไปลงทะเบียน ขอใ้ระวังกันไว้ให้ดี
 เมื่อได้ฟัง นายจ้างหังดีบทำประกัน
 เดียวสิทธิ์เขาบมี นี้เองสำคัญใ้ประกันเร็วไว
 ขอสรุปเอาแต่ความดี ทุกฝ่ายต้องมีน้ำใจให้กัน
 ทุกฝ่ายต่างก็สำคัญ สำนักงานประกันต้องใ้ความร่วมมือ
 สิ่งนี้แหละคือประกันสังคม
 คือเขาสะสมเงินไว้ ยามเขามีภัยใ้ใช้ได้ทุกเมื่อ
 ผัวหรือเมียผู้นอนอยู่บ้าน มีสิทธิได้แม่นดังกัน
 ค้นทำประกันสังคมเอาไว้ ค้นเขาประกันสังคมเอาไว้
 รีบตกลงใจ เสียเด้อเจ้า.....

.....

9) ลำตัดหวาย ประกันสังคม

ฉวีวรรณ พันธุ

ไอ้ หนอ
ทำนองแซบหนอละหมั้นตั้งหวาย
กลอนที่เอาหนอหมั้นมาร้อง

ไอ้ หนอ
บ่คือเก่าละหนอหมั้นคราวแล้ง
เปลี่ยนแปลงละหนอหมั้นไปเรื่อย
แต่มีการหนอละหมั้นก็เปลี่ยน
บ่จอดนิงหนอหมั้นอยู่ได้

ไอ้..ได้
ข้อยกเอาหนอละหมั้นมาแล้ว
ได้รู้แม่นเรื่องนั้น
คือเรื่องละประกันสังคม
นี้ซ้ำได้ ให้ลองฟังดู

ไอ้..หนอ
เป็นการดีทีมีประโยชน์
อยู่ตามห้างไปเฮ็ดงาน
สถานประกอบคือว่าโรงงาน
ของหมู่เฮาไอ้..สำคัญยิ่ง
ผู้ฟัง
ยามเจ็บเป็นเวลาเฮาจ่าย
ซีได้ทราบว่าได้จึงได้
กฎหมายใหม่ละให้เป็นทางการ
พร้อมซีลงละหนอหมั้นมือช่วย
ยามเจ็บเป็นหรือว่าเฮาป่วย
กับลูกจ้างผู้เฮ็ดงาน

เฮาซีล่ำละหนอภาคพื้น
ขอบรรยายหนอละหมั้นบทกลอน
เป็นทำนองลำ เอ๊ย
โลกเฮาซูละหนอหมั้นมื่อนี้
เพราะสังคมละหนอมาเป็น
สังคมไทยหนอละเฮาเดี๋ยวนี
และปรับปรุงนั้นให้ก้าวหน้า
มีกฎหมายละมาบังคับไว้ ละให้มีหลักถือ
ในความหมายแต่ละหัวข้อ
ให้ไทเฮานั้นทั่วพี่น้อง
ในการล่ำหนอละหมั้นครั้งนี้
ให้เกิดความหนอละหมั้นเหมาะสม
เกิดมาฟังดู
การเฮาทำนั้นประกันนี้
เป็นผลดีใช้กับลูกจ้าง
บริษัทหรือว่าห้างร้าน
คือสวัสดิ์ละหนอหมั้นดีการ
สีละสถานหลาย
ทำประกันนั้นมียายได้
ตายหรือยังหรือทุพพลภาพ
รัฐบาลได้ประกาศไว้
สำนักงานละประกันสังคม
เพื่ออำนวยความสะดวกมาให้
ช่วยดูแลประสานงานให้ได้
บริการเฮาหนอเต็มที เพิ่นว่าดีหลาย

ไอ้พี่ง

อันตรรายได้เข้ามาผ่าน
 ยามเจ็บไข้ได้ชอยเหลือ
 อยู่ระหว่างนั้นเขาทำงาน
 นอกเวลาก็ยังได้
 ในกองทุนต้องเอามาจ่าย
 เขาซีได้ค่าทดแทน

ไอ้ นนอ

สามฝ่ายต้องจ่ายนำกัน
 ที่จ่ายเขานั้นคือนายจ้าง
 จ่ายรวมกันนั้นทั้งสามฝ่าย
 และนายจ้างรวมชวยกัน

ไอ้พี่ง

สถานติดต่อหรือประสานงาน
 ที่กล่าวมาแต่ต้น ๆ
 ในข่าวสารรายงานละเอียด
 เชิญท่านไปแลดู

ยามมีภัยพิบัติมาต้อง

เขาทำการทำงานไปได้
 ในขณะละหนอหมั่นที่เมื่อ
 ภัยพิบัติถ้ำเข้ามาผ่าน
 เพราะกฎหมายได้ระบุเอาไว้
 ในกองทุนที่ได้บอกไว้
 แม้ชีวิต ไอ้ยได้ พี่น้อง กองทุนเขาเอีย
 ทุนประกันที่ทำเอาไว้
 ทุนทดแทนเป็นของคนเดียว
 ทุนประกันที่ทำกันไว้
 คือรัฐบาลพร้อมกับลูกจ้าง
 คือทุนประกันที่ทำกันไว้ ได้มารวมกัน
 พอเขาสู้นอละหมั่นเรียบร้อย
 เรื่องประกันหนอละหมั่นสังคม
 ข้อมูลที่เขาเขียนไว้
 ไผสนใจหรือวออยากรู้
 ผู้ฟังคั่นอยากสู๊ มาดูหลักเกณฑ์

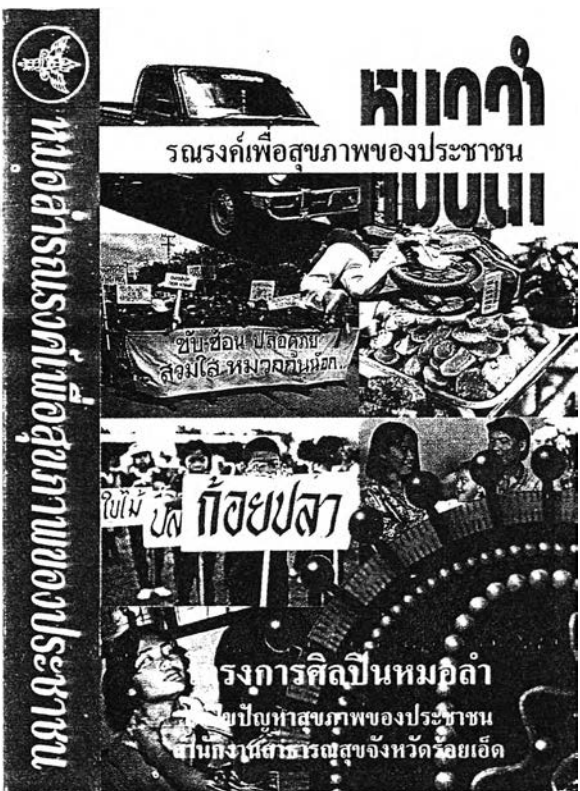
10) ลำเต้ย บัตรประกันสังคม

ฉวีวรรณ พันธุ

มารู้เรื่องบัตรประกัน
 หยิบมาใช้ได้ทันที
 เป็นบัตรรับรอง
 ใช้ได้ตลอดเวลา
 ทำบัตรประกันตนหาย
 บัตรประชาชนก็ให้รวบรวม
 เพื่อเป็นหลักฐานทำบัตรใหม่แทน
 แม้นอีหลี จำเอาเด้อท่าน
 ทำบัตรหายใช้สิทธิ์ได้
 ให้ไปแจ้งอย่าให้เนิ่นนาน
 ให้เก็บดี ๆ บัตรเฮาดอกหนา
 เปลี่ยนชื่อ-สกุลก็สำคัญ
 เทานี้ยังไม่เพียงพอ
 ใบสมรส ใบหย่า ก็ให้นำเอาไป
 เตรียมไปครบครันเด้อค่า
 หนุ่มหรือสาวอวอาทุกท่าน
 ละมาเว้าละหม่นกล่าวขาน
 ลูกหลานทุกคนให้ประกันตนไว้
 ชิบเสียใจในวันข้างหน้า

เป็นสิ่งสำคัญบัตรประกันต้องมี
 หากมีความจำเป็น
 สิทธิ์ในการรักษา
 ไม่ว่าผู้ประกันจะเปลี่ยนที่ทำงาน
 อย่างนึงนอนใจรีบไปแจ้งกรม
 นำไปแจ้งความอย่าลืมทะเบียนบ้าน

 อันทำบัตรหายเสียทีบอกหลน
 บได้ คับบได้ บได้
 หลักฐานเฮามีอยู่กับเจ้าหน้าที่
 ให้เก็บดี ๆ บัตรเฮาทุกท่าน
 แก่บัตรประกันเขียนคำร้องขอ
 เตรียมหลักฐานรอเซ็นใบสำคัญ

 ผู้ฉันล่ำว่าชี้แจงบอกข่าว
 ทุกท่านคั้นทุกท่าน ทุกท่าน
 บอกลูกหลานทุกคนให้ประกันตนไว้
 ชิบเสียใจต่อไปอีกหนา

.....

หอสารณรงค์เพื่อสุขภาพของประชาชน

หน้า 1

1. ล้อเหล็ก
2. ล้อยาง อ.ล.
3. ล้อเหล็กบุติเหล็ก
4. ล้อเหล็กโกลดิส
5. ล้อซี่งบุติเหล็ก
6. ล้อซี่ง ยปฎู
7. ล้อเส้นอุจจาระราว

หน้า 2

1. ล้อเหล็ก	(จว.ระยอง คำเนิน)	1. ล้อเหล็กบุติเหล็ก, โกลดิส	(จว.ระยอง คำเนิน)
2. ล้อยาง	(จว.ระยอง คำเนิน)	2. ล้อเหล็กบุติเหล็ก	(ศรีสะเกษ บุกชัยสุข)
3. ล้อเหล็กบุติเหล็ก	(ศรีสะเกษ บุกชัยสุข)	3. ล้อซี่งบุติเหล็ก	(ระยอง นครพนม)
4. ล้อเหล็กโกลดิส	(ศรีสะเกษ บุกชัยสุข)	4. ล้อซี่ง ยปฎู	(ศรีสะเกษ บุกชัยสุข)
5. ล้อซี่งบุติเหล็ก	(ระยอง นครพนม)	5. ล้อเหล็กบุติเหล็ก	(ศรีสะเกษ บุกชัยสุข)
6. ล้อซี่ง ยปฎู	(จว.ศรีสะเกษ)	6. ล้อซี่ง ยปฎู	(จว.ศรีสะเกษ)
7. ล้อเส้นอุจจาระราว	(ระยอง นครพนม)	7. ล้อซี่ง ยปฎู	(สุโขทัย อิมทราวิเชียร)

ชุดที่ 5. “หมอลำรณรงค์สุขภาพของประชาชน”

ชุดที่ 5. “หมอลำรณรงค์สุขภาพประชาชน”

1) ลำสัน เอดส์

ฉวีวรรณ ดำเนิน

โละหนอ...แล้วละปาลาเอ้ย แก้มเจ้าปาลา ชุมนี่เพิ่นชาวโรคนเอดส์พาคนตาย
โรคนี้อันตรายเป็นแล้วบมีเหลือ แต่ป้องกันได้อยู่ ผู้ฟังเอ๋ย.....

โละหนอ...นวล เอ้ย แม้ว่าเดี๋ยวนี๋ คันเอาเดื่อพอโรคนเอดส์นั้นคือหยัง คอยฟังพอแม่
โรคนี้มันมาแต่ทางไกลหรือไกล เอดส์เป็นลูกของไผไทยแถวพม่า
เอดส์มันฮ้ายกว่าห้าปอบเป้าโพงผี เกิดมาแล้วหลายปีตายผลสาเหตุ
เชื้อไวรัสของเอดส์ชื่อ เอช-ไอ-วี คันพบตั้งแต่ปี 2524 พวกคุณหมอพบที่อเมริกา
โรคนี้อันเกิดมีเพราะฮักร่วมเพศ โตนี้ละสาเหตุเอดส์จึงมีมาเข้าไปในกายาไผ ๆ ตายแน่
บว่าแม่หรือแก่หนุ่ม ๆ สาว ๆ พวกชอบเล่นของควาหลงกามราคะ
เผินว่าโรคนี้อะมาจากกามตันทา เผื่อไปเมิดชานา ชาวสวน ชาวฮั่ว
เอดส์มันแผ่ไปทั่วไซนร้อนไซนหนาว พวกหนุ่ม ๆ สาว ๆ บาร์อาบอบนวด
ทางนายแพทย์เพิ่นตรวจผู้ทีนำมา คือพวกนักศึกษาไปเรียนเมืองนอก
ในหนังสือเพิ่นบอกที่อเมริกา นั้นละผู้เอามาคนไทยก่อนหมู่
ผู้เพิ่นเอาสู่ประเทศของเขา พวกนี้ละชอบเอาการรักร่วมเพศคนไทย
คนไทยเลยเป็นเอดส์ติดต่อกันหลาย ไผเป็นแล้วต้องตาย บ่เหลือไว้ดอก
โรคนี้นมอบอกบมียากิน ตายแล้วไปฝังดินจุดเผาเปล่า ๆ
โรคนี้อันเกิดแล้วเนาปากคูหุดา เน่าไปเบ็ดนำชา มือดิน ฮอดลัน
ก่อนชีวิตจะสิ้นเกินทรมาณ เดี๋ยวนี๋รัฐบาลตกใจเป็นหวง
เพราะโรคนเอดส์มันลวงทั่วแคว้นแดนไทย จักภาคใต้ภาคเหนือ ภาคกลาง ตก หรือออก
รัฐเพิ่นจึงได้บอกหาแนวป้องกัน เรียกว่าเขาู้ทันป้องกันโรคนเอดส์
อย่าไปรักร่วมเพศหรือโสเภณี เช่นว่าพวกสามีไปเที่ยวตามช่อง
กะให้รู้จักป้องกันรักษาดี ๆ เขาเสพสมสตรี นอนนำแม่นบ่
ต้องสวมปกอตัวพอสวมถุงอนามัย แม่นสินอนนำไผกะตามเพิ่นบอก
เขาจะต้องสวมปลอกบ่แหม่นเมียเขา เวลายามเขาเมา ลืมหลงอาจพลาด
หมอบให้ประมาทระวังระไว อีกอันหนึ่งอย่าไปเสพติดติดมาก

พวกนี้แก้ลำบากเสพอโรอิน
 พวกนี้ชอบเล่นดูดมอมเมาเอากัน
 ติดกันทั้งสองฝ่ายเผยแผ่เลือดโนโต
 มาว่าเรื่องเป็นคู่ผิวเมียไผ่มัน
 ติดแล้วแสนลำบากน้อยในครรภ์
 บ่ คือตั้งแต่เก่า ขาดศีลขาดธรรม
 คันดิมแล้วบ่อยู่หมู่ลากตั้งหนี
 ตัณหาคือความอยากเห็นสาวงาม ๆ
 กะเลยเข้าไปแห้วแหวะเข้าเอาไป
 จนว่าบ่รู้เรื่องมีแต่ความเมา
 มาขออดเฮือนเป็นเอดส์ บ่ฟังความหมอ

คนพวกนี้ทั้งกินทั้งฉืดทั้งดูด
 เข็มฉืดยาสำคัญติดไวได้ง่าย
 เอาระบาดนี้โง่มาหาสมสู่
 โดนี่ละสำคัญติดกันบ่ยาก
 เลยเป็นโทษมหันต์ ทำลายตายเปล่า
 เช่นว่าไปเที่ยวนำสังคมกับหมู่
 พอแต่เดิมดีกรีเมามายหลายหลาก
 อยู่ในบาร้อยากถามอยากแทงอยากแหย
 จักเขาพาไปไสเมาบ่รู้เรื่อง
 มีแต่เอากับเอากะเลยได้เกิดเหตุ
 เอาท่อนี้เถาะนอ แล้วมาฟังทางล่อง

.....

2) ลำยาว 5 อ.

ฉวีวรรณ ดำเนิน

โอ ฟ้าเอ๋ย เพื่อน่าฟ้าฮ้องหาเวียงย่ำยาวดิ่งแล้วหวน กระทบวงสาธารณสุข
ขอเชิญชวน มวลหมู่ญาติพี่น้อง ลองฟังแล้วให้อำฮอน เอ๋ย นนอ

อันนี้ขอขำบายกับพี่น้องท้องถิ่นดินอีสาน สุขสำราญกันหมดหนอมวลหมู่เจ้า
ฟังกลอนลำหลานมาเว้าคณิ่งน่าเพราะเป็นหวง อยาคนีโรคทั้งปวงบใช้ไกล่หลานจึงร้องสงเสียด
กระทบวงสาธารณสุขจั้งหมั่นเรื่องทางฝายโรค อยาคนีให้อาวอาเฮาอยู่เย็นหนอเป็นเยี่ยม
เพื่อนเตรียมเก็บหัวซ้อ คือ อ. นั้นห้าอย่าง เพื่อนหาทางสิวันมาเว้าแพร่กระจาย
ทุกมือพวกเขาเจอโรคฮ้าย เป็นนำหน้ายทั้งหนักใจ ภัยทั้งเจ็ดจำนวนมารบกวนชาวบ้าน
เป็นตัวการในหัวซ้อ มี อ. อยู่ ห้าอย่าง พี่น้องเอ๋ย
อ.หนึ่ง นั้นมาจากต่างประเทศของแคว้น ครอบแซมป้ออยู่ไทย
ชื่อของมันบอกไว้ ชื่อว่า เอส.ไอ.วี พาคคนไปเมืองซี้เหล้ากับเมาม้านั้นหมั่นตาย
นี่แหละโรคฮ้ายมันมาจากเจแปน เสียดมันดั่งเห็นเห็น เล่นหันหนอเก็งม้า
ชื่อว่ายามาฮ่า ชื่ออินางฮอนดำ ตัวมันพาเพลวง อ.ที่สาม หมั่นอุจจาระร่วง มันฮ้ายกลัวเสื่อ
พี่น้องเอ๋ยโรคนี้แหละโรคติดเชื้อ เอ็นชื่อว่าอหิวาต์ เพื่อนให้หาแนวกัน บิให้มันมามัว
ทางครอบครัวของท่าน อาหารกินให้สะอาด ขับพยาธิโรคฮ้าย ให้นายสิ้นดอกกกลินเหม็น
อ.ที่สี่ เพื่อนจึงเน้นว่ามวลชาติไอโอดีน ค้นเฮากินอาหารบผสมเกลือแร่
เฮ็ดให้เป็นคอได้ เพราะขาดสารไอโอดีน คอจึงได้คอจึงไซ ให้เอาเกลือแช่น้ำมาไว้กิน
นี่แหละเพื่อนจึงว่าอนามัยเพื่อนจึงเน้น ว่าเขาขาดสารเกลือไอโอดีน
มาผสมอาหารรับประทานกันได้ อ.ที่ห้า นั้นหมั่นว่าโรคใช้กะหนักใจอยู่บ่อย
ใช้เลือดออกกว่านั้น มันฮ้ายกว่าผี อันนี้เพื่อนจั้งว่ากันโรคนี้ คือ ให้ปราบยุงลาย
โรคทั้งหลายทั้งปวงเพื่อนหวงนำเขาฮ้าย ลูกหลานหลายคนยุงลายน้ำเชื้อ
ยามลูกหลานเขาพักผ่อน กับยามนอนเฮาบักกางมุ้งหมั่นจั้งดี
สาธารณสุขกะจั้งเน้นหลักสูตรอนามัย พัฒนาจิตใจให้ผ่องใสคือแก้ว
โรคซุแนวบมาไกล่ ทำจิตใจให้ผุดผ่อง ภัยพยาธิทั้งผองสิบเข้าไกล่ได้
ค้นจำไว้หมั่นขอยกัน หันมาเด้อ

.....

3) ลำเพลิน อุบัติเหตุ

สงัด มูลชัยสุข

ร้อยเอ็ดเฮา ก้าวหน้า พัฒนแบบใหม่ สถาบันอนามัย กำจัดภัยพี่น้อง
 ใ้หายของสิ่งที่มีว เปรียบปะมาคือดังเฮาล้อมฮ้วปลูกบักถั่วอยู่ในสวน
 โอย.. กันศัตรูมากวนล้างเฮาได้ อนามัยกะฉั้นนั้นหาทางกันโรคสีผาน
 บึงพลาญลือร่าม สีน้ำขำเป็นนิล โรคทั้งสิ้นท้องถิ่นของ รอ.ออ.
 พวกคุณหมอคอยจัดการบให้มีมาใกล้ พลาญชัยลือสวายล้วนสวนศรีเอ๋ยเขียวชะอุ่ม
 เพ็นสีตุ้มลูกบ้านหลานน้อย ผู้ใหญ่ลุน..โอ..เอ๋ย..โอละนา

โอยเด้นาย มาวันนี้หวังดีทุกฝ่าย ขอกราบเรียนน้องอายมารวมอยู่ง
 ประสงค์ที่มำวันนี้ ด้วยความหวังดีตอบสนองโครงการ คุณหมอมจะทดสอบผลงาน
 ที่มีโครงการปราบโรคโรคคา ระบาดศิลปะนพื้นบ้าน
 ได้มาประสนเข้าร่วมสัมมนา โชคดีที่มีเวลาคุณหมอนั้นนหนอของความสวัสดิ
 มาวันนี้สามัคคีทุกฝ่าย มาตอด้านโรคร้ายภัยเข้าคลูกคลี
 หมอเพ็นซึบอกว่าหนักใจ ที่มีภัยมากวนบควรถเยนิง
 ตามความจริงบเห็นเคยพ้อ ประวัติศาสตร์คุณหมोजัดเลี้ยงสู่มเฮา
 ประมาณอื้อชาคราวนี้สองแสน แพนแพนทุกคนถ้วนหน้า
 ร่วมใจกันมาช่วยเหลือองการ กราบเท่าได้เท่าประธาน
 ได้สูกสนานร่วมกับอนามัย อะไรที่เป็นประโยชน์
 ขอจงได้โปรดช่วยรณรงค์ ให้ได้จุดประสงค์ที่หมอรณรงค์ถึงต้องการ
 หมู่บ้านมีสุขภาพดีถ้วนหน้า คุณหมอบรรณนาด้วยความจริงใจ
 ปฏิบัติถูกหลักอนามัย ปราศจากโรคภัยทั้งหลายทั้งปวง
 ภัยใหญ่หลวงอันแนวมันหนักหนา อุบัติเหตุนี้หนามันหนักหนากว่าหมู่
 เป็นศัตรูโหดเหี้ยมมาเตรียมตัวชอยกัน โรคนี้มันเป็นนำหวงหนักใจ
 อนามัยของเฮาอยากแบ่งเบาบางบ้าง หานทางแนวสิเอามาแจก
 อุบัติเหตุนั้นแหมมันฮ้ายกว่าหมู่ ชุมอิชูอิฮา ถึงฮอนด้าฮอน
 เดือดร้อนไปทั้งประเทศ อุบัติเหตุนี้แหละนาตัวการ
 ขัปรถเร็วเกินประมาณ ถูกประหนัดประหารชีวิตชีวา

กินยาม้าอีฮอนดำพาเทิน
 ไปบ่พันตันได้ตี๋มของเมา
 ทางหลวงของอ้วนนี่หว่า
 ไม่สนเรื่องกฎวินัย
 ยามาซา ฮอนดำ ปิค้อพ
 เดี่ยวจะพาไปนอนดับขันต์บรรลัย
 ไม่เคารพวินัยเดี่ยวตายกันเอง

เพลงเขาร้องทำนองเขาว่า
 พลาดบ่ได้ถึงแก่ความตาย

เดี่ยวเผชิญเคราะห์ภัยตายข้างถนน
 พากันเซาสนะพวกยากันง่วง
 เมายามาไม่กลัวอะไร
 บ่ระเดียวเดี่ยวหลับในถึงมรณ
 ถ้าขับผิดกฎจราจร
 ไม่ว่าจะสวมหมวกนิรภัย

ซุมอีซุ อีฮ่า บ่เป็นนาเชื้อใจ
 พี่น้องเฮาทั้งหลายให้คอยกันระวังไว้

4. ลำเต้ย ไอโอดิน

สงัด มูลชัยสุข

โรคขาดสารไอโอดิน
 เขาเรียกคอปอกนี่หนา
 มันสำคัญเอาอ้าย
 พวกพ่อแม่เคยเห็นอยู่บ่
 อนามัยเพิ่นเน้น แจกจ่ายยาดี
 จังแหมนเอนคันดีได้
 จังหายามากันไว้ก่อน
 ระวังก่อนอย่าซุกิน
 เว้าพื้นยาหากินเกลือแร่
 นั้นแหละแนวห้ามบ่ให้เป็น
 กระผมขอลาคั่นลงแล้ว

พีเคยได้ยินเสียงดังแหว่วมา
 ที่มีปัญหากันอยู่ทุกวัน
 โรคอันตรายมันเริ่มสิแผ่
 คอได้จั่งเพิ่นเป็น
 แจกฟรีฟรี บ่เอาเงิน
 อนามัยวิจัยเห็นเชื้อ
 บ่ให้เชื้อเข้ามาแทรกซ้อน
 ต้อนดอกนา พี่นวลนวลนา
 เอามาแซ่ไว้ชูแ่องน้ำ
 ต้อนดอกนา พี่นวลนวลนา
 คั่นลงแล้ว

5.) ลำซิ่ง อุบัติเหตุ

รัญจวน ดาวดวงเด่น

นีหละพ้อ สมัยทุกมือนี อุบัติเหตุมันหลาย คนล้มตายเนืองนองมากมายหลายล้าน
 นีหละเป็นผลให้คนตายเจ็บป่วย เสียทรัพย์สินอีกด้วยชวยซึ่งแมนตาย
 อุบัติเหตุนี้หละร้ายเกิดอยู่ปมิดอย รัฐเพินคอยจับกุมควบคุมหลายด้าน
 ทั้งประสานงานให้รณรงค์สืบต่อ พวกขับรถนี้หละพ้อให้เคารพกฎหมาย
 บ่ว่าหญิงหรือชายชีผ้าแดงแดงไค้ง ออย่าได้หลงทางเลี้ยวไฟเขียวจึงผ่าน
 พวกขับรถโดยสารมอเตอร์ไซด์หมู่นี้เลื่อยแต่เห็น ตายกันบได้เว้นเจ็บป่วยมีหลาย
 นายจากการเจ็บปวดพิการนำพร้อม มันเป็นการสูญเสีย เศรษฐกิจของชาติ
 ความประมาททอนันชีทำใหุ้่นวาย อุบัติเหตุนี้หละร้ายเกิดจากหลายแนว
 พาคคนหนึ่งเมาสุราผองกินยาม้า ฤทธิ์สุรามันร้ายทำลายเส้นประสาท
 ไผเป็นทาสสิ่งนี้ลีทำให้หม่นหมอง จัน ขอบอกพี่น้องขับรถตามถนน
 ใช้เหตุผลกันเด้อหมู่เฮาชาวบ้าน ประสานงานกันไว้รณรงค์อุบัติเหตุ
 ให้สังเกต บาดชิแรงสิเลี้ยวเขียวเหลให้เบิ่งเอา
 เอาหละพ้อ คันบ่เมาบชิ่งบมีสิงบั้งคับ
 ฤทธิ์สุราเขาไว้บ่หลงไหลคือเก่า
 ทุกมือนีมีทุกเขตทุกซั้ง หลายที่มีหลาย
 พวกรถยนต์สิบล้อมอเตอร์ไซด์ชนชาย
 ผู้บางคนว่านั่นขับขี่มอเตอร์ไซด์
 ออย่าสงสัยเด้อท่านไปอิกบ่บานถลา
 ไปรดฟ้งพี่น้องไปรดฟ้ง
 บ้านนอกในเมืองก็ดี
 ออย่าดวนออย่าร้อนให้ผ่อนคลาย
 ขับรถจะได้ปลอดภัย
 ตัวท่านจะสุขสำราญ
 พี่น้องทั้งปวงสบายใจ
 ปลอดภัยดิบได้มีบกพร่อง
 ไฟเลี้ยวให้มีเบรคเพลลาให้เรียบร้อย
 เสาบ่หลับหลงไหลไผ่นำยาม้า
 อุบัติเหตุ นีหละเจ้าลีเขาได้ผ่อนลง
 คนกระตายสูญดับถนน...คนพ้อ
 ความประมาทอิกด้วยประสานเข้าใส่กัน
 หยั่งกระไวปานลมผ่าแดงแดงไค้ง
 ลงถวนสุดท้ายกรรมวตายถิมบยัง
 ออย่าสงเสียงดัง ไปรดฟ้งให้ดี
 ไปรดฟ้งทางนี้แล้วจำไว้ก่อน
 ไปรดได้แก้ไขให้ทันเหตุการณ์
 นั่งรถนาน ๆ ไม่น่าเป็นหวง
 เบิ่งรถเจ้าของบดสิขับสิ
 คันคอยท่าเหม่นเบิ่งแยง

อย่าแสดงอย่าแรงแยงอย่าชิง
 เคารพขั้นตอนกฎหมายเป็นเหตุได้
 ให้เว้นให้อย่าสุรารายมา

พี่น้องชายหญิงให้ระวังไว้ก่อน
 สิพาให้แน่นอยู่เย็น
 หมุเฮาสิพากันสุขเอ๋ย

6) ลำซิ่ง จปฐ.

ราตรี ศรีวิไล

จะกล่าวเรื่อง จปฐ.
 เพื่อได้เป็นแนวทาง
 บ้านเมืองเราพัฒนา
 พังเกิดพี่น้องชาวไทย
 หมวดหนึ่ง เป็นเรื่องอาหาร
 ทารกน้อยจ้งลิมิ
 จนครบห้าปีดูแลอย่างดีเรื่องโภชนา
 ก็ต้องจัดหาอาหารให้เพียงพอ
 อาหารดีดี นั้นหนอ
 อาหารควบคุมเบ็ง อ.ย. ให้พอ
 หมวดสองก็บ้านอยู่อาศัย
 อายุของบ้านต้องห้าปีขึ้นไป
 ควรจัดแจงไว้เรียบร้อยอย่างดี
 ดื่มน้ำสะอาดทุกวัน
 หมวดสามนั้นคอยตักเตือน
 ให้บริการพื้นฐานสังคม
 จัด วัดขึ้นกันยาบำรุงเหมาะสม
 ผู้เคยอบรมทำให้ดีดี
 ศึกษาบังคับนั้นหรือ
 โลกเราควนหมุนเวียน

ขออารีรอได้โปรดฟัง
 ได้เจอความหวังอันยิ่งใหญ่
 เพราะชาวประชาเราร่วมใจ
 แล้วก็นำไปเป็นกลวิธี
 ผู้หญิงพอมีครรภ์นั้นควรกินดี
 นำหนักพอดีสามกิโลกว่า
 จนถึงสิบสี่นั้นหนา
 หนีไกลไกลเด้อพวกแม่พ่อ
 ให้พ่อ เอ๋ยให้พ่อ ให้พ่อ
 บ้านเฮาควรให้ทนทาน
 เรือนชานที่อยู่อาศัย
 แล้วยังต้องมีส้วมทุกครัวเรือน
 โรคภัยเหล่านั้นจึงจะไม่มาเยือน
 คอยบอกคอยเรียนฝ่ายรัฐบาล
 ผู้หญิงมีครรภ์นั้นหน้า
 ทำคลอดนั้นต้องระดม
 หลังคลอดยังมีการคอยดูแล
 กำหนดไว้คือทุกคนต้องเรียน
 ต้องพากเพียรเพื่อรู้เท่าทัน

จบมาประถมต่อมัธยมได้เร็วพลัน

หมวดสี่ครัวเรือนปลอดภัย (ซ้ำ)

หมวดห้ามีรายได้ดี

โอยลำบากทันโพง

ฉันทราตรี ศ รวีไล

ที่หน้ายังต่อเติม

ชอยสร้างเสริม จปฐ. เด้อเจ้า

รู้ไหมอย่างนั้นทางการต้องหาวิธีชื้ออบรม

ทริยพิลินร่างกายอุบัตักัยไม่มี

คนหนึ่งตอปีหมื่นหนึ่งห้าพัน

เวลาส่งนั้นกะมาได้

ขอจบไว้ท่อนี้

ชอยสร้างเสริม จปฐ. เอาไว้

คุณภาพชีวิตเฮา.. รักษาไว้

.....

7) ลำเดิน อัจจาระร่วง

รัญจวน ดาวดวงเด่น

ไอ้ชีวิตของคนเรานั้นจะเป็นสุข
 นั้นคุณหมอสวยเรื่องหยุดยา
 เรื่องอยู่กินถือกันเป็นเรื่องใหญ่
 จะปลอดภัยให้ป้องกันชีวิตคน
 ฟังทางนี้ ทางนี้
 โรคต่าง ๆ สิบรรรเทาสดได้
 แนวสัพพัญญูจากโรคมีหลาย
 ใครเจ็บไข้คนเขามันต่าง
 ทั้งร้องพ้องคราง
 บางก็ไปนอนรอตั้งแต่สองโมงเช้า
 กินอันได้ให้สะดวกเรียบบ่อย
 สะอาดพร้อมถือว่าเป็นดี
 ขจัดขยะพร้อม ขยะพร้อม
 อันแนวได้บุญแล้ว บุญแล้ว
 ของทุกชิ้นล้างก่อนปรุงอาหาร
 ประสงค์กันได้ กันได้
 อัจจาระสิบร่วง บ่วง
 ขอกล่าวเอนความสะอาดให้เป็นหลัก
 บมีเจ็บไข้ เจ็บไข้
 ประเทศชาติมั่นคง
 ความสะอาดว่านี่ ว่านี่
 ให้ทุกคนมองเห็น

สุขจะทุกข์ได้ ๆ ก็ไม่หา
 วิชาเรื่องสุขอนามัย
 กินอะไรให้มีเหตุผล
 จะผ่านพ้นชีวิตควรร่วง
 พอเป็นตัวอย่าง
 ให้ฟังไว้ชุกคน
 ฟังคุณหมอรธิบายแนะนำเอาไว้
 บ้างปวดหัวปวดท้อง
 จนบว้างไปอึ้งอยู่โรงหมอ
 คุณหมอว่าให้ทำกันแบบใหม่
 แมงวันนับให้ตอม
 ห้องสุขาให้เขามีสุขเงื่อนเดือนไว้
 ให้นำถังมาใส่ มาใส่
 ให้เทกิมอย่ากิน
 รับประทานของสุกให้จี๊แกงหรือต้ม
 กินเข้าไปสหายห่วง
 ทั้งท้องบ่เดิน
 พี่น้องเขาให้ฟังคักแล้วจ้อเอาไปใช้
 เขาหายใจนั้นกะโล่ง
 อนาคตถ้วนหน้าลุงป่าอยู่ดี
 เป็นสิ่งจำเป็น
 ลีอยู่เย็นบมีฮ้อน...

8) ล้ายาว เอดส์ อุบัติเหตุ ไอโอดีน

ฉวีวรรณ ดำเนิน

ไอโย...เสียง ฟังเสียงทำแทนความว่า คอยฟังเอาแต่ต้นเหตุ
 ว่างถึงเรื่องเอดส์ อุบัติเหตุ สิท่วงถ่ายหนองฟังแล้ว อย่าได้ลืม...แต่ฟังแล้ว อย่าได้ลืม...
 ไอโยหนอ...เอ๋ย

เอออันนี้เพิ่นจึงว่าฟังเอาพวกพี่น้อง
 เดียวนี้ปัญหายุ่งรุงรังหลายเหตุ
 คันไผ่เป็นตายร่องงองบมีคองสิได้อยู่
 เอดส์โรคนี้อ้ายกะดื้อน้อต่อหาแนวกัน
 คันไผ่อนน่านักนั้นกามรมณ์อย่าประมาท
 ฤงอนามัยอย่าได้ปละปล่อยลิมสวมเด้อท่านเด้อ
 คันบ่เคยให้แ่งไปถามหมอหุ่นอนามัยเพิ่นสิบอก
 ข้อที่สองอย่าไปมั่วมากเกินไปนำเซิมพวกเขาอึด
 อย่าไปใกล้สำสอนโสภณณี
 แนวมันนำเอาเชื้อมาติดเขาหนอแล้วแม่
 อุบัติเหตุตัวแลวเจ้าแนวเขาซิมมอเตอรไซค์
 ดีบัติ เลยตายซ้าระวังเอาเด้อสิบอก
 ข้อที่สองอย่าตี้มเหล่ายามเขาซียนต์ยาน
 ไปนำทางถลาลมโคมใส่ดินหัวกระแทก
 ชูชุกิ สอนด้า ยามาฮ่าบมียาสิมาใส่
 อย่าไปกินแก้แก้แนวสิ่งมีนเมา
 พากันจำเอาไว้ไปไวเวเลี้ยวเข้าใส่
 เขาละหนอคันทำได้ภัยบมีอุบัติเหตุ

บัดนี้หละสิว่าโรคแต่เก่าเขาเห็นมา
 พากันใสกันว่าอันคนเขาผู้เฒ่าว่า
 เป็นความเชื่อคนแต่กัตามลาคือนิทาน
 เดียวนี้เห็นเป็นแจ่งใส่แยงพอปานแว่น
 ฟังสิเว้าหม่นสุฟัง

ฟังก่อนบทกลอนฟังหมอล้ำสิเอ๋ยค่านำว่า
 ทั้งโรคเอดส์เฮาต่อต้านเฮาย่านอย่าได้เผลอ
 ตายจากหมูน้องลุงป้าตัวละหนอ
 ชอบประชาสัมพันธ์ผู้ซุคนให้จำไว้
 ให้สวมปลอกใส่ไว้เด้อเจ้าอย่าได้ลืม
 หาเอาถุงดีใส่เด้ออย่าเผลอแท้
 เอดส์รับรองว่าบ่ใกล้ไผ่แท้ข้อหนึ่งว่า
 พวกมอริฝัน ผีนั่นให้หนีเว่นบกินหนี
 นำสตรึบริการเสพสมโคมคัน
 บัดนี้แ้ววยเข้าคันเขาเว้ออยู่บเซ
 เป็นตายไว้ประวังแนวนี้
 หมวกกันน็อคใส่ไว้ไปใส่นันให้ใส่เอา
 การไปมาพาเททั้งบ้าน
 คอกะหักอีกซ้าจำไว้อย่าได้ชิน
 โรคมอเตอรไซค์เกิดได้ไวเท่วไฟ
 กฎจราจรแล่นไว คือหรือซ้า
 จำไว้แนวทางคดใจจื่อไว้คันวงให้แวะเขา
 เขาซิงชะแต่มีอันนี้ฟังแล้วจื่อเอา
 เห็นกับตาหมุ่นคนมวลคอดี
 กินของบาปกันมาจั้งคอดีแนวนี้กะซางมี
 คนโบราณว่ากรรมนำจี้
 ไอโย...ได้...มันบ่หม่นกรรมดอกเจ้า
 เป็นนำหยังบ่เรียนรัฐดูตำราหาสาเหตุ

หลายประเภทแต่ซีว่านั่นต่างกัน
 บมีสารไอโอดีนตัวหนอพอเลี้ยง
 ลังคนไ ใหญ่ท่อด้วยกระบวยดอกอญคอก
 ถัดลงมาแหม่นอีसानเฮานี้
 แต้บตายทรมานท่อนั้นสมองดอกเสียมนำ
 ในโรงเรียนอาจารย์สอนชอยน้ำจำไว้
 ทรพยากรของชาติเด็กน้อยเสียแล้วบเจริญ
 เลยประชาสัมพันธ์หมู่ประชาชนผู้
 คือให้กินไอโอดีนบเว้นอย่าได้ไล่
 ตำบลใดกะมีเม็ดไปเบ็งเอาหนอกามได้
 บอืดดอกไอโอดีนกินซุ่มื่อ

มั่นบ่เป็นจั้งซันหม่อว่าแนวเฮากิน
 เม็ดฮอดเลี้ยงเฮาเว้าคอบงามปานเหนียงไถ
 ทางภาคเหนือเฟิ่นว่าหลายกะด้อท่วสิบสี่จั้งหวัด
 มีคอตุมคอดีฮาวแดงโมเป็นตาหนาย
 จุดประสงค์รัฐบาลจั้งชอยค้ำเห็นว่าเป็นภัย
 ค้นแม่ภัยเป็นกะเม็ดลิ้นไอโอดีนค้นมันขาด
 สาธารณสุขเฟิ่นจั้งได้เป็นห่วงคือกัน
 คุณครูสอนศิษย์ให้ทางโรงเรียนเฮาเป็นสื่อ
 บอญู่ใกล้เด้อพ้อใหญ่อนามัย
 อนามัยตำบลนั้นค้นถามเอเฟิ่นสิบอก
 คือคอเจ้า จั้งสิงาม เด้อคอเจ้า จั้งสิงาม. เอย

.....

9) ลำเพลิน เอดส์

สงัด มูลชัยสุข

โอยเดื่อนาย โลกมันหมุนไปคือกับกงล้อ
 แม้กระทั่งโรคร้ายขยายขึ้นชูแนว
 ว่าคุณหมอหนักใจหวังใยชาวบ้าน
 เขาเรียกโรคเอดส์เสียงดังฮือฮา
 จากปี 2527 ปรากฏว่าโรคเอดส์ข้ามแดนมาไทย
 หมอเขาพ้อ แต่ มิ.ย. สองสี่
 เรื่องนาเศรำบ่อยากกล่าวมันหลาย
 มรสุมหัวใจหดหู
 คุณหมอแทบจะบ้าหัวใจ
 บรรดานักเกี่ยวข้องล่าสอน
 อันนี้เราต้องหาวิธี
 พวกกันใช้เดื่อถุงยางอนามัยยามร่วมสมสู่
 แพน ๆ ทุกคนรวมชาติ
 มักง่ายต้องตายเป็นผี
 มีดกันตัดผมตัดเผ่า
 จากนั้นให้ระมัดระวัง
 ระดมกันอย่างง่าย ๆ
 ขอแต่เขาเชื่อฟังคำหมอวิจารณ์
 ฟังเดื่อท่านคำวิจารณ์หมอใหญ่
 โรคนี้เข้มติดต่อกันสนิท
 ออย่าสิเอามาใช้.....

ความเจริญเพียงพอก้าวหน้าทุกอย่าง
 เสี่ยงแหว ๆ จากหนวยอนามัย
 ลูกหลานไปทั่วอาณาเขต
 กำเนิดอยู่อเมริกามีนามฉายาว่าโรคเอช.ไอ.วี
 พ่อแม่มันอยู่ที่ไหนจะบอกให้เข้าใจเท่านั้นก็พอ
 อยู่ในทีบทวีปมันไกลบ้านหมู่เฮา
 ของทำลายชีวิตคิดไปมันกลุ่ม
 ทั้ง ๆ ที่รู้ฝ่าฝืนทำไม
 บอกถุงยางอนามัยป้องกันโรค
 ไปร่วมหลับนอนกับโสเภณี
 จะปลอดภัยดีสวมถุงยางอนามัย
 กันศัตรูโรคร้ายมันตายแล้วนับแสน
 อยาได้ประมาทโรคเอช.ไอ.วี
 จะงัดได้ยงดีเรื่องเพศสัมพันธ์
 อันนี้ไม่เบาติดงายกันจัง
 จะติดทางผิวหนังตอนใช้ของคม
 พิษร้ายมันก็บ่เป็นหยง
 ว่าฉีดยาแก้ใช้ระวังไว้ให้เข้ม
 เข็มที่มันเป็นพิษอย่าสิเอามาใช้

.....

10) เตี้ยโรคไข้เลือดออก

รัฐจวน ดาวดวงเด่น

ไข้เลือดออกขอบอกทุกคน ๆ
ก่อนนอนกางมุ้งทุกที
โรคภัยนั้นจะไม่มี
ขอบอกให้ท่านทุกคน
จะหายจากทุกซีไอ ๆ

อยู่บ่อนได้กะสบายทั้งนั้น
บ่รำบ่รวยเฮากระอยู่ได้
สุขสบายมีเงินมีทองใช้
เพิ่นแนะแนวทางให้ป้องกันทุก ๆ ด้าน
หายจากโรคภัยสบายใจหายห่วง

(พูด) นี่ละแม่เอ๋ยไข้เลือดออกนี่กะบ่แหม่นของค้อย แต่หากรู้จักวิธีป้องกันนั้นกะบ่ยาก
พวกยุ่งลายเป็นสาเหตุเชื้อไข้เลือดออกมาสู่ลูกหลานของเขา ฉะนั้นยามหลับยามนอนให้กางมุ้ง
ให้ลูกหลานสัก่อน อย่าเห็นแก่ความมั่งง่าย เพราะเด็กน้อยความต้านทานยังบ่สูง
อาจซีเกิดโรคภัยไข้เจ็บกันได้ง่าย เด้อพีน้องเด้อ

อย่าได้สับสนโปรดฟังให้ดี
นี่แหละจะดีป้องกันไว้เกิดโรคจะไม่เกิดสบายใจ
จะได้สุขซีไม่มีกังวล
จะได้มีผลครอบครั้วเป็นสุข

ข้อสำคัญลิบไข้เป็นไข้เป็นป่วย
เจ็บไข้นั้นผ่อนคลาย
บ่มีโรคภัยสบายใจทุกอย่าง
พวกชาวบ้านให้ร่วมใจ
หมู่เฮาทังปวง เป็นสุขเอ๋ย..

.....

11) ลำเต้ย ขนมใส่สี

สงัด มูลชัยสุข

จะซื้อขนมหวาน ๆ
 ขอบอกตาแม่ยายพ่อตา
 ขนมสีเขาย่อม
 เอ็ดให้ลูกให้หลานหมูน้อย
 ไรคร้ายมันมีสีเจือปน
 มันอาจมีสารเคมี
 เกิดอาเจียน ลำไส้
 สีเอ็ดให้ครอบครัวเดือนร้อน
 ซ้อนดอกนาพีนวลนวนนา
 ทางอนามัยเพิ่นขอร้อง

ให้ลูกให้หลานระหวังหนอยหนา
 เลือกซื้อเลือกหาระวังให้ดี
 ทั้งหวานทั้งหอมมีรสอร่อย
 กินแล้วบ่สบาย
 ขอให้ทุกคนระวังให้ดี
 ปนอยู่กับสีที่มันปนเปื้อน
 ไหลเวียนประสาทอ่อน
 ระวังถ่อนอย่าซื้อกิน
 อย่าลิหาเอาสีมาใช้
 เพิ่นขอร้อง...เฮย...

.....

12) ลำเพลิน พยาธิใบไม้ในตับ

สงัด มูลชัยสุข

<p>โอยเต๋ นาย คุณหมอเร่งรณรงค์จัดการ ชุมชิวอ้าว ชาวนา ปลากระดี่ ปลาขาว ปลาเจือ ปลาโจก ดิดใครก็ต้องไปเมืองผี</p> <p> คันสิดตายให้ออดเอาพ่อเดมา อดใจไว้เสียก่อนผัวน้อยสิดอยู่แทน กินบักกนาวกับปลาอย่าหนาควรวุ่น กินปลาดิบโจก ชิวอ้าว เผาจี อยาลังเลอย่าเลให้ดกันเสียที่ เกิดเป็นโรคท้องร่วงมาน่าใส่ที่ อยาสีหาทางกายระหว่างเสาพร้อมปึง สิดมีอายุนานหลายขึ้นกว่าเก่า ราบรื่นกันตลอดชีวิต เลิกได้โรคภัยไม่มี</p> <p> ขอร้องเรียนมาเพื่อทราบ ต้องปรุงอาหารด้วยไฟ ผู้เฒ่าสั่งสอนไว้ว่า คนเราก้าเล็กกันก็อัยปลา</p> <p> มีเงินล้านกะบ่มีความหมาย ให้พี่น้องทั่วหน้าระวังให้ชอยกัน พี่น้องทั้งหลายกะอย่าไปกินเด้อก้อย</p>	<p>รณรงค์คือसानบ่ให้กินปลาก้อย คันบ่จับตั้มอัยมาก้อยใส่บักกนาว ประเภทปลาเชื้อโรคใบไม้ไม่ดี ก็ขอให้งดเสียที่กินดิบกินตาย คันตายแล้วเมียเอาผัวช้อนผู้ใหม่ ยังหนุ่มแน่นสิดตายก่อนวัยชรา เคยเห็นกันมาหยก ๆ เขาเป็นเคยเห็นทั้งเพ ปลาชุนนี้อันตรายหายห่วง หมอเฟ็งซึบอกว่าอันตราย ตามความจริงคันฟังความหมอห้าม สิดอยู่ได้ต่อเขาคันหมอเว้าอย่าขึ้น ให้พากันเลิกคิดก้อยปลาเสียที่ คงไม่ตายเป็นผีเมื่อยังคะนอง ส่งเสริมสุขภาพถูกหลักอนามัย พลานามัยจึงจะได้สมบูรณ์ อโรคยาปรมาลาภา มีชีวิตชีวาตราบเท่ากาลนาน ถ้าโรคร้ายมาผ่า โรคอื่นนั้นใครตัวบัวหาย ชอยกันระวังไว้</p>
---	--

.....

13) ลำซิ่ง สุขภาพดีถ้วนหน้า

ราตรี ศรีวิไล

โลกของเขาเดี๋ยวนี้..... มันมีการแปรเปลี่ยน การหมุนเวียนอยู่ชুমื้อ
 ลังคมนั้นได้เปลี่ยนไป ประชาชนทุกข์ยากไร้แสนอกใจให้เอาหนี ย้อนว่าใครร้ายนี้
 บเคยเห็นกะได้พ้อ ผู้ใดหนอสิขอยสง เป็นบุญเฮาแล้วหละท่าน
 ทิททางการมีหลักใหญ่ ไช้ปัญหาสองแง่ แดงไว้ให้เฮ็ดนำ สาธารณสุขมูลฐานมีค่าล้ำ
 สีน้าพาชีวิตใหม่ ขอพี่น้องชาวไทยจับมือกันเข้าไว้ เอาใจร่วมหมั่นช่วยแวง เด้อ..คนไทย..เออ

สุขภาพดีเป็นสิทธิ์ขั้นพื้นฐาน

ของคนทุกท่านที่รวมกันในสังคม

ร่างกายจิตใจมีภาวะสมบูรณ์อุดม

จะไม่ระทมอยู่ในสังคมเป็นอย่างดี

สุขภาพดีหวังว่าต้องมีกันถ้วนหน้า

ฮอดปี่สี่สามนั้นหนาทุกคนรับว่าจะต้องดี

สาธารณสุขมูลฐานคือกลวิธี

ฝายเจ้าหน้าที่ก็คอยแนะนำให้เข้าใจ

ไทบ้านบริการกันได้

เจ็บไข้ป่วยหลายอย่าฟ้าวไปหาเพื่อน

แพทย์มาอย่าฟ้าวเินให้เฮาเินถึง

เริ่มแรกนั้นเินใส่ อสม.

อย่ามั่ววีร้อ ปีนบัวกันได้ โรคภัยไข้ป่วย

ขอยกันเด้อพี่น้องชาวบ้านผู้เจริญ

สุขภาพดีต้องมีกลวิธีพัฒนา

ที่เราเรียกว่าสาธารณสุขมูลฐาน

มีองค์ประกอบสำคัญอยู่สี่ประการ

กำหนดให้ไว้เพื่อพัฒนางาน

ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

ไว้บริการเพื่อส่วนรวม

ข้อหนึ่งคือมีส่วนร่วม

เฮามาพร้อมตัวกันทุกฝาย

เก็บข้อมูลแล้วนำมาใช้

ไปแก้เรื่องรา

ข้อสองเอาเทคโนโลยี

ที่เฮามีขอยกันหาได้

ยาหากไม้สมุนไพรมีค่า

พัฒนากันไว้มาใช้ขอยกัน

ข้อสามนั้นฝายรัฐปรับปรุง

มุ่งในงานบริการทุกท่าน

ข้อสี่นั้นหน่วยงานต่าง ๆ

ให้ร่วมมือกันสร้างทางแก้ไขปัญหา

สุขภาพดีถ้วนหน้า

คือคนจนเกิดมาบเจ็บไข้ได้ป่วย

ขอยอายุยืนยาวอีกด้วย

กินได้และอยู่ดี

กลวิธีสู่เป้าหมายนั้น

สาธารณสุขมูลฐานเด้อท่านพี่น้อง

ฉั นขอรับรองว่าดีแน่

.....

14) ลำประยุคตีไข่เลือดออก

สุขสันต์ อินทวิเชียร

ฝนตกลงมาปรอย ๆ
 สังกัดไมจามไมโอ
 มีไข่ตลอดเวลา
 ปวดหัว กระจายน้ำ อาเจียน
 เห็นลูกกระวนกระวาย
 ถึงเขตไม่กินอะไร
 จึงว่าเจ็บได้
 อยู่หลายวันแห้งแยะ
 อดไข่แล้วมาชิมเขา
 อสม. เขาเห็นรีบบอก
 จังว่ามัวแต่ย่าน
 ดี บ่ ดีเกิดเรื่อง
 รอยซำจุดแดงได้แขน
 สงสัยเป็นไข่เลือดออก
 มีบทเรียนเห็นแล้ว
 อย่าปล่อยตัวอยู่ว่าง
 นอนกะนอนในมุ้ง
 ทรายอะเบหนี่มีตัวยา
 พันหมอกก็ตายเหมือนกัน
 ถ้าหากพวกเรารวมใจ
 จังว่ามัวแต่ยุ่ง
 ไอ้ย ชังมาคักกะด้อ
 นานา นานาวลนา
 กำจัดยุ่งลายให้ตายให้สิ้น
 ลูกหลานสิได้ปลอดภัยชุนบ้าน

สงสารลูกน้อยกำลังมีไข่
 ไม่รู้เป็นไข่เกิดจากอะไร
 ทั้งหน้าทั้งตาและมาแดงกำ
 มีทั้งคลื่นเหียน ถ่ายเสีย เพ็ลียกาย
 สงสารจับใจ ไม่รู้สาเหตุ
 ให้น้ำลดไข่ก็ไม่ดีเลย
 เป็นหยังบโค ตกใจแล้วแม่
 โอยจักสิแก้ แหม่นจังได้
 ไอ้...ไอ้...ลูกเราตัวเย็นเหงื่อออก
 ระหวังลูกซ็อค รีบไปโรงพยาบาล
 บไปโรงพยาบาลกะบู้เรื่อง
 ให้เขาได้แหม่นจือจำ
 ปวดใจเหลือแสนไม่เชื่อคำบอก
 ไม่เชื่อคำบอกคำเตือน
 ซอยกันหาแนวป้องกันดีกว่า
 ซอยกันม้างแหล่งเพาะยุ่ง
 บให้ยุ่งลายกายมากัดหละหนา
 ที่สามารถฆ่าลูกน้ำยุ่งลาย
 ยุงไม่สำคัญเกินคนไปได้
 แต่นี้ต่อไปคงไม่มียุ่ง
 กับยุ่งโตลายหลายปีติดตอ
 หายุ่งฮ้าย หนายนักหนา
 มาเกิดมารวมมือกันไว้
 บให้ได้ยินว่ามีโรคฮ้าย
 มันสุขสำราญหัวใจเอ้ย....

.....

หมอลำ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

หมอลำ

หน้า A

1. ลำเพอชยธิใบไม้ดับ (สังค มุคชัยสุข)
2. มทควน
3. ลำถันออดส์ (จวีวรรณ ตำเนน)
4. มทควนเรอโรคพยธิใบไม้ดับ

หน้า B

1. ลำเพอชยธิใบไม้ดับ (สังค มุคชัยสุข)
2. มทควน
3. ลำประกุกดใช้ลือออดก (สุธันต์ อินทรวชิกร)
4. ลำคินสูงจระวาง (วิญจวน ตวงค่น)

ชุดที่ 6. “หมอลำรณรงค์ควบคุมโรคพยธิใบไม้ดับ”

ชุดที่ 6. “หมอลำรณรงค์โรคพยาธิใบไม้ในตับ”

1) ลำเพลิน พยาธิใบไม้ในตับ

สงัด มูลชัยสุข

<p>โอยเต๋ นาย คุณหมอเร่งรณรงค์จัดการ ชุมชิวอ้าว ชาวนา ปลากระตี่ ปลาขาว ปลาเจือ ปลาโจก ติดใครก็ต้องไปเมืองผี คันสิตายให้ออดเอาพ่อเฒ่า อดใจไว้เสียก่อนผัวน้อยสืออยู่แทน กินบักกนาวกับปลาอย่าหนาคอร์เว้น กินปลาดิบโจก ชิวอ้าว เมาจี อย่าล้งเลอย่าเลให้งัดกันเสียที เกิดเป็นโรคท้องร่วงมาน่าใส่ที่ อย่าสืหาทางกายระหว่างเขาพร้อมบั้ง สิมีอายุนานหลายชั้นกว่าเก่า ราบรินกันตลอดชีวิต เลิกได้โรคภัยไม่มี ขอร้องเรียนมาเพื่อทราบ ต้องปรุงอาหารด้วยไฟ ผู้เฒ่าสั่งสอนไว้ว่า คนเราถ้าเลิกกันก็อย่าปลา มีเงินล้านกะบ่มีความหมาย ให้พี่น้องทั่วหน้าระวังให้ชอยกัน พี่น้องทั้งหลายกะอย่าไปกินเด้อก้อย</p>	<p>รณรงค์อีสานบ่ให้กินปลาก้อย คันบ่จับตั้มอย่ามาก้อยใส่บักกนาว ประเภทปลาเชื้อโรคใบไม้ไม่ดี ก็ขอให้งดเสียทีกินดิบกินตาย คันตายแล้วเมียเอาผัวช้อนผู้ใหม่ ยังหนุ่มแน่นสิตายก่อนวัยชรา เคยเห็นกันมาหยก ๆ เขาเป็นเคยเห็นทั้งเพ ปลาชุมนี้อันตรายหายห่วง หมอเพิ่งซื่บอกว่าอันตราย ตามความจริงคันฟังความหมอห้าม สืออยู่ได้ท้อเขาคันหมอเว้าอย่าชิน ให้พากันเลิกคิดก้อยปลาเสียที คงไม่ตายเป็นผีเมื่อยังคะนอง ส่งเสริมสุขภาพถูกหลักอนามัย พลานามัยจึงจะได้สมบูรณ์ อโรคยาปรมาลาภา มีชีวิตชีวาทราบเท่ากาลนาน ถ้าโรคร้ายมาผ่า โรคอื่นนั่นใครตัวบัวหาย ชอยกันระวังไว้</p>
--	--

.....

2) ลำสัน เอเดส์

ฉวีวรรณ ดำเนิน

โละหนอ... แล้วละปาลาเอ้ย แก้มเจ้าปาลา ชุมนี่เพิ่นชว่าโรคเอดส์พาดคนตาย
โรคนี้อันตรายเป็นแล้วบมีเหลือ แต่ป้องกันได้อยู่ ผู้ฟังเอ๋ย.....

โละหนอ นวล เอ้ย แม้ว่าเดี๋ยวนี คันเอาเด้อพ้อโรคเอดส์นั้นคือหยัง คอยฟังพ้อแม่
โรคนี้มันมาแต่ทางไกลหรือไกล เอดส์เป็นลูกของไผ่ไทยแถวพม่า
เอดส์มันฮ้ายกว่าห้าปอบเป้าโพงผี เกิดมาแล้วหลายปีตายผลสาเหตุ
เชื้อไวรัสของเอดส์ชื่อ เอช-ไอ-วี ค้นพบตั้งแต่ปี 2524 พวกคุณหมอพบที่อเมริกา
โรคอันนี้เกิดมีเพราะฮักรวมเพศ โตนี้ละสาเหตุเอดส์จึงมีมาเข้าไปในกายาไผ่ ๆ ตายแน่
บว่าแม่หรือแก่นนุ่ม ๆ สาว ๆ พวกชอบเล่นของควหลงกามราคะ
เผินว่าโรคนี้หละมาจากกามตันทหา แผไปเม็ดชาวนา ชาวสวน ชาวฮั่ว
เอดส์มันแผ่ไปทั่วไซร้อนไซหนาว พวกหนุ่ม ๆ สาว ๆ บาร์อาบอบนวด
ทางนายแพทย์เพิ่นตรวจผู้ทีนำมา คือพวกนักศึกษาไปเรียนเมืองนอก
ในหนังสือเพิ่นบอกที่อเมริกา นั้นละผู้เอามาคนไทยก่อนหมู
ผู้เพิ่นเอาสู่ประเทศของเขา พวกนี้ละชอบเอาการรักรวมเพศคนไทย
คนไทยเลยเป็นเอดส์ติดต่อกันหลาย ไผ่เป็นแล้วต้องตาย บ่เหลือไว้ดอก
โรคนี้หมอบอกบมียากิน ตายแล้วไปฝังดินจุดเผาเปล่า ๆ
โรคนี้เกิดแล้วเนาปากคูหุดา เน่าไปเบ็ดน้ำชา มือดิน ฮอดลัน
ก่อนชีวิตจะสิ้นเกินทรมาณ เดี๋ยวนีรัฐบาลตกใจเป็นหวง
เพราะโรคเอดส์มันลวงทั่วแคว้นแดนไทย จักภาคใต้ภาคเหนือ ภาคกลาง ตก หรือออก
รัฐเพิ่นจึงได้บอกหาแนวป้องกัน เรียกว่าเขาฮู้ทันป้องกันโรคเอดส์
อย่าไปรักรวมเพศหรือโสเภณี เช่นว่าพวกสามีไปเที่ยวตามช่อง
กะให้รู้จักป้องกันรักษาดี ๆ เขาเสพสมสตรี นอนนำแมนบ่
ต้องสวมปกอตัวพอสวมถุงอนามัย แมนสินอนนำไผ่กะตามเพิ่นบอก
เขากะต้องสวมปลอกบ่แห่มนเมียเขา เวลายามเขาเมา ลืมหลงอาจพลาด
หมอบให้ประมาทระวังระไว อีกอันหนึ่งอย่าไปเสพติดผิดมาก
พวกนี้แก้ลำบากเสพเฮโรอิน คนพวกนี้ทั้งกินทั้งฉัดทั้งดูด
พวกนี้ชอบเล่นดูดมอมเมาเอากัน เข้มฉัดยาสำคัญติดไผ่ได้ง่าย

ติดกันทั้งสองฝ่ายเผยแผ่เลือดในโต
 มาว่าเรื่องเป็นคู่ผิวเมียไผ่มัน
 ติดแล้วแสนลำบากน้อยในครรรภ์
 บ คือตั้งแต่แรก ขาดศีลขาดธรรม
 คันดิมแล้วบออยู่หมู่ลากตั้งหนี
 ตัณหาคือความอยากเห็นสาวงาม ๆ
 กะเลยเข้าไปแห้วแหวะเข้าเอาไป
 จนว่าบรู้เรื่องมีแต่ความเมา
 มาฮอดเฮือนเป็นเฮดส์ บฟังความหมอ

เอรระบาดนี้โง่มาหาสมสู่
 โตนี้ละสำคัญติดกันบ่ยาก
 เลยเป็นโทษมหันต์ ทำลายตายเปล่า
 ะชนวาไปเที่ยวนำสังคมกับหมู
 พอแต่เต็มดีกรีเมามายหลายหลาก
 อยู่ในบาร์อยากถามอยากแทงอยากแหย
 จักเขาพาไปไสเมาบรู้เรื่อง
 มีแต่เอากับเอากะเลยได้เกิดเหตุ
 เอาท่อนี้เถาะนอ แล้วมาฟังทางล่อง

.....

3) ลำประยุกตี่ไขเลือดออก

สุขสันต์ อินทรวีเชียร

ผนตกลงมาปรอย ๆ
 สังกัดไม่จามไม่ไอ
 มีไข้ตลอดเวลา
 ปวดหัว กระจายน้ำ อาเจียน
 เห็นลูกกระวนกระวาย
 ถึงเขตไม่กินอะไร
 จังว่าเฉยบ่ได้
 อยู่หลายวันแห่งแย
 ลดไข้แล้วมาซึมเซา
 อสม. เขาเห็นรีบบอก
 จังวามัวแต่ยาน
 ดี บ่ ดีเกิดเรื่อง
 รอยซ้ำจุดแดงใต้แขน
 สงสัยเป็นไข้เลือดออก
 มีบทเรียนเห็นแล้ว
 อย่าปล่อยตัวอยู่ว่าง
 นอนกะนอนในมุ้ง
 ทรายอะเบทนี้มีตัวยา
 พ่นหมอกก็ตายเหมือนกัน
 ถ้าหากพวกเราร่วมมือ
 จังวามัวแต่ยุง
 ไอ่ย ชังมาคักกะด้อ
 นานา นานาวลนา
 กำจัดยุงลายให้ตายให้สิ้น
 ลูกหลานสืได้ปลอดภัยชู่บ้าน

สงสารลูกน้อยกำลังมีไข้
 ไม่รู้เป็นไข้เกิดจากอะไร
 ทั้งหน้าทั้งตาและมาแดงก้ำ
 มีทั้งคลื่นเหียน ถ่ายเสีย เพลียกาย
 สงสารจับใจ ไม่รู้สาเหตุ
 ให้อาลดไข้ก็ไม่ดีเลย
 เป็นหยังบ่ไค ตกใจแล้วแม่
 โอยจักสิแก่ แหม่นจังได้
 ไอ้..ไอ้...ลูกเราตัวเย็นเหงื่อออก
 ระวังลูกซ็อค รีบไปโรงพยาบาล
 บ่ไปโรงพยาบาลกะบ่สู้เรื่อง
 ให้เขาได้แหม่นจือจำ
 ปวดใจเหลือแสนไม่เชื่อคำบอก
 ไม่เชื่อคำบอกคำเตือน
 ซอยกันหาแนวป้องกันดีกว่า
 ซอยกันม้างแหล่งเพาะยุง
 บ่ให้ยุงลายกายมากัดหละหนา
 ที่สามารถฆ่าลูกน้ำยุงลาย
 ยุงไม่สำคัญเกินคนไปได้
 แต่นี้ต่อไปคงไม่มียุง
 กับยุงโตลายหลายปีติดต่อกัน
 หายุงฮ้าย หนายนักหนา
 มาเกิดมาร่วมมือกันไว้
 บ่ให้ไต่ยีนว่ามีโรคฮ้าย
 มันสุขสำราญหัวใจเฮ้ย....

4) ลำเดิน อัจจาระร่วง

รัญจวน ดาวดวงเด่น

<p>ไอ้ชีวิตของคนเรานั้นจะเป็นสุข นั้นคุณหมอช่วยเรื่องหยุดยา เรื่องอยู่กินถือกันเป็นเรื่องใหญ่ จะปลอดภัยให้ป้องกันชีวิตคน พังทางนี้ ทางนี้ โรคต่าง ๆ สิบรรเทาสดได้ แนวสิพ้นจากโรคมีหลาย ใครเจ็บไข้คนเขามันต่าง ทั้งร้องพ้องคราง บางก็ไปนอนรอดตั้งแต่สองโมงเช้า กินอันได้ให้สะดวกเรียบริ้อย สะอาดพร้อมถือว่าเป็นดี ขจัดขยะพร้อม ขยะพร้อม อันแนวได้บุตรแล้ว บุตรแล้ว ของทุกชิ้นล้างก่อนปรุงอาหาร ประสงค์กินได้ กินได้ อัจจาระสิปร่วง ปร่วง ขอกล่าวเ็นความสะอาดให้เป็นหลัก บมีเจ็บไข้ เจ็บไข้ ประเทศชาติมันคง ความสะอาดว่านี่ ว่านี่ ให้ทุกคนมองเห็น</p>	<p>สุขจะทุกข์ใด ๆ ก็ไม่หา วิชาเรื่องสุขอนามัย กินอะไรให้มีเหตุมีผล จะฆานพันชีวิตควรระวัง พอเป็นตัวอย่าง ให้ฟังไว้ชุกคน ฟังคุณหมออธิบายแนะนำเอาไว้ บ้างปวดหัวปวดท้อง จนบวางไปอังอยู่โรงหมอ คุณหมอเอาไว้ทำกันแบบใหม่ แมงวันนับให้ตอม ห้องสุขาให้เขามีถุงเสียนเตือนไว้ ให้หาถังมาใส่ มาใส่ ให้เทกิมอยากิน รับประทานของสุกให้จี๊แกงหรือต้ม กินเข้าไปสิหายหวง ทั้งท้องบเดิน พี่น้องเขาให้ฟังคักแล้วจ้อเอาไปใช้ เขาหายใจนั้นกะโล่ง อนาคตด้วนหน้าลุงป้าอยู่ดี เป็นสิ่งจำเป็น สืออยู่เย็นบมีฮ้อน...</p>
---	--

.....

**ความหวังและกำลังใจ
เป็นสายใยต่อชีวิตผู้ติดเชื้อ**

  เพื่อน..เอดส์

อย่านั่งถ้ำกลัวเอดส์
หญิงชายหนีไปเอดส์
รักตัวต้องกลัวเอดส์

เสียงร่ำไห้จากลูก
หนีไกลภัยเอดส์
รักชีวิตอย่าคิดล่าสอน
วัยรุ่นอย่าว่าหน้า

สงวนลิขสิทธิ์

ชุดที่ 7. “จังหวัดหนองบัวลำภู รณรงค์เพื่อต่อต้านเอดส์”

ชุดที่ 7. "จังหวัดหนองบัวลำภู รณรงค์เพื่อต่อต้านเอดส์ "

1) เพลง อย่ามัวถ่วงเวลาเอดส์

บอดชาวด์

มัวเข้มนัวเพศ	คุณอาจเป็นเอดส์ของระว่าง
ทุกคนมีสิทธิ์พลาดพลั้ง	แต่ถ้าระว่างไว้ก่อน
ดูยางอนามัย	ใส่ไว้ก่อนคุณจะนอน
เวลาคุณเที่ยวสำสอน	จงอาวรณถึงความปลอดภัย
มัวเข้มนัวเพศ	โรคเอดส์เป็นภัยมหันต์
เราควรหาทางป้องกัน	ทุกท่านไม่ควรสำสอน
จงให้ระว่าง	ทุกครั้งด้วยความสังวรณ
หากคิดมีคู่นอน	คิดถึงคำสอนไม่นอนแหละดี
สังคมเมืองไทย	เรื่องใหญ่นั้นคือเรื่องเอดส์
มัวเข้มนัวเพศ	ติดเอดส์มาแล้วหลายราย
ขอเตือนพี่น้อง	ทุกท่านทั้งหญิงและชาย
โรคเอดส์รักษาไม่หาย	เป็นแล้วตายหญิงชายควรจำ
ขอเตือนไว้ก่อน	ถ้าจะสำสอนโปรดจงระว่าง
ถ้าหากชีวิตพลาดพลั้ง	จะสิ้นหวังระว่างไว้ก่อน
อย่าเที่ยวเสเพล	ทางบ้านลูกเมียยังนอน
หากคิดจะเที่ยวสำสอน	โสภากาอรณ เมื่อตอนเป็นเอดส์

---

2) ลำเต้ย หญิงชายหนีไกลเอตส์

บอดชาวด์

โรคเอตส์เป็นแล้วต้องตาย	รักษาไม่หายต้องตายทุกคน
ไม่ว่าคนรวยหรือจน	ก็หนีไม่พ้นทุกคนต้องตาย
ขอขยายความไว้	ชายไทยของเขาจำเอาไว้ก่อน
เที่ยวล่าสอนบ่ตีดอกหนา	จี ดยาม้าแห่งนักหลาย
หญิงชายควรให้ระวัง	จะเล่าให้ฟังเป็นอุทาหรณ์
มัวเพศติดเอตส์แน่นอน	โศกาอาวรณ์ถ้านอนทั่วไป
จระไนเพียงย่อ	ขอน่าอย่าล่าสอน
อย่าไปนอนเกลือกกั้ว	อย่าไปมัวให้หักไว้
โรคเอตส์เป็นภัยต้องตายทุกคน	จะรวยหรือจนทุกคน ต้องตาย
คิดนำหลายหลาย	ระวังไว้

---

3) ลำเพลิน กุญยางอนามัยพาไกลเอดส์

บอดชาวด์

โ้ยย นนอ. โ้ย หันมาฟังผมเว้า เออ...เออย

ผมสิเล่าเป็นคำกลอน จะอย่าม่วนอนหลับไหล ใส่ใจเอาเด้อเจ้า ขอขายความเว้า
ไทยเฮาอย่าล้ำสอน เวลานอนอย่าไปนอนเกลือกกั้ว อย่าไปมั่ว อย่าไปเฮ็ด
รัฐบาลประกาศไว้ ถ้าเจ้าใส่เด้อกุญยาง ให้หาทางป้องกัน แกប់ทันบัดยามฮ้าย
ก็แมนตาย เออ...เออย ทุกวาย เออ...เออย

โอยเด้อนาย เด้อนาย	อย่าไปมั่วกันก่อนระวังก่อน
อย่าล้ำสอนเที่ยวเล่น เป็นเรื่องทดลอง	บอกพี่น้อง ๆ ท้องถิ่นไทยเฮา
อย่าชิมั่วเมาหลาย ห่วงตายแต่เนวนั้น	คันเมาแล้ว ผัดหาแนวมาต่อ
รูปหล่อจิ้งซีสตรีนันมักหลาย	เป็นโรคฮ้ายกะฮื้อายโตเอง
เป็นมะเร็งในตับบอกหัวมันซ้า	ผมคิน่ายานแต่เป็นโรคฮ้าย
โรคเอดส์เด้อนายเป็นแล้วตายคักแน่	นับแต่วันซีแยหาทางแกប់มี
โรคเอดส์นี้เป็นเรื่องใหม่ไทยเฮา	โรคเอดส์นี้เป็นโรคใหม่ไทยเฮา
ถ้าเฮาหากุญยางใส่วางกันไว้	เมายามใดเพินอยากไปเที่ยวซ่ง
เพินอยากไปลองของน้อยชิ้นใหม่	ให้เจ้าใส่บ้างกุญยางนั้นอย่าลืม
ฟ้ามีดตี้มเจ้าอย่าลืมทางเมา	ให้มาเซากันสาพิจารณาด้วย
หลงความลวยเจ้าชิววยเสียซ้า	ขอฝากกลอนลำจำเอาไว้แน
เป็นเอดส์มาแล้วแยหาทางแกប់หาย	อดบได้ให้เจ้าใส่กุญยาง
เพินมีวางมีชาย อย่าเที่ยวหลาย	เออ...เออย ให้เซาม่วน

4) ลำเดิน รักตัวต้องกลัวเอดส์

บอดชาวด์

ฉันขอเตือนซุ่มเจ้า ไทยเขาอย่าสำสอน อย่าไปนอนเกลือกกั้ว
 อย่าไปมัวให้ห่างไกล ลูกเมียอยู่บ่ได้ เป็นโรคใหญ่ภัยมหันต์ ให้หาทางป้องกัน
 อย่าให้มันเข้ามาใกล้ เป็นจิงใจให้เขามัว รักครอบครัวไว้สาก่อน อย่าไปนอนเที่ยวเล่น
 คั้นเป็นแล้วแมนบตี พี่น้องเอย

รักครอบครัวก็ต้องกลัวเรื่องเอดส์ เพราะเป็นเรื่องเหตุให้ครอบครัวสลาย

เมียและลูกต้องทุกข์ใจทุกคน

ต้องอัปจนคล้ายคนมีกรรม

คิดไตร่ตรองก่อนตัวมาซ้ำจิต

เพราะความผิดที่ตนเขาต้องถล่ำ

อยากจจะรู้ว่าใครหนอที่ใจดำ

ใครผิดใครทำไปรับกรรมใครมา

เขาสาน้ำ สาน้ำ

เลิกมัวเข็มมัวยา

ลุงป้า อย่าสำสอน

ลูกเมียนอนอยู่บ้าน

ขอให้ท่านคินนำ

เจ็บปวดซ้ำ ปวดซ้ำ

ถ้าเขาหน้าบมีถอย

ลูกเมียเขายังคอย อย่าปล้อยใจให้เขามัว

รักครอบครัวหรือรักตัวให้เขาไว้

คิดอยากเที่ยวยามใด

อดใจไว้สาก่อน

เมียเขานอนอยู่ท่าทางบ้านให้คิดเอา

พวกหมูเจ้า หมูเจ้า

ให้เขาเที่ยวหนอทวงถาม

คนประนามลือกัน

ชิบตันบัดยามฮ้าย

5) เพลง เสียงครวญจากลูก

บอดชวาวดี

ลูกน้อย นอนซบสงบนิ่ง	ดั่งลูกชายหญิง อยากรู้จริงหนอใครมาพ่อเรา
จะไปล้างแค้น แทนบิดา มันฆ่าพ่อเรา	ลูกนี้มีแต่เศรำขาดพ่อของเราทนเหงาเรื่อยมา
วันหนึ่งฝันว่าวิญญาณพูดได้	พ่อมาชวนไขให้ฟังไม่ต้องกังขา
กระซิบบอกเราจงฟังเกิดนะลูกยา	ได้ฟังแล้วแทบเป็นบ้า
คนที่ฆ่าพ่อหรือ คือ เอดส์ ไง	
รู้มาว่าพ่อเรานั้นเที่ยวล่าสอน	พ่อชอบไปนอน เลยเป็นเอดส์ มีเพศสัมพันธ์
แล้วชอบมั่วสุม ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน	มั่วเพศ มั่วเข็มยานั้น
เอดส์ตามทันทุกท่านต้องตาย	
ขอร้องพี่น้องช่วยป้องกันเอดส์	อย่าไปมีเพศสัมพันธ์มันอันตราย
ถ้าหากจำเป็นให้ใช้ถุงยางอนามัย	ใส่เสื้อ ใส่ถุงยางไว้
โรคห่างไกล เอดส์ร้ายห่างตัว	

6) ลำเต้ย หนีไกลเอตส์

บอดชาวด์

มาฟังกัณเกิดเพื่อนฝูง	ทั้งน้ำทั้งลงเชิญฟุงเข้ามา
ตีมเหล้าหรือเมาสุรา	ระวังไว้หนออย่าพาส้าสอน
จงให้สังวรยามนอนระวัง	
โรคเอตส์เป็นภัยมหันต์	ประมาทกับมันแล้วเห็นต้องตาย
ขอเตือนพี่น้องหญิงชาย	ครอบครัวสลายหญิงชายระวัง
อดมาฟงผมเว้า	อย่ามัวอย่าเมาฟงเอาไว้นั้น
ไปมัวเพศติดแล้วแย	ทางซีแก่แมนบ่มี
จำไว้น้องพี่ถ้านี้ไกลห่าง	บ่มีหนทางรักษาได้
หลีกหนีให้ไกลอย่าไปมัว	อย่าไปมัว
หลบหลีกปลีกไปให้ไกล	หนีไปให้พ้นภัยเอตส์
เป็นแล้วตายวายชีวา	สุราจะพาส้าสอน
ตีมาแล้วโปรดจงสังวร	ล้มเสียนอนหมอนแล้วจะนอนคร้าครวญ
ขอทบทวนควมเว้า	ซุ่มไทยเฮาจำเอาไว้นั้น
กินเหล้าเมาแล้วคึกคักแท้	แท้ ๆ ใ้ยแท้ ๆ ๆ
ใส่ถุงยางแนเป็นหยัง	ใส่ถุงยางไว้ปลอดภัยจริง ๆ
ทั้งชายและหญิงให้จำไว้	ให้จำไว้

7) เพลงแหล่ รักชีวิตอย่าคิดล่าสอน

บอดชาวด

บาดนี้ คั้นมาฟังผมเง้า ไทเฮาอย่าประมาท โรคระบาดเกิดแล้ว แถวบ้านนอกหมูเฮา
ฟังเอาหมูเจ้า ผมลีเล้าเป็นค้ำกลอน อย่างมันอนหลับไหล ให้ใส่ใจฟังว่า

อย่าหลงทางหลงเส้น เป็นกาน้ำนั้นมีค่า ไปเที่ยวมาติดเอดส์จ้อย ซิตายม้อยเหม่นบ่หยัง
ให้ระวังเอาไว้ ใส่ถุงยางอนามัย ป้องกันไว้สักก่อน เลิกล่าสอนเสียเถิดนา ซิเป็นบ้า บ้า
หลัง ใ้...โอ โอ...หนอ...

ถ้ารักชีวิต อย่าคิดล่าสอน กระผมขอวอน ไว้ก่อนเถิดหนา

ทั้งเพศสัมพันธ์ หรือกามา	อย่าเสพยาบ้า มันจะคร่าชีวิต
ฉี ดนํ้ากันให้เซมั่ว	ฮักครอบครัวให้หนีห่าง
รัฐบาลเพินหาทาง	ป้องกันโรคพวกนี้
ให้หนีเว้นจากหมู่บ้าน	จำไว้แนเด้อหมูเจ้า
ผมซีเล้าอุทาหรณ์	ขอจบกลอนเอวัง
ถ้านั่งฟังให้เซมั่ง...	

8) ลำเต้ย วยรูน้อยารุ่รัก

บอดชาวด์

ผมขอเตือนพวกวยรูน้อย อยารุ่รักซึ่หนักใจ
 คิดอาลัยนำหลาย พวกผู้ชายให้เซามัง
 เทียวอีตัวมาแล้ว บันเอาแนวมาฝาก
 โรคลำบากเด้อแท้แท้ หาทางแก้แมนบมี ฮือ ฮือ นี้ นอ
 วยรูน้อยรักมักเป็นเอตส์ การรวมเพศไม่เลือกทีจะมีผล
 รักษาไม่หายจะต้องตายกันทุกๆ คน ขอให้สนใจฟังอยารุ่ร้อง
 คันอยากเทียวสัมพันธ์กันไว้ก่อน อยารุ่สาส์นกับผู่หญิงยิงผิดหลาย
 เป็นโรคเอตส์แล้วทุกคนจะต้องตาย รักษาไม่หายป้องกันได้ให้ระวัง
 ฟังผมเว้า ผมเว้า จำเอาเด้อท่าน
 เป็นโครงการบอกพี่น้อง ให้มาป้องและกัน
 คันเทียวมั่ว ตัวซึบมีสุข ทุกซึ่ทั้งตายทั้งเป็นได้เพราะเป็นมาแล้ว
 อิกแนวก็ยาเสพติด ได้เอามาฉีดมีพิษร้ายแรง
 ไม่ได้เสพคำพูดก็กำแหง มันจะตายลงแดง
 จึงขอแทงด้วยคน ใช้ปะปนเซิมกันไปทั่ว
 ไม่รู้ว่าตัวติดเชื้อจากใคร ในทีสุดก็ทนไม่ไหว
 เป็นแล้วจะต้องตาย เห็นหลายรายเหมือนกัน
 ป้องกันไว้ กันไว้ ใส่ถุงยางอนามัย
 เฟินมีชายไปทั่ว ขออย่างเดียวอยารุ่มั่ว
 ฮีตัวนั้นแห่งคักหลาย เป็นโรคร้ายซึ่ตายจากคนเฮฮัก
 ถ้ารู้จักป้องกัน สิบทันบัดยามแก้

หน้า A

ลำเต็น นมศรี 1995. เพลง เอดส์โลกเอดส์เพื่อนรัก,
 ลำเต็น เสิ่มอนักั้ท้าว, เพลง รักนงนพเอดส์,
 ลำเต็น สิวัดคนซิดเอดส์, เพลง คำวอนก้นบึ้ง

หน้า B

ภารัต ฤชม., ลำเต็น ฤชม. รวบรวม
 สังก ผู้หญิงลาวรวม ลำเต็นตัมกะสัน,
 เพลง คำเตือนจากทเวตธา, ลำเต็นคนไปกล่าวัน

ชุดที่ 8. “เอดส์โลก เอดส์เพื่อนรัก”

ชุดที่ 8. “ เอดส์โลก เอดส์เพื่อนรัก “

1) เพลงแหล่ง “เอดส์โลก เอดส์เพื่อนรัก”

สมศรี บุญมี

<p>ไอ้ทำไม เอดส์โรคร้าย ป่วยตายมาก ทุกชนชั้น ทั่วโลก โศกโศกา มีทุกเพศ ทุกวัย ที่ตายจาก ทุกชนชั้น ชาวโลก ต่างประวิง หนึ่งธนูวามาบรรจบ ครบรอบอีก เรียก "วันเอดส์ แห่งโลก" ช่วยอุ้มชู เริ่มเมื่อปี สามหนึ่ง ฟิงจำมัน...ฯ บอกชาวโลก "เอดส์ป้องกันได้ ให้ลูกฮือ" หนึ่งธนูว ปีนี หรือปีไหน ต่างจัดงาน ด้านเอดส์ เพื่อประชา ขอขอบคุณทุก หน่วยงาน ที่ด้านเอดส์...ฯ หากเริ่มมี อาการ ช่วยบรรเทา กุหลาบเหลือง คือสื่อ สัญลักษณ์ มอบความรัก ด้วยเต็มใจ เหมือนให้ทาน ขอเทวา อารักษ์ พิทักษ์โลก อยากถึงวัน มีวัคซีน และหยุดยา คนทั้งโลก รู้ป้องกัน ไม่ติดเอดส์ หากเป็นได้ เช่นนี้ กันวันใด</p>	<p>ต้องลำบาก ยากแก้ไข ให้นว เอดส์นำพา ความเศร้า ร้าวรานจริง บ้างพลัดพราก กำพำ ทั้งชายหญิง ทำทุกสิ่ง ให้โรคร้าย กลับกลายดี ไม่มีหลัก หลบไป จัดให้หู ทุกคนรู้ ร่วมใจ ไทยร่วมมือ ด้วยคำขวัญ ที่กินใจ ให้ยึดถือ หากร่วมมือ ร่วมใจ ทั้งโลกา ทั้งชาวไทย ทั้งชาวโลก ไม่ผวา แก้ปัญหา เอดส์ร้าย ให้สร้างเขา ไม่ปฏิเสธ ผู้ติดเชื้อ ช่วยเหลือเขา ช่วยแบ่งเบา ให้แรงใจ ไปนานๆ ร่วมพิทักษ์ ดวงจิต ด้วยสงสาร แทนคำหวาน แทนถ้อย ร้อยวาจา ให้หายโศก สุขสบาย ไม่ผวา ช่วยรักษา หายได้ ดังตั้งใจ ไม่ปฏิเสธ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไข คงพันภัย ไกลเอดส์ร้าย ไม่ตายเร็ว</p>
--	--

2) ลำเดิน สมศรี 1995

สมศรี บุญมี

โอ้ย... แล้วบัดนี้ศรีอยู่ใสดอกน้อหล่า ฟาวคีนมาก เกิดน้องพี แต่ละเดือน แต่ละปี
เอตส์ทวิเพิ่มขึ้น ให้คีนบ้านดอกถิ่นเฮ้า พี่ขอเดือนน้องเจ้า ให้เขาเที่ยว แลวเหลียวหลัง
เจ้าอย่าฟังคำไผ ให้ตัวคีน น้อเมื่อบ้าน.....

"เอตส์โรคร้าย อาจทำลาย ชีวิตเจ้า

หากติดเอตส์ สิ่งทีหวัง พังทลาย

เพลงเขาบอก ศรีโดนหลอกโดนหลอน

ตามหาเจ้าๆ บ่เห็นเงาทุกห้องที่

ศรีน้องหล่าคนเขาสำหว่าชายตัว

หลายแลงเข้าๆ ทีเข้ามาตามหาอุ่น

เกือบทุกซอก ๆ ลงหาอุ่นแม่ทูนหัว

"แม่หน้ามม แต่งตัวไซว์ ใ้กั๊กใหญ่

กลับเกิดหล่า ถึงบ้านนา เขายังจน

อย่าหลงเพลิน เมืองกรุงลิมท้องทุ่ง ลิมบ้านนา

ได้ข่าวแล้วกานดา ให้กลับมา บ้านเฮา"

แลงหือเข้าๆ พี่เหงาหงอย ยังคอยอุ่น

เอตส์โรคร้ายๆ ตายทั่วถิ่น แผ่นดินไทย

เขาสาหล่าๆ ให้คีนมาดอกบ้านเก่า

บอกเพื่อนๆ แล้วเร่งตัวแหนเด้อคำ

เพลงเขาเว้าๆ ถึงความคาว เจ้าอย่าเหอ

เป็นห่วงลัน ๆ คนเขา สำหว่าชายตัว

กลับบ้านเฮา ให้เขาถ่อน ก่อนสิสาย

แม้งไม่ตาย ก็ไซคร้าย แมงามงอน ๆ

พีนีขอวิงวอน กลับคีนคอน บ้านเฮา"

ไปได้ดีหรือว่าร้ายพี่ชายได้แต่ข่าวมา

หลงเมามัวจนลิมนา พี่เที่ยวหาจนเหมิดแบ้งค์

กทม.แห่งวุ่นๆ ลงทุนท่องดอกเที่ยวมอง

หลงเมามัวกามา หรือว่าศรีมีสุขลัน

ลิมบ้านไพร ทิ้งไร่นา ไม่มาสน

เพื่อนพ้องทุกคน ทั้งแม่พ่อ รอเจ้ามา

เศร้าสลด หมดปัญญาตามหา

หยุดลงทุนเกิดน้องๆ แหม่นลองแล้วได้ค่าคาย

ลาวสมศรี คนโค อย่าสิไปคือเขาเว้า

อิสานเขาเกิดน้องๆ ไหลาห้องดอกสูเฮือน

ชุมหนุ่มหน้า ลุงมี พี่ก็ยั้งน้อคอยเจ้า

บัดไปเจอจ้งเว้าๆ ให้เขาถ่อนแม่แห่งสน

อย่ามามัวกามา คีนถ่งนา อย่าลิมบ้าน.....

3) ลำเต้ย ดังเกสะอื่น

สมศรี บุญมี

ชีวิต ของหนุ่มอิสานฯ	จากไปทำงาน นั้นแสน ลำเค็ญ
งานหนัก แต่เช้า จรดเย็น	ไม่เคยหลีกเว้น ให้เสียยี่ห่อ
แม่वलละออ รอพี่กลับมา	ไอ้แม่ขวัญตา พี่จาก เพราะจน
วนเวียนไป หลายมือ	บ่อนได้เขาสือ เขาไปเป็นหมู่
แหมนลืออยู่ สุดขอบปากฟ้า	ปากฟ้า ไอย่ปากฟ้า ปากฟ้า
หายหน้า แห่มนห่างแฟน	ย่อนความมาจน คั่นคั่น แฟนสีหนายหนีป่า
จนปัญญา ยมทน ได้บ่นหา แต่เงินใช้	ยากปานได้ กะยอมสู นุดอนนอนบอิม
คิดฮอดติมแฟนที่เคยอยู่บ้าน	อยู่บ้านไอย่อยู่บ้าน อยู่บ้าน
คงนานมือ จังตัวคืน	บางมือให้สะอื่นคลิ่นชัด สบัดเรือ
อยากคลอเคลีย คนสวย ดอกดั่งเรือ	น้ำเพื่อน้ำ แม่คนงาม ของอ้ายมีชายได้ไปเว้าอ้อย
ออย่าอ้อยหลอย จงคอยแต่อ้าย	บักอ้าย ไอย่บักอ้าย บักอ้าย
ไอย่นางหล่า ออย่าเปลี่ยนแปลง	
ลมแรง พัดคลิ่นเวียนวน	ลมแรงพัดคลิ่นเวียนวน
ชีวิตคนจน อยู่บนดั่งเก	เข้าฝั่งจอดท่ามาเลย
แล้วก็เร่ไปลิงคิปร์	บางครั้งก็ไผ่ล่ อินโดนีเซีย
คิดฮอดเมีย ทางบ้าน	คิดฮอดอิสาน บ่อนเฮาเคยอยู่
คิดฮอดอู่ ของลูกน้อยๆ	น้อยๆ น้อยๆ ไอย่น้อยน้อย น้อยๆ
คงคอยอ้าย แห่มนแกว่งไกว	
ทราวมวัยอย่างได้ระวาง	เมื่อถึงยามแลง จะไม่เที่ยว ทรอกหนอ
คิดถึงแต่แม่वलละออ	อีหลีอีหลอ รอหลับคืนคอน
งามงอน พี่ไม่เปลี่ยนแปลง	เมื่อถึงยามแลง จะไม่เที่ยวเที่ยวไหน
ขึ้นฝั่ง อินโด วันใด	อยากได้อะไร จะซื้อมาฝาก
ขอเพียงรับปาก รอวันพี่มา	ไอ้แม่ขวัญตาอย่าได้ลืมเลือน
จากเดือน เลื่อนไปเป็นปี	ไม่ไหวแล้วซีคนดี ของฉัน
เพื่อนฯ ชวนไปเที่ยวกันฯ	เราต่างสุขสันต์ อยู่ทำโกนุ
หอมแก้มอีหนู อินโดนีเซีย	

จนลืมนิยามที่บ้าน
 สาวโกนุ ผากเอดส์ บักอ้าย
 อยากรตายถิม อยุ่ทะเล
 คบหมูจนลืมนิยาม
 ได้เฮฮัน ปานคันบ้ำ

พีกลับมาวันนี้ วันดีดอกปีใหม่
 พร้อมอาหารทะเลมือต่าว
 ปวดร้าวไอย่ ปวดร้าว ปวดร้าว
 ทรามวัย คงไม่ระแวง
 วันนี้ดีดเอดส์กลับมา
 ใส่ถูงอนามัย ไว้ก่อนคนดี
 ทุกข์พอบ้านเป็นไซ้
 พวกแม่พ้อ เนิลสิว่าบักอ้าย
 อยากรอายได้แม่ฮีนาง
 ไอย่วาสนามีเพียงถอนี้
 ใส่ถูงอนามัย บัดยามเทียว ...

ลืมนิยาม ฮีอนซานเคยอยู่
 บักอ้าย ไอย่บักอ้าย บักอ้าย
 กลายเป็นรักเร่
 ขอยมาเสียใจได้

แสนดีใจหอบเงินขึ้นบ้าน
 แต่ในใจ มันแสนปวดร้าว
 เห็นแฟนหาว แหม่นสิ้นใจ
 พี่ปากท้องแห้ง หลายปีเธอจำ
 ไอย่แม่ขวัญตาจงคิดอภัย
 อยากรเอ่ยจื่ออย่างไม่รรอ
 อยากรเผยความใน กับน้องได้บ่
 บักอ้ายไอย่บักอ้าย บักอ้าย
 ไอย่นันละหน้าคนงามนี่นา นี้นาคงงามนี่นา
 ขอเดือนน้องพี่ให้ระวังไว้
 อย่าลืมเด้อ... ๆ..

4) เพลง รักแท้แพ้เอดส์

สมศรี บุญมี

อดีตผานมา   ขวัญตาพี่เคยเคียงเจ้า
 บัดนี้ไม่มีแม่เงา   ด้วยสองเราไม่ควรคู่กัน
 พี่เพิ่งมารู้   นาอดสู สุดเกินจะกลั้น
 แม่เธอไม่ตัดสัมพันธ์   แต่พี่นั่นก็จนปัญญา

 หมอบอกติดเอดส์ คงเสร็จอีกไม่นานปี
 คงไม่โชคดี   มียารักษาหายได้
 ในโอกาสนี้   เห็นทีจะต้องทำใจ
 หลบสี่ หนีหน้าทรมว้ย หมมผ้าไตรแล้วไกลกานดา

 หากชีวิต ลิขิตคืนได้ จะไม่กลับไปติดเอดส์ เพราะเหตุกามา
 จะไม่ดื่มเหล้ามัวเมา   เทียวเตรเฮฮา
 เก็บเงิน เก็บทองกลับมา   แล้ววิวาห์ ตามสัญญาแน่นอน

 หยิบปากกา   เขียนจดหมายลาจาก
 ขอฝากความรัก   ออกหักแพ้เอดส์งามอน
 มัวเมาโง่งม   ตัวผมเป็นอุทาหรณ์
 ไกลบ้าน โปรดจงสังวร   หากเที่ยวแรมรอนจงคิดป้องกัน

---

5) ลำเดิน ชีวิตคนติดเอดส์

สมศรี บุญมี

นี่แหละหนา ชีวิต คนติดเอดส์
 ไม่อยากเปิดเผยตัว คิดอยู่นาน
 ไข้ชีวิต คิดไหน ใครลืขิต
 แม้นวันใด มีอาการ ต้องทุกข์ทน
 เดินก้มหน้า บ่ ฆากไว้
 แหม่นมีเงินนับล้าน
 ทุกข์ยากย้าย ภายกะจ่อย
 บ่หว่าฝิ่ง หรือเผ่า
 กินน้ำเช่า ของควหวาน
 เพราะใจลอย คิดเพื่อ
 พออยากฮ้องให้ห่า
 หวนคิดถึงควหลัง
 ชีวิตเธอ ชีวิตฉัน นั้นคงสิ้น
 จันติดเอดส์ แค้นันพลันขาดเธอ
 เป็นไปได้
 พวกแม่พ้อ พี่น้อง
 แหม่นเลือกได้
 อยากรเป็นคนดี
 อยากรอร้อง ญาติมิตร จงคิดช่วย
 ขอความรัก ทุกคน จงปรองดอง
 หมอบอกไว้ ว่าเลือดบวก ยังอยู่ได้
 โปรดเห็นใจ คนติดเอดส์ อย่างงวย
 ปลงเอาไว้ แหม่นสิเจ็บใน ๆ
 ดวง หรือเฮาเฮ็ดไว้
 ยามเดื่อดฮ้อน
 แหม่นผู้ได้มีชาติ

แลสนสมเพศ ดวงชะตา นวสงสาร
 อยากรชมชาน หลบลิ้ หนีผู้คน
 เผลอไปติด เอดส์ร้าย ให้สับสน
 ทุกๆ คนรอบข้าง คงหมางเมิน
 อยากรจา กับไผ อยากรอายเฝิน
 อยากรทานให้ หากว่าหาย
 พลอยเหมิดหวัง
 หาก แหม่นเฮา นี้สูญสิ้น
 ทานได้หนอย
 ละเมอเคร้า ดอกเก่าหมอง
 โหยก่าศรวล
 ได้นั่งซิมสลิ้มเซอ
 จะอยู่กิน อยากรไ ใครเสนอ
 ปล่อยจันเพื่อ ละเมอหา ทุกเช้าเียน
 หากควนัย นันไซต่อ
 คงหมองเคร้าดอกเหนาใน
 อยากรเกิดใหม่ อีกสักหน
 ที่บมีน้อเวรต่อ
 ทั้งแฟนสวยให้อภัย อยู่สมสอง
 อยากรอร้องโปรดเป็นหวัง คนดวงชวย
 ยังไม่ตาย อีกหลายปี นะคนสวย
 โปรดจงชวยดูแล เมื่อแยลง
 เป็นไซกะปล่อง
 ยังมาได้ ดอกหน้าฮอน
 ให่ทุกท่านจงเห็นใจ
 โปรดชอยที่ ...แหม่นเดื่อท่าน.....

ผู้เฒ่าไกลครัวเหือนให้หมั้นเดือน ระวังไว้
ขอแนวเดียวก่อนั้น ขอแนวเดียวก่อนั้น
น้ำละนาย...เอ๋ย ...ละหนาม

จากกันไกลน้อวันนี้ คิดให้ดียามลิเทียม
พากันย้ายเอดส์แห่น้ำ

7) ลำเดิน เพื่อนักเที่ยว

สมศรี บุญมี

เอดส์นั้นหนา ในเมืองไทยใครก็ทราบ
คนติดเชื้อ บ้างป่วยไข้ น้ำตาคลอ
หลายปีแล้ว แนวโน้ม ระบาดหนัก
เอดส์เป็นแล้ว มีอาการ มีแต่ตาย

ฟังเดือนหล่าๆ ้วยคะนอง ชุมน้องพี่
เดี๋ยวสิลื่นๆ อนาคต อันสดใส
หนีไกลบ้านๆ จากเหือนชาน พลาดถิ่น
อย่าสิที่นๆ ทองเที่ยว บ่เหลียวหลัง
อยู่ไม่นาน พานพบว่า ติดเอดส์
กลับมาบ้าน อย่าเอาเชื้อ มาสร้างกรรม

หงอยปานไข้ๆ สิเจ็บใจ ทุกบาทหย่าง
เอดส์โรคร้ายๆ เคราะห์ใหญ่ ภัยมหันต์

แควคืนบ้านๆ อีสานเฮา เจ้าอย่าเหอ
เป็นห่วงลัน ชันทน บ่มีไหว

ข้างตกมัน ยังพอมี หนทางแก้
คนตกมัน หนทาง ก็ยังมี
ของขอได้ฟรี แค่ดูยางอนามัย...

ป้องกันโรคเอาไว้ ยังปลอดภัย ถึงครอบครัว

อย่าไปมั่วๆ หลงครอบครัว จนลืมนึก
เอดส์โรคร้ายๆ สิตายก่อน บ่มีเหลือ

แล้วจะปราบ ให้หมดไป ได้ใหม่หนอ
ถึงหาหมอ หากเป็นเอดส์ เสร็จทุกราย
แม้จะรักษาไป ไม่มีหาย

เอดส์ทำลาย หมดสิ้น ได้ยินมา

ฮักอิหลี ยังเว้าๆ อย่าเมาเหล่น เทียวกิน
เฮาคนไทย คือกัน ให้หมั้นเดือน ระวังไว้
ไปหากินต่างบ้าน นานๆ มือ จังต่าวคืน
อดบ่ฟัง ยามได้ สิใส่มัน บ่มีย่าน
นำสมเพช ไม่มียา อย่าถล่ำ
ตาดำๆ ลูกเมียที่รอคอย

บ่มีทาง ซ่อยแก้ๆ ดูแลได้ กะบ่หาย

อันตรายนานา ต้องซ่อยหา ทางแก้

บัดไปเจอ จังเว้าๆ ให้เฮาถ่อน อย่าเที่ยวชน

ดูองนามัย ยังมี ให้ใส่มัน แหน่นเด้อท่าน"

ไม่ต้องแหว เทียวซ่อง ให้หมองศรี

ใช้มัน เข้าสิ ดูยางอนามัย...

เมื่อสวมใส่ จะสุขเกิน อธิบาย

ไปหากิน ต่างบ้าน พากันย่านเอดส์แห่นนาย...

ถิมลูกเมีย ตาดำๆ ให้ห้าซอน...แห่นเด้อท่าน.

8) เพลงแหล่ คำเตือนจากหลวงตา

สมศรี บุญมี

บัดนี้ เชิญมาฟังทางนี้เมืองไทยดอกกุศใหม่ มองบ่อนได้ กะพ้อน้อทาน ท่านผู้ฟัง
 ชาวสาขากันบ้างว่าเอดส์ใหญ่ ภัยมหันต์ : อันตรายเหลือหลาย บังผ่องตาย มาหลายแล้ว
 แนวบาททางแก้ แวหาแต่บ่อนเที่ยว เทียวมาหา ใส่ร่าง บ่วงถิม ดอกอิมพอ
 ทั้งที่อยู่ยุคดื้อ หลวงตาทองพ้อ ก็เคยเตือน เวียนวิญสงสาร ได้อ่านมา จนจบสิ้น
 ของพอกิน จังได้กิน อย่าลืมน้ำของเก่า อ้างว่าเมาแล้วกะเพื่อ ละเมอเขา จังเหนาใน
 ดอกหน้า น้อในคน
 หลวงตาให้พร ประนมกร ก้มกราบ รับศีล ไม่ชิมซาบ กราบแล้วก็ไป
 รักษาศีลห้า ท่านว่า ดีใหม่ หรือจะพากันไป ลงนรก อเวจี
 ดิบดี คิดดูก่อน บัดเห็นไฟกองฟอน ลีมาอ่อนมาอ่อย บมีไผชอยได้ ดังไฟไหม้ กะบปาน
 เห็นมาแล้ว จังค้อย่าน เห็นไฟถ่าน จังอะใจ เฮ็ดจังได้ น้อหลวงตา อย่าลืมาจำด้าน
 ทรมานไปก่อน นอนไปนับเมื่อป่วย ถึงคราวชวย แล้วหานี้
 เจอดีแล้ว ได้แฉ่ววอน ดอกหน้าศรัทธาโยม...
 ระวังเอาไว้เอดส์ร้าย ไม่ปรานี ต้องตายเป็นผู้ ลำบากหลวงตา
 สวดศพไม่เว้นวัน หากไม่ช่วยกันนำพา ป้องกันต้นเหตุ กามา ยาเสพติดอย่าฉีดยัน
 อย่างหลงมัวเมา สิ่งชั่วร้าย ประจำวัน รักษาศีลห้า กันโรคเอดส์ เกิดโยม
 ชาวเขา บอกไว้ ลงกันครึกโครม ลืมสติ ใจม ก็สมควร ดิดเอดส์ตาย
 บ่แหม่นผม แกล้งว่า เอาคำพระมาชยาย คงบ่สาย เกินไป จังได้มาจำว่า
 ลองถามๆ คนเฒ่า ชุมเฮาดอกเบ็งแหน ผู้เป็นพ่อ เป็นแม่ เฝื่อนบ่เป็นเอดส์แท้
 บ่แวเข้าสู่อบาย ดอกหน้า ขอลา...

9) เพลงแหล่ คำวอนก่อนสิ้นใจ

สมเด็จพระนุญมี

<p>(ขับเสภา) โอ้ชีวิต เกิดมา ในหล้าโลก ทุกชีวิต มีหวัง อันอำไพ (แหล่) หากชีวิต ลิขิตได้ กันทุกอย่าง แต่ตัวฉัน นั้นเป็นเอดส์ แล้วคนดี หมอบอกว่า ยาไม่มี ทีดีแน่ ที่ใช้อยู่ ชวยชลด เพียงวันตาย ภูมิคุ้มกัน ที่เคยมี ไม่ได้แล้ว โรคหลายอย่าง เข้ารุก ให้ทุกข์ทน ก่อนจะตาย อาจหลายปี ที่มีอยู่... แต่ใครขอ ความรัก ความเมตตา เหลือเวลา ไม่มาก อยากวอนท่าน ขออาหาร ความรัก ความเอ็นดู ขอแค่นี้ เท่านั้นนะท่านเอ๋ย เราเคยรัก เคยร่วม อยู่กันมา ขอกุศล ผลบุญ จงหนุนช่วย จะตอบแทน บุญคุณ หากชีพยัง ก่อนโบกมือ อ่ำลา น้ำตาตก... หากดวงช่วย มียาดิ ชีพยังยืน แม้จะรอ ความหวัง ยังริบหรี่ ขอขอบคุณ ทุกท่าน จนชีพปลง</p>	<p>สุขกับโคกยังไม่สิ้นอย่าสงสัย อยากสุขใจ สุขกาย เกิดตายดี คงเลือกทางพ้นทุกข์ อยู่สุขี ความหวังมี รอพึงหมอ รอวันตาย ที่จะแก้ พารักษา พาให้หาย เอดส์โรคร้าย ทำลายทั่ว ทั้งตัวตน เชื้อเรียงแถว เข้าทำลาย อย่างได้ผล หนีไม่พ้น จนวันตาย วายชีวา ถึงจะรู้ ว่าจะตาย ไม่ผวา จากบรรดา ญาติมิตร คิดอุ้มชู ให้ช่วยกันดูแล แม้ไม่หุ ขอเพียงรู้ และเข้าใจ ให้เมตตา อย่าละเลย หลีกหนี ว่าหนักหนา อย่าด่วนลา ละทิ้ง และชิงชัง แม้ชีพม้วย ไม่ลืมคุณ แห่งความหลัง อนิจจัง ของไม่เที่ยง เพียงคำคืน ในห้วงก ที่ต้องลา นั้นสุดฝัน เสียงสะอื้น คงหมดไป ใจทะนง หากชีวี ยังไม่สิ้น เป็นผุยผง หลับตาลง ลาลับ ก็ไม่กลับคืน...</p>
--	--

---

10) ลีเก ผู้หญิงขอวิงวอน

สมศรี บุญมี

อนิจจา ปัญหาเอดส์ เป็นกันทุกเพศ นานาจน
 เป็นปัญหา ระดับชาติ หากมีวประมาท อาจเสียหาย
 ไม่ว่าจะหญิง หรือชาย เป็นแล้วตาย ไม่เหลือ
 เหล่า ผู้หญิง ยิ่งเร็ว ผู้เป็น ลูกเมีย ขอวอนไหว้
 เอดส์ ไม่ได้เสาะหา แต่อนิจจา มารับช่วง
 บ้างก็ถูก ล่อลวง เข้าชาย ของหวง นำใจหาย
 นี่แหละหนา ออกหญิง แม้ประวิง ปฏิเสธ
 เป็นเบี้ยล่าง ทางเพศ พาสู่ สาเหตุ ไร้ให้
 ใครขอวอน ไชยอนสั่ง จงเร่ง ยับยั้ง คำเนื้อสด
 ยาเสพติด ปราบให้หมด เพื่อลดปัญหาเอดส์ สาเหตุใหญ่
 ขอวอน ผู้ชาย พายเรือ คิดถึง ลูกเมีย กันเสียบ้าง
 ถ้าเกิด อากาณ คลุ้มคลั่ง อย่าลืมนึง ดูงยาง อนามัย
 จงรักเดียวใจเด็ด ประเดี้ยว ติดเอดส์ จะลำบาก
 เราเคย รวมทุกข์ ร่วมยาก เกรงจะ พลัดพราก เผลอไผล
 อย่าเอาเชื้อ มาติดเมีย เดี่ยวจะ สูญเสีย ทุกข์เวช
 ลูก กำพรั้า น้ำตาเลือด บ้างก็ ติดเอดส์ แสนอับอาย
 จะสูญสิ้น อนาคต สุดโศก สลด จาบร
 เอดส์ ตัวร้าย ภัยมหันต์ ไปรดจง สงสาร ลูกในได้
 เพราะหรั้าย ตายเพราะเอดส์ พุดถึง สาเหตุ แล้วละเหีย
 ชายน่า มาติด ลูกเมีย คิดถึง ผลเสีย หนอยได้ไหม
 ไปรดบ้องกันเอาไว้ ดูงยางอนามัย อย่า ปฏิเสธ
 เมื่อมี กิจกรรม ร่วมเพศ หมอบอก กันเอดส์ ไว้ได้
 ไปรดจง เห็นใจ ผู้หญิง ต่างก็หยิง ในศักดิ์ศรี
 หากเลือกได้ อยากตายดี อยากให้ ซีวี นั้นสดใส
 หวังว่า ชาย คงเมตตา ไม่น่า เอดส์มา พาให้ทุกข์
 อย่าเทียว เมมา มัวสนุก ไปตามยุค ตามสมัย

ขออนท่าน เท้านี้	อย่าสร้าง ชาติ ให้หญิง
ก่อนเที่ยว ไปรดจาง ประวิง	คิดถึง สิ่งที เลวร้าย
ขอขอบคุณ ท่าน ผู้ชาย	คิดว่า คงไม่ หนักหนา
เรามา ร่วมสร้าง ศรีธา	ให้ปวงประชา จำไว้
มาร่วมกัน ด้าน ภัยเฮดส์	ทั้งทั่ว ประเทศ เขตไทย

---

11) เพลง มาร์ช อสม.

สมศรี บุญมี

พวกเรา อาสามัคร	ความรักเรามีให้กัน
อสม.สัมพันธ์ รักมั่นสามัคคี	
ทำงานสร้างสรรค์สังคม	อบรมให้รู้หน้าที่
แก้ข่าวร้าย กระจายข่าวดี	เป็นหน้าที่ อสม.ทุกคน
ซึ่บริการ ประสานงานสาธารณสุข	บำบัดทุกข์ ของประชาชน
อสม.ทุกคน ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดี	
มาร่วมแข่งขัน	จับมือกัน เกิดน้องพี่
ให้ความรัก ความสามัคคี มิตรไมตรีมีไว้ให้กัน	
สุขภาพดีถ้วนหน้า	ชาวประชาสุขสันต์
เพราะมีพวกเราช่วยกัน พวกเรานั้น คือ อสม.	

---

12) ลำเดิน อสม.รวมใจ

สมศรี บุญมี

โอยฟ้าเอ๋ย ฟ้าย้องหยอ อสม.จำได้บ้น้อละนาย แล้วบัดนี้ สามัคคีเป็นกลุ่มก้อนฯ
มาโสมกันเขา ได้ส้อยกัน น้อละนาย...เอ๋ย...

นี่แหละหนอ อสม. คนบ้านป่า	คนบ้านนา บ้านไร่ ใครจะสน
อสม. มีมาก ทั้งรายจน	เราทุกคน จงมารวม รวมพลัง
ตั้งชมรม อสม.ให้ กระเดื่อง	ให้ลือเลื่อง ถึงชน คนร่นหลัง
มือดีด ที่ดิงาม เล่าให้ฟัง	ว่าเรายัง มีกลุ่ม ไม่เสื่อมคลาย
เอาความรู้ มารวมกัน สร้างสรรค์เกิด	แล้วจะเกิด ผลดี ไม่เหือดหาย
ถึงยามเจ็บ ปวยไข้ หรือว่าตาย	ไม่สูญหาย ความดี ที่จริง
ฟังเอาไว้ อสม.คนไทยคือกันดอกทุกอย่าง	ชีวิตบอ้างว่าง มารวมเข้าหมู่เดียว
บโลกเลี้ยวๆ สวงหลอกคนได้	เฮาคนไทยคือกัน ต้องช่วยเหลือกันไว้
ยามเป็นไข้ เจ็บไอ ตายจาก	ฝากความดี ไว้ให้ ไทยบ้านได้สาลี
ในทุกมือๆ เขามาช้อยเหลือกัน	ผูกสัมพันธ์ ไมตรี ดิต่อกันบ่มายม่าง
อสม. รวมกัน นั้นดีแน่	ไม่ผันแปร เปลี่ยนไป ที่ได้หวัง
ตั้งชมรม เป็นกลุ่มก้อน ให้จริงจัง	รวมพลัง เจ็บตาย ได้ดูแล
สามัคคี กันไว้ ไม่เหนงหน่าย	ถึงตัวตายเหลือเพียงชื่อได้เล่าขาน
เกียรติประวัติ จารึกไว้ ให้ยืนนาน	ให้ลูกหลานเพื่อนบ้าน ได้เชิดชู
ดูเอาไว้ อสม.คนไทย สามัคคี ดอกคักแน่น	บ่มีแวลัดเลี้ยว เทียวเว้า ให้หน่ายแห่ง
สมมาดแม่ง ๆ แสงแห่ง ศรีทธา	ปรารถนาแนวได้ ให้หลังมาสมใจท่าน

**สื่อ
พื้น
บ้าน
ทาง
ทส
กระ
จาย
ข่าว**

**สมองต้องมีสารไอโอดีน
หัวใจมีน้ำมันแม่
ดวงตาวิตามินเอ
เลือดมีธาตุเหล็ก**

ลำไย... รุมทวง-บริษักร-จำปี
รุ่งโรจน์ อรอินทร์ สารานุกรม
นวลลักษณ์ วระดิษฐ์
คำรณ อินพลสุข
พลกโณ. ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ เขต 6 อด.
สุศักดิ์ชายละประสาสัมพันธ์

สองบ้านเพลงลูกทุ่งและทบอู่สำทาง
ทอกระ-รายดาว-วิเศษ

1

1. อารมย์ลอสเฟรต
2. นครินทร์ช่วยกัน
3. เพ็ญใจรักไทย
4. อารมย์ลอสเฟรต
5. นครินทร์ช่วยกัน

2

1. สมองต้องมีสารไอโอดีน
2. หัวใจมีน้ำมันแม่
3. ดวงตาวิตามินเอ
4. เลือดมีธาตุเหล็ก

ชุดที่ 9 “สมองต้องมีสารไอโอดีน หัวใจมีน้ำมันแม่
ดวงตาวิตามินเอ เลือดมีธาตุเหล็ก”

ชุดที่ 9. “สมองต้องมีสารไอโอดีน หัวใจมีน้ำมันแม่”
ดวงตามีวิตามินเอ เลือดมีธาตุเหล็ก”

1) เพลง อาหารปลอดภัย

ขอเชิญฟังก่อนพี่น้องทั่วไป
ในด้านส่งเสริมพัฒนาบุคคล
ทั้งการกินอยู่คู่พัฒนา
เดี๋ยวนี้คนไทยขาดสารไอโอดีน
เด็กจึงกลายเป็นโรคคอพอก
ปลาหมึกปลาทุหยอยนุมากมายถ่ายเท
อยากวิงวอนถึงตอนทีกล่าว
จะทำอาหารต้องใช้เกลือเสริมไอโอดีน
ถ้าหวังดวงตาต้องกินอาหารตามหลัก
เช่น ผักตำลึง ผักบุ้ง มะละกอสูกนั้น
เด็กเกิดก็ควรให้กินนมแม่
สบายสร้างความรักความผูกพัน
ขาดธาตุเหล็กต้องกินตับมากสักหน่อย
ขาดธาตุเหล็กนั้นทำให้โลหิตจาง
ไข่น้ำแดงผลไม้พืชผัก
งดดื่มสุรากล้าแหมมีโทษมากมาย

เดี๋ยวนี้เมืองไทยนั้นเจริญมากล้น
รัฐบาลนั้นกำลังค้น ศึกษาคนให้รู้ทั่วถิ่น
และการศึกษาการจะอยู่กิน
เพราะความไม่รู้ทั้งสิ้นเรื่องอยู่กินนั้นจึงเป็นไป
ขอร้องเพลงบอกให้กินอาหารทะเล
หยอยแครงต้มแกงก็เท่หจกทะเลชื่อหามา กิน
เพลงนี้คือชาวบอกไปให้ท่านได้ยิน
อีกทั้งน้ำที่จะกินต้องหยดรินไอโอดีนทุกวัน
ควรกินพืชผักผลไม้ทุกวัน
เพื่อผลดวงตาของท่านไม่ฝ้าฟางหาทางป้องกัน
เพราะในนมแม่มีสารอาหารครบครัน
อย่างน้อยสี่เดือนนั้นแม่แบ่งปันให้นมลูกกิน
แต่อย่างน้อยต้องกินประจำไม่เว้นว่าง
ผู้หญิงนั้นควรฟังบ้างโลหิตจางมีผลถึงตาย
ข้อควรตระหนักอาหารหลักบำรุงร่างกาย
จึงบอกท่านทั้งหลายให้ปลอดภัยไร้ทุกข์โรค

2) เพลง ครอบครัวอบอุ่น

ครอบครัวอบอุ่นไม่ว่ารุ่นอบอุนจริงหนอ
 พ่อแม่ท่านไม่รีรอคอยพนอนูกน้อยซิดไใกล้
 อาหารการกินท่านรู้สิ้นไม่เคยอายใคร
 ฝ้าเลี้ยงมาจนเติบโตใหญ่ลูกยังจำได้ซึ่งในบุญคุณ
 น่านมมารดามีค่าที่แสนสะอาด
 โรคภัยเพียงใดขยาดไม่สามารถเข้าใกล้ลูกน้อย
 อีกตัวแม่นั้นก็ขยันสรรหาทานปอoy
 รวมทั้งพวกปลาพวกหอยที่ค่าไม่ด้อยสารไอโอดีน
 มองสายตามองไกลลิบหล้า
 ครอบครัวเรารู้ค่าว่าสายตาต้องการอะไร
 ก็ฝึกโบเชียวผลไม้เหลืองพีชไร้ทัวไปคุณแม่
 หมุนเวียนเปลี่ยนทานพวกไข่ต้บเนื้อจะได้ร่างกายสมบูรณ์
 ครอบครัวเกื้อหนุนนับว่าบุญของพวกเราแล้ว
 ความสุขไม่อาจคลาดแคล้วเข้าใจแล้วเหมือนแก้วประเสริฐ
 ไม่ยากไม่เย็นไซ้เคียวเซ็ญลองทำดูเถิด
 แล้วท่านจะรู้ว่าเลิศปอเกิดความรักมักเป็นคนดี

.....

3) เพลง เพื่อทารกไทย

ขอเชิญฟังเรื่องราวชาวไทยอย่าละเลย มัวเฉยเมยอยู่ใຍ
 ขอเชิญมาร่วมใจให้ลูกหลานคนไทยไม่ขาดสารไอโอดีน
 ควรให้กินอาหารทะเลบ่อย ๆ คอยบำรุงตั้งแต่เริ่มมีครรภ์
 โรคเอ๋อว่านนั้นจะได้ไม่เป็นต่อไป

ที่จะขาดไม่ได้ก็คือนมมารดา มีคุณค่าเลิศล้ำ
 ซ้ำได้ภูมิต้านทานโรคภัยให้ลูกน้อยอร่อยสะดวกปลอดภัย
 ควรใส่ใจเห็นความสำคัญ สารอาหารครบถ้วนสมบูรณ์
 ทั้งยังเพิ่มพูนความรักความอบอุ่นในครอบครัว

ใช้นมชั้นหวานเลี้ยงลูกไม่ได้ ไม่ควรให้ทารกดื่มกิน
 ดวงตาสดใสไร้ตาบอดสั้น จงเร่งกินพืชผักสีเขียว

ขอวิงวอนมารดาเลี้ยงลูกที่เกิดมาอย่าให้เป็นโลหิตจาง
 อาหารอยู่ในเมืองไทยนั้นยังมีพอใช้เช่นตับเนื้อไข่แดง
 อีกรยังมีผักผลไม้มากมาย อันธาตุเหล็กนั้นช่วยบำรุงร่างกาย
 ให้เยาวชนไทยสร้างชาติยิ่งใหญ่และพัฒนา

.....

กลอนลำที่ 1

พิมพ์ รัตน์คุณสานสน์

โอ...โอ้ย...โอ้ย...นอ.....ฟ้าเอยนอ...ฟ้าฮ้องโหยน... ตาหลุโตน...แต่พวกไพร่...เฮ็ดแต่นา
กับเฮ็ดไฮ้.....หากินไปซักไซ้.....ฝนฮาให้ กะจ้ง.....รอย.....เอย.....ละนา

สู่มือนี้ โรคและภัย ไข้เจ็บหลายอีกด้วย ยามป่วย อาศัยหมอ
เป็นหนัก ๆ มาพอ พอ มาพอ พอ กะเพ็งหมอเหม็ดเทิงนั้น
มันกะเต็มทีแล้ว แถวทางเฮาอยู่ท้องถิ่น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ขอนแก่นดินน้ำเจ้าหนองแดเฮา
เพิ่นโอดเป็นหว่องเจ้า พวกไพร่ใจสอด เเทิงอาหารการกินอด ขาดแคลนสมัยนี้
ตนกะมีหลายซ้ำ ทวีนำมาเกิดไล่ ประชากรเมืองไทย มีหกลีบกว่าล้าน เมืองบ้านกะอ้งนำ
โรคและภัยไข้เจ็บหลายอีกซ้ำ ทวีนำมาเนาแถม อาหารการกินแถม เบ็งไปใจละอื่น
พวกคนชาย พวกคนชาย เขากะชายแพงขึ้น ทวีน้ำ นับมือหน้า
เงินกะหายากซ้ำ จนมือด้านกะจ้งเห็น ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ขอนแก่นเน้น
หนักฝ่ายวิชาการ อยากรให้เฮาพากันกินอาหาร เพื่อพลานามัยเจ้า
หลักสำคัญทางศูนย์ว่า เตือนเฮาสีประเภท เหตุเพื่ออยากให้เจ้า ทางเฮาพีได้อยู่ดี
อวัยวะสีประเภทนี้ มีหนึ่งคือสมอง สองหัวใจ สามดวงตา อิกสี่ คือโลหิตเจ้า
เฮาเป็นคนดีมาได้ สมองใสปัญญาถลัน โอ้ย มันสมองดีเลิศล้ำ ทำให้ได้ลิ้นคน
กินอาหารของทะเล แน่เด้อ ทางเฮาพี มีสาหร่าย ปู ปลา กุ้ง กินบำรุงเฮาไว้แน่
อาหารทะเล มีสารไอโอดีน เกลือเสริมไอโอดีน น้ำดื่มเสริมไอโอดีน ดีแท้ ๆ.....
กินกันไว้ พวกหมู่ กินกันไว้ พวกหมู่เฮา.....เอย.....ละนา.....

หนึ่งสมอง สองกับประสาทเจ้า สามส่งปัญญาสูง
บำรุงโตไปเด้อลง ไปเด้อลง อยาปล่อยหลาน เฮาเด้อป่า
ปลาทะเลนอยหรือกุ้ง บำรุงสมอง สองประสาท ความสามารถเจ้าสิได้ ปัญญาใช้สิหลังมา
อิกอันสอง คือ หัวใจเจ้านั้นนา พากอยู่มีความสุข
ทุกคนมีใจครอง.....มีใจครอง.. เอย.... ผ่องมีน้ำนมไว้
ใจมีนมมารดาเลี้ยง เพียงพอลูกน้อยอ่อน เกิดใหม่ ๆ ให้แม่ป้อนนมไว้สี่เดือน
พอแต่คลออดลูกม้ม ประมาณเค็งนาพิกา มารดาเฮาควรหัด ให้ดูนมชะลอเลี้ยง
ลูกเจริญวัยด้วย สมบูรณ์ดีสุขภาพ โปรดได้รับทราบไว้ ไทยเจ้าอย่าปล่อยวาง
อันจั้งซี่ นี้ละคือเรื่องสร้าง เสริมใสอนามัย เจริญวัยสมบูรณ์สุข ลูกเฮาถนอมเลี้ยง

อีกอันสาม ดวงตาเจ้า ตาเขาทั้งสองลูก เอ็ดให้ถูกเด้อพี่น้อง ของแพงเจ้ากะแมนตา
 วิตามินเอนั่น สำคัญอาหารธาตุ ชาติวิตามินเอ ตาบอดซ้ำ จำไว้พวกหมูเฮ
 วิตามินเอนั่นพวกเจ้า หาง่ายกะคือผัก วิตามินเอมีสูงนัก อยู่ที่ผักและผลไม้
 ผักตำนิน หรือผักบุ้ง หมากหุ้งสุกกะมีค่า กินเพื่อบำรุงตา หากินเด้อพี่น้อง
 หากินเด้อคุณพี่น้อง.....ผักทอง.....กะแมนแนว พักทองซ้ำ.....กะแมนแนว.....เอย.....นา.....
 อีกอันสี่กะคือ เลือดนั่นแล้ว แนวแมนสำคัญหนัก
 หากินผักมีสีเขียว และไข่แดงกับเหิงเนื้อ หากินเสียผักผลไม้ จำกันไปได้ทุกหัว
 ไผ่ฮักตนแพงผัว กั้วตายกะให้เจ้า เฮานั้น หมันถนอม
 ผัวของเขาสิมีสุขภาพพร้อม ดีเด่นอนามัย ภายกับใจมีความสุข ทุกซ้กะเบาบรรเทาได้
 มีพลานามัย ดีกว่ามีเงินล้าน หลานหมอลำช้าน้อยว่า เอาละเหม็ดเวลา
 เอาละเหม็ดเวลา.....ขอจบลงทอนี้.....พอดีช้อย แมนลวน เขา เอย...ละนา.....

กลอนลำที่ 2

จุมทอง เสียงเสน่ห์

โอ...โอ้ย...โอ้ย.. นาฟ้าเอยหนอ.....ฟ้าฮ้องโหยน .....ฝนปมีฟ้าฮ้องแล่น
 ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขตเขต 6 จังหวัดขอนแก่น...แดนอีสานฝ่ายพี่...มาตีแท้...เพิ่นหวงเฮา...เอย

โดยเฉพาะพวกหมูเจ้า ไทยถิ่นชนบท   ปรากฏการณ์ให้เขาเห็น เหตุที่พาให้เขาฮ้อน
 ประชากรหกสิบล้าน หลานมีเต็มทุกท้องถิ่น   อาชีพหลักทำนากิน ดินบดีอีกจ้อย
 ฝนกะหน้อยห่างฮ้ำ อาหารกินกะเท็งขาดซ้ำ   น้ำท่ากะพลอยอืด
 คืดไปบาง คราวทุกข์ ขาดเงินป้อมมีใช้   ใจกะหดอดอืดข้าว คราวจนน้ำตาก่อง
 การหาเงินหาทอง กะผันหายากซ้ำ   จำเป็นແหลว พวกหมูเฮา
 จำเป็นແหลว พ่อใหญ่ โอ้ย นอ...นา...

ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ขอนแก่น   เป็นหวงเจ้า เข้าคำคณิงเห็น
 ยานพวกเฮาพากันเป็น ปวยมะลองอ่องอ่อง   หาเงินทองมาปัวเจ้า เขาจนกะแสนยาก
 หาใส่ปากยังบ่คุ้ม ภูมิพื้นกะต่ำด้อย   หนักที่สุดลูกน้อย ๆ เกิดใหม่ใจสลด
 ความอืดอดทวิถม จูโจอมมาจำจี้   ศูนย์จ้งมีวิธีสร้าง เสริมแข่งແกลงว่า
 ให้พวกเฮารักษา อวัยวะ สีเจ้า   ของเฮาไว้ อย่างถนอม
 หนึ่งสมอง พวกเจ้าพร้อม อันสองแมนหัวใจ   อันที่สาม คือดวงตา อันสี่ คือโลหิตเจ้า
 รักษาเอาเด้อซุมนี้ ให้ดี ๆ อย่าประมาท   ขาดอวัยวะซุมหมูนี้ บ่ดีซ้ำชื่อว่าคน
 ให้บำรุงตั้งแต่ต้น จนกระทั่งโตเฮาตาย

สมองดีปัญญาใส ประสาทไว เฮาดีได้   ให้อยอมเสียเงินซื้อ ของทะเลมากินโลด
 โปรดให้จำจี้ไว้ บำรุงให้ช่วยสมอง   ของหมูนี้มีสารชื่อไอโอดีน กินปูปลาหอยทะเล
 เกลือไอโอดีน น้ำดื่มเสริมไอโอดีน   กินบำรุงสมองเจ้า หาเอามากินเพิ่ม
 ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 6 ขอนแก่น   ได้แนะนำให้ เจ้าอย่า ลืม...เอย
 อีกอันสองคือ หัวใจพวกเจ้า   น้านมแม่ อาหารหลัก
 ลูกเกิดมาในราว เค็งชั่วโงงให้หักบ้อน   กินสี่เดือนเอานมเลี้ยง สมบูรณ์ดีสุขภาพ
 ขอรบเรียนบอกให้เจ้า จำไว้และใส่ใจ   ขอจงให้พวกท่าน ปฏิบัติเอาเด้อ
 สังฆารามปรมัตถ์ แมนดีโตเฮาพี่   สังฆารามมีสุขซ้ำ ทำไปกะได้ค่า
 อโรคยา ปรมา ลาภา   บ่มีโรคมาแทรกซ้อน มาแทรกซ้อน

ซำบายย๋อน ผัดแมนเฮา... เอย ลำบากย๋อน ผัดแมนเฮา ...นวลใน ๗ เอย
 อีกอันสาม คือดวงตาพวกเจ้า เฮากะแห่งหวงแหน
 เงินหกแสน เจ็ดแสน แมนบ่ยอมขายข้า จำเอาไว้ได้ไไทยเจ้า ดวงตาเฮาให้หอมหอ
 วิตามินเอฟพอ มีน้ำผัก พืช หมากไม้ จำกันไว้แนหมูเฮา
 ผักสีเขียวกินโลดเจ้า. อาหารช่วยบำรุงตา ละละกอ พักทอง ผักต้ำนิน และผักบั้ง
 กินบำรุงตาเจ้า จำเอากินอย่าเหือด

อีกอันสี่ คือเลือด สายโลหิตใหญ่่น้อย ผอยเส้นอยู่ทั่วคิง
 ความเป็นจริงโลหิตนี้ ของดีคุณประโยชน์ ไปรดกินดับเทิงฟองเนื้อ .เทิงพร้อมพวกไซแดง
 ผักสีเขียวกับผลไม้ เป็นยาบำรุงเลือด พวกธาตุเหล็กของหมู่นี้ บำรุงเลี้ยงเลือดบ่จาง
 อันจั้งซีเสริมช่วยสร้าง เป็นทางที่พาดีหมด งดน้ำชากาแฟ เหล้า หรือเบียร์ เว้นไว้แน
 อย่าเห็นแก่ ปากและท้อง. มองกว้างให้เบิ่งไกล เจ้าสิได้มีสุขขึ้น และยืดยาว
 จิตใจเฮาสะอาดดี มีแสงย๋อน บาดเมื่อสังขารช่อน ตอนปลายกะสดขึ้น
 มีเงินแสนมีเงินหมื่น. หรือสิมีฮอดล้าน บ่ปานเจ้าได้อยุ่งาม ...เอย.....

ขอเรียนเชิญพวกพี่น้องอยู่กำ ท้องถิ่นชนบท อดแสวงหากินกัน ดังหลานลำมานี้
 เอละนอนพอดีสมเวลากะไว้ ขอลาไปท่อนี้ก่อน ขออำนาจอวยพร ให้มีสุขทั่วถ้วนหน้า
 สมควรแล้ว ข่อยสังลา...เอย...ละนา.....

กลอนลำที่ 3

นรินทร์ หรือเพ็ง

ฟ้าเอยฟ้าไกล หัวคันไถยิบ หรือเมากอดตั้งแตงั่ว หรือเมาคั่วตั้งแตงั่ว
 บัพฟ้าคลิ่นคะนอง คลิ่นคนอง ...เอย...ละนา

เอ มาบัดนี้ ฟังก่อนซีได้หย่า ลำทางยาวบอกให้แจ้ง ไกลใกล้ให้จงฟัง
 ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเพินตั้ง อยู่ขอนแก่น เขต 6 ยกให้ลำทางยาว ชาวสารออกมาว่า
 คอยฟังเอาตามเรื่อง เสียงลำสิ้อองส่ง ตามวัตถุประสงคืให้เฮาพี่น้อง ไทยบ้านนั้นอยู่ดี
 คือเดี๋ยวนี คนขาดสารเสริม คือสารไอโอดีน กล่าวมาแต่ตอนต้น
 มันมีผลทำให้คนเฮาเป็นคอพอก ตอมไทรอยตีใหญ่ขึ้น ทำให้เนนอยู่คอ
 บออยากพ้อ กะพ้อนอหาเวรกรรม ผู้คะลำแนวกินผิด แหงเป็นไปได
 ยานผิดกรรมยานผิดใช้ ผิดกะบูน เพินผัดว่า กินแต่ผักแต่หญ้า แนวนั้นผัดแหงเป็น
 นีบ่แม่นว่าเล่นเด้อผู้เฒ่าล่ำกิน ผู้ขาดสารไอโอดีนนั้น บกินซุมนี้
 มีปลาหมึก ปลาทุหัน หอยแครงหอยแมงภู่ ทั้งหอยปูและกุ้งทะเลนั้น เพินให้กิน
 แปลว่ารวมทั้งสิ้นของเกิดในทะเล กลือเสริมไอโอดีน น้ำดื่มเสริมไอโอดีน
 นี้ละได้ค่าหมอเพินบอกมาจำไว้ ฟังลำคันจำได้ เอามากินอย่าให้ขาด
 สองสามวันต่อครั้งยังดีแท้กว่าบอกิน

ชายหญิงที่เป็นโรคคอพอก
 ให้มันกินอาหารจากทะเล
 ทำกับข้าว เอาปลาทุทอดแน
 หรือมีอันนี้สิกินแต่หอยแครง

ถ้ามีหอยแครงก็แกงได้
 ต้มพอกกะได้ให้ลูกเมีย
 ของแวนนี้คนมีกะให้จ้อ
 สมมาดแม้งทุกสิ่งเหมาะสม

เออ คือเด็กน้อยลิมตาเกิดขึ้นใหม่
 ให้เด็กน้อยดูดนม
 ในนมของมารดาพิษภัยบมีซ้ำ
 4 เดือนเด้ออย่างน้อย บ่ควรได้ปล่อยวาง

คุณหมอบอก ให้ฟังอย่างหันเห
 อย่าไขว้เขว ฟังแล้วให้จดจำ
 ปลาหมึกดีแท้ กินได้อร่อยดี
 ทำเป็นผัดเป็นแกง อร่อยดีค้นพอได้
 จะแกงใส่หัวปลี ก็ดีเหลือ
 แกะเนื้อมาแกงกินอร่อยดี
 คนจนเฮากะซื้อกินได้บ่แพง
 ว่าเรื่องนมมารดา ตอกลอนก่อนเด้อเจ้า
 อย่าให้นานเกินไปเค็งชั่วโมงอย่างซ้ำ
 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นมแม่มาไว
 จึงควรนำให้เด็กน้อยได้กินนมของแม่
 เป็นผลดีของแม่บ้าง บ่อกันเกิดมะเร็งนม

สารอาหารที่เหมาะสมครบครันอยู่ในนั้น
 ซอยให้เมล็ดลูกให้เข้าคู่เร็วอีกเด้อพี่น้อง
 บัดนี้เฝ้ามาเกี่ยวกับสายตา
 ตาบอดสืบเห็นแจ่มแสงไฟกะบ่หุง
 เป็นแบบนี้ ขาดวิตามินเอ
 หาบักฮือมาหนึ่งหรือฟักทองมาหนึ่งให้ลูกหลานกินแน
 จำเอาเด้อพี่น้องซุ่มนี้แมนบำรุงตา
 กินบำรุงไปเรื่อยลิตีเองดอกเฟินว่า.....

บัดนี้ฟังเรื่องหน้า สิล่าเรื่องสุฟัง
 หญิงกำลังมีครรภ์ให้หมันตามหมอบ้าง
 ขาดธาตุเหล็กอาจพาเสีย
 มีบ้างครั้งมักคลอดก่อนกำหนด
 การป้องกันจึงต้องควรกินอาหารเป็นประโยชน์
 สิ่งนี้แหลวหมอว่าให้เฮากิน
 จึงซีมีผลเพิ่มปริมาณในเลือด
 น้ำซากาแฟและเบียร์เหล้า
 ขาดธาตุเหล็กนั้นต้องได้กินยา
 ควรจดจำเอาไว้อย่าลืมลยถิมปอย
 เด้อคนฟัง.....เฮย...ละนา.....

ผลของมันยังทำให้มีดีหลายอยู่
 จึงควรต้องจื่อเอา
 เป็นปัญหาสังคมอยู่กะมีเดี๋ยวนี
 มองไกลกะบ่สู้ มองใกล้กะบ่เห็น
 กินแนเด้ ผักสีเขียว บักหุงสุก นำบ้าน
 แนวสิพาซอยแก้ ให้กินนึ่งฟักทอง
 ผักกะหากินน้ำ ผักตำลึง ผักบู่

เรื่องนี้ตั้งเกี่ยวแก่ทั้งโลหิต
 เป็นโรคโลหิตจาง มันซีมีผลร้ายถึงตายพันกลางเทือ
 เกิดเจ็บป่วยไข้ตายบ้างมันระวัง
 การเป็นเจ็บเป็นไซป่วยยามมีท้อง
 ตับไซแดง และเนื้อผลไม้คู่ชูแนว
 งดน้ำซากาแฟ สารเสพติดทุกชนิด ใหงดสารซุ่มนี้
 โลหิตจางจึงซีได้ดีขึ้น แล้วค่อยหาย
 สิ่งเมงดก่อน ตอนรักษา
 รักษาเอาไว้ก่อน จะหายไว
 เวลา มีน้อย คั้นฟังแล้วอย่าสิหลง

ประวัติผู้เขียน

นายขวัญชัย หมั่นคำ เกิดวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2508 ที่บ้านท่าหว้า ตำบลบ้านค่าย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) จากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีการศึกษา 2529 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 เริ่มรับราชการครั้งแรก เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530 ตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 ที่โรงพยาบาลศรีสังวาลย์ อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปัจจุบันรับราชการที่ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข 6

